

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Факультет математики, фізики і комп'ютерних наук
Кафедра алгебри і методики навчання математики

Одинадцятий випуск збірника
публікацій «Методичний пошук»
за тематичним напрямом
*«Розвиток методики навчання математики
на Вінниччині»*
присвячується
1-й річниці створення громадської організації
«Міжнародна асоціація дослідників дидактики математики»

Вінниця – 2023

УДК 37.016:51(477.44)(06)

Р64

Методичний пошук. Розвиток методики навчання математики на Вінниччині // Науково-методичний збірник праць. Випуск 11. – Вінниця: ТВОРИ, 2023 – 157 с.

Затверджено до друку Вченою радою факультету математики, фізики і комп'ютерних наук Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 3 від 22.11.2023 р.)

Рецензенти:

Швець В.О. – професор, завідувач кафедри методики навчання математики УДУ імені Михайла Драгоманова;

Махомета Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету фізики, математики та інформатики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Михайленко Л.Ф. – доктор педагогічних наук, професор кафедри алгебри і методики навчання математики ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Редакційна колегія:

О. І. Матяш – головний редактор;

К. І. Ящук – відповідальний редактор;

В. В. Риндюк – відповідальний редактор;

А. Д. Матяш – редактор.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори статей.

Основу збірника складають праці викладачів та аспірантів кафедри алгебри і методики навчання математики ВДПУ імені Михайла Коцюбинського в яких представлені результати досліджень присвячені історії розвитку методики навчання математики на Вінниччині.

Для здобувачів освіти предметної спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика) та вчителів математики

Зміст

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1.	7
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ОСЕРЕДКИ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ НА ВІННИЧЧИНІ.....	7
1.1. ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК7	
1.2. КАФЕДРА АЛГЕБРИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ.....	10
1.3. МІСЬКИЙ ЦЕНТР З ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА СВІТОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	16
1.4. ЛАБОРАТОРІЯ МАТЕМАТИКИ ВІННИЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	23
1.5. ВІННИЦЬКИЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ЛІЦЕЙ №17.....	26
1.6. ПОДІЛЬСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ.....	32
1.7. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ВІННИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ».....	34
1.8. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ТИВРІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ" ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ.....	37
РОЗДІЛ 2.	41
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАХОДИ - ЧИННИКИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МЕТОДИЧНОЇ НАУКИ НА ВІННИЧЧИНІ ЗА НАПРЯМОМ МАТЕМАТИКИ.....	41
2.1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	41
2.1.1. Міжнародна конференція «Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителів математики».....	41

2.1.2. ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ «МЕТОДИЧНИЙ ПОШУК ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ».....	50
2.2. ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА АНДРІЙОВИЧА ЯСІНСЬКОГО.....	54
2.2.1. Олімпіада 2017 року	54
2.2.2. Олімпіада 2018 року	61
2.2.3. Олімпіада 2019 року	65
2.2.4. Олімпіада 2020 року	69
2.2.5. Олімпіада 2021 року	74
2.2.6. Олімпіада 2022 року	78
2.3. МАТЕМАТИЧНІ ТУРНІРИ.....	80
2.4. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «УЧИТЕЛЬ РОКУ» У НОМІНАЦІЇ «МАТЕМАТИКА».....	86
РОЗДІЛ 3.	95
НАРИСИ ПРО УСПІШНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВІННИЧЧИНИ ЗА НАПРЯМОМ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ.....	95
3.1. ЗАСЛУЖЕНІ УЧИТЕЛІ УКРАЇНИ ВІННИЧЧИНИ	95
3.2. ВИКЛАДАЧІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	113
ПІСЛЯСЛОВО.....	155

ПЕРЕДМОВА

Наше входження у Європейську наукову спільноту після нашої перемоги має відбутися із глибоким розумінням власних наукових досягнень та національної ідентичності. Безумовно нас цікавить нині прогресивний світовий досвід навчання математики, маємо аналізувати й запозичувати кращі методичні інновації. Однак, маємо усвідомлювати власні національні надбання й традиції, маємо подбати про вивчення й збереження методичної спадщини, маємо здійснити, зокрема, глибокий аналіз розвитку української методичної науки за напрямом теорії і методики навчання математики.

У Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, який у 2022 році відзначив своє 110-ліття, існує знана нині в Україні наукова методична школа за напрямом методики навчання математики. У контексті вивчення та аналізу розвитку української методичної науки за напрямом теорії і методики навчання математики нас цікавить як зароджувалася та розвивалася вказана галузь методичної науки на Вінниччині.

Завдання методики навчання математики, як науки, полягають, зокрема, у тому, щоб на основі вивчення явищ процесу навчання математики розкривати між ними закономірні зв'язки; на основі виявлених закономірностей установлювати нормативні вимоги до навчальної діяльності вчителя (викладання) та пізнавальної діяльності учня (учіння). Як самостійна наукова галузь педагогіки, методика навчання виникла з появою професійної підготовки вчителів. Взагалі можна стверджувати, що методика навчання, як наука, формувалась емпіричним шляхом: від досвіду до теорії. У методичних дослідженнях поряд з теоретичним аналізом проблем значне місце займають вивчення досвіду роботи вчителів, педагогічні спостереження і педагогічний експеримент. Таким чином, методика навчання математики за своєю суттю є прикладною наукою і передбачає активну взаємодію з вчителями практиками. Така взаємодія є притаманною майже для усіх представників методичної науки, оскільки вони, крім наукової діяльності, здебільшого працюють викладачами педагогічних університетів, які готують майбутніх учителів математики.

Можна назвати низку різних форм взаємодії представників української методичної науки, викладачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, із працюючими вчителями математики Вінниччини. Як приклад: активне спілкування з вчителями математики у формі різноманітних вебінарів, семінарів, тощо; офіційні відгуки вчителів математики на авторські посібники викладачів педагогічного університету та аспірантів, підготовлені адресно для вчителів математики та учнів, що вивчають математику; спеціальні заходи партнерської взаємодії з вчителями математики та учнями,

здібними до навчання математики (наприклад, Олімпіада геометричної творчості імені В.А.Ясінського), періодичні всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференції з методики навчання математики, які з 2009 року активно організовуються і проводяться кафедрою алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Завдання підвищення якості шкільної математичної освіти зумовлює необхідність переосмислення ключових факторів, від яких ця якість залежить. На нашу думку, партнерство вчителів математики та дослідників методики навчання математики є вкрай важливим як для підвищення ефективності навчання математики в школі, так і для розвитку української методики навчання математики, як науки. Із збільшенням різних форм співпраці шкіл та університетів, зростає інтерес до емпіричних досліджень різноманітності та цінності ініціатив.

У цій книзі ми спробували розповісти про найбільш значимі події, які відбувалися на Вінниччині і мали безумовний вплив на розвиток української методичної науки за напрямом методики навчання математики. Спробували систематизувати відомості про математиків-методистів Вінниччини, про найбільш відомих учителів математики Вінниччини, чия творча наукова та педагогічна діяльність, очевидно сприяли зародженню і поширенню ідей, які є основою досліджень для методики навчання математики, як науки. Спробували проаналізувати діяльність ключових осередків математичної освіти Вінниччини у контексті їхніх здобутків за напрямом математичної освіти та, відповідно, ролі для розвитку української методики навчання математики.

Маємо надію, що ця книга буде корисною як для аспірантів, які здійснюють дослідження за напрямами методики навчання математики та історії шкільної математичної освіти, так і для працюючих учителів математики, які прагнуть фахового вдосконалення та розвитку, розуміють важливість знань про сучасну теорію навчання та ефективну практику. Вважаємо, що особливу значимість ця книга має для майбутніх учителів математики, які проходять методичну підготовку в педагогічному університеті, адже тут зібрано актуальну інформацію про історію розвитку методики навчання математики на Вінниччині.

З огляду на широкий діапазон заявленої нами теми, ми не претендуємо на вичерпне її розкриття. Окремі тези нашого бачення заявленої теми та її розкриття, можуть бути дискусійними, однак, якщо вони спонукали до роздумів, до заглиблення в проблему розвитку методики навчання математики на Вінниччині, то наша праця не була даремною.

Матяш О.І., доктор педагогічних наук, професор.

РОЗДІЛ 1.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ОСЕРЕДКИ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ НА ВІННИЧЧИНІ

1.1. ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК

Факультет математики, фізики і комп'ютерних наук є одним з найдавніших у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, який зростав і розвивався разом з університетом. Історія факультету розпочалася з часу заснування у Вінниці учительського інституту в липні 1912 року. Уже тоді студенти вивчали математичні дисципліни: арифметику, алгебру, геометрію, тригонометрію. Із 1919 року підготовка в учительському інституті здійснювалася за трьома напрямками, один із яких був фізико-математичний. Як окремий структурний підрозділ фізико-математичний факультет створено в 1933 році.

Нині факультет математики, фізики і комп'ютерних наук поєднує у собі найкращі традиції і найсучасніші досягнення української і світової освіти. Головним завданням Факультету є здійснення освітньої діяльності з підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів за світовими стандартами. На факультеті є дві математичні кафедри: кафедра алгебри і методики навчання математики, а також кафедра математики та інформатики. Основою факультету математики, фізики і технологій є його кадровий потенціал. Усі викладачі факультету мають науковий ступінь кандидата або доктора наук. Викладачі факультету виконують науково-дослідні роботи з актуальних наукових проблем, здійснюють підготовку докторів філософії в аспірантурі ВДПУ, виборюють гранти, розвивають і зміцнюють міжнародні зв'язки. Активною є їхня видавнича діяльність. Вони готують монографії, підручники та посібники, публікують результати досліджень у провідних наукових вітчизняних і зарубіжних виданнях. Чимало викладачів факультету входять до спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій за педагогічними спеціальностями, є членами редколегій наукових видань, входять до експертних комісій, оргкомітетів та журі Всеукраїнських студентських та учнівських олімпіад, конкурсів, турнірів тощо.

Факультет математики, фізики і комп'ютерних наук займає особливе місце у системі розвитку математичної освіти на Вінниччині, особливе місце для розвитку методичної науки за напрямом математики на Вінниччині. Безумовно, що всі викладачі факультету математики, фізики і комп'ютерних наук, незалежно від того який навчальний предмет вони викладають в університеті, мають вплив на формування методичної компетентності майбутніх учителів математики, мають

вплив на формування їхніх педагогічних переконань, індивідуальних стилів фахової діяльності в школі. Не применшуючи ролі кандидатів фізико-математичних наук, які є викладачами факультету математики, фізики і комп'ютерних наук Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, які своєю науково-педагогічною діяльністю сприяють розвитку методичної науки за напрямом математики на Вінниччині, зосередимо увагу на виконанні викладачами факультету дисертаційних досліджень за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання математики.

У репозитарії дисертацій Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова знаходимо автореферати дисертацій виконаних у різний час за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) викладачами фізико-математичного факультету Вінницького педагогічного університету: Глушков П.М (1952), Карелін Л.З. (1967), Войцехівський А.П. (1968), Шунда Н.М. (1969), Побережник І.Ю. (1973), Миронюк М.В. (1994), Матяш О.І. (1995, 2014), Калашніков І.В. (2003). Таким чином, у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика), яка функціонує вже багато років у нинішньому НПУ імені М.П.Драгоманова захищено в різний час дев'ять дисертацій викладачами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, вісім з яких на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, та одна на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (О.І.Матяш). За спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) у 2020 році в Черкасах захищена докторська дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (Л.Ф.Михайленко).

Перша з вказаних дисертацій захищена Петром Миколайовичем Глушковым у 1952 році під науковим керівництвом заслуженого діяча науки, першого завідувача кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ імені М.П.Драгоманова, професора Олександра Матвійовича Астряба на тему «Боротьба за покращення викладання математики в перші роки будівництва радянської школи (1917 -1925 роки)». Зокрема, в цій дисертації наголошується на важливій ролі для розвитку ідей з методики навчання математики значної кількості педагогічних журналів та методичних центрів, які існували у досліджуваний період у Києві та Харкові. Також у дисертації аналізується роль математиків, методистів та педагогів у вирішенні питання про значення, місце, роль та завдання навчання математики в школі. Окрема увага приділена діяльності К.Ф.Лебединцева. У дисертації також проаналізовані навчальні програми з математики для школи 1918-1925 років, проблеми підготовки вчителів математики та підготовки навчально-методичної літератури.

У 1967 році під науковим керівництвом Григорія Петровича Бєвза захищає дисертацію Леонід Зінов'євич Карелін на тему «Задачі на дослідження в

шкільному курсі геометрії». Л.З.Карелін став першим аспірантом Г.П.Бевза. Один із висновків дисертації Л.З.Кареліна - якщо в процесі вивчення геометрії систематично вчити учнів розв'язувати задачі на дослідження, створюючи при цьому проблемні ситуації, то в учнів формується уміння самостійно «добувати» знання, а це дало б можливість значною мірою розвантажити шкільні програми.

У 1969 році під науковим керівництвом доцента кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ імені М.П.Драгоманова Валентини Мефодіївни Кухар захищає дисертацію «Функція як основа сучасного викладання математики в школі» Шунда Никифор Миколайович (ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у 1976-2003 роках). Докторську дисертацію Никифор Миколайович захистив у 1997 році в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України.

У 1973 році під науковим керівництвом професора Івана Євгеновича Шиманського захищає дисертацію Побережник Іван Юхимович на тему «Формування уявлення про основні ідеї сучасної алгебри в шкільному курсі математики». Значний внесок у підготовку наукових кадрів для ВДПУ імені Михайла Коцюбинського за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) здійснила професор Зінаїда Іванівна Слєпкань (завідувач кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ імені М.П.Драгоманова у 1983-1992 роках). Зокрема, вона була офіційним опонентом на захисті кандидатської дисертації «Система вивчення вузлових питань курсу математичного аналізу в загальноосвітній школі» Войцехівського Андрія Прокоповича (декан фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у 1974-1985 роках). У 2003 році під науковим керівництвом професора З.І.Слєпкань захистив дисертацію Калашніков Ігор В'ячеславович на тему «Розвиток творчої діяльності учнів у процесі вивчення функцій в основній школі». У цій дисертації розроблені методичні вимоги щодо розвитку творчої діяльності учнів при вивченні функцій в основній школі, та методичні рекомендації для вчителів математики відповідно цих вимог.

Особливе місце в системі підготовки наукових кадрів для Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) належить професору Швецю Василю Олександровичу (завідувач кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ імені М.П.Драгоманова з 1992 року до нині). Його першими аспірантами, які успішно захистили кандидатські дисертації стали викладачі ВДПУ імені Михайла Коцюбинського М.В.Миронюк та О.І.Матяш. У 1994 році захищена дисертація «Реалізація професійної спрямованості викладання математики в професійно-технічних училищах сільськогосподарського профілю (на прикладі спеціальності «Тракторист-машиніст широкого профілю»)»

Миронюка Михайла Васильовича. У 1995 році захищена дисертація «Вивчення рухів фігур в курсі геометрії школи II ступеня» Матяш Ольги Іванівни, офіційним опонентом цієї дисертації був ректор НПУ імені М.П.Драгоманова Микола Іванович Шкіль. У 2014 році у спеціалізованій вченій раді НПУ імені М.П.Драгоманова за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) захищена докторська дисертація О.І.Матяш «Формування методичної компетентності з навчання геометрії майбутніх учителів математики». У 2021 році у спеціалізованій вченій раді Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького захищена докторська дисертація Л.Ф.Михайленко на тему «Формування методичної компетентності вчителя математики в умовах партнерської взаємодії педагогічного університету та школи» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (математика). Науковий керівник – проф. Матяш О.І.

Факультет математики, фізики і комп'ютерних наук пишається видатними успіхами своїх випускників: понад 20 випускників факультету захистили докторські та понад 150 – кандидатські дисертації. Зокрема, випускником нашого факультету (за фахом вчитель математики) є багаторічний директор Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації, заступник голови Вінницької обласної Ради - кандидат технічних наук, доцент Ігор Дмитрович Івасюк.

1.2. КАФЕДРА АЛГЕБРИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Матяш О.І.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ АЛГЕБРИ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ ВДПУ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО ЗА НАПРЯМОМ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Наказом № 51 від 25 травня 1961 року у Вінницькому педагогічному інституті організовано замість кафедри математики дві кафедри: кафедру математики та кафедру елементарної математики з методикою викладання математики. У 1974 році кафедру елементарної математики з методикою викладання математики перейменували в кафедру алгебри і методики викладання математики. З моменту свого заснування кафедра алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського є одним із ключових центрів розвитку методики навчання математики на Вінниччині.

Першим завідувачем кафедри був Власенко Олександр Іванович (1915-1995) - кандидат педагогічних наук, який очолював її протягом двох термінів до 1972 року.

Перший склад кафедри: доцент Білий Борис Миколайович (з 1961 року - проректор з навчальної роботи), ст. викладач Мацак Володимир Іванович, ст. викладач Зискінд Юхим Мусійович, асистент Кулик Володимир Тихонович, асистент Побережець Людмила Григорівна, асистент Шестакова Катерина Олександрівна, асистент Петрова Віра Олександрівна, асистент Чернолуцький Тимофій Дем'янович, асистент Далечек Людмила Йосипівна.

Упродовж першого десятиріччя на кафедрі елементарної математики з методикою викладання математики також працювали: Коржупов М.І., Федорцов С.В., Зоря А.С., Яровий С.С., Побережник І.Ю., Кардаш В.Ф., Гарвацький В.С., Шунда Н.М., Романовський Б.В., Куріцин М.О., Ільєвський І.Д., Московчук Л.І., Рокіцький І.О.

У 1978 році на кафедру прийшов працювати з Черкас методист, кандидат педагогічних наук, доцент Карелін Леонід Зіновійович (1936-1982). Він добре вписався в колектив кафедри, але важка хвороба швидко забрала його. У 80-х роках поступово відбувалося омолодження складу кафедри: на кафедру після закінчення аспірантури повернулися Грузман М.З., Миронюк М.В., Сохацький Ф.М., Сиваківський Б.Я., Тимошенко О.З.

У 1980-86 роках на посаді асистента кафедри працювала учитель-практик з ЗОШ № 17 міста Вінниці Гаврилюк Клавдія Григорівна, яка вела заняття з методики математики та педагогічну практику. Наприкінці 80-х та 90-х років на кафедрі працювали широко відомі в області учителі-методисти Сиваківський Б.Я та Тарасюк В.С. Вони викладали методику математики та вели педагогічну практику.

З 1989 року почала працювати на кафедрі алгебри та методики викладання математики досвідчений учитель математики Матяш Ольга Іванівна. З 1 вересня 1991 року перейшов працювати на кафедру алгебри та методики викладання математики із факультету початкового навчання Ясінський В'ячеслав Андрійович. Упродовж 1992-1997 років, після повернення з педагогічної роботи у Монголії, на кафедрі працювала асистентом Демець (Прокопович) Тетяна Юріївна. Також в різний час працювали на кафедрі алгебри та методики викладання математики: доцент Пилявська Ольга Степанівна, доцент Панкова Тетяна Євгеніївна, асистент Маранчук Олександр Миколайович, асистент Кирнасовський Олег Юхимович, асистент Марчук Євген Андрійович.

Наступне омолодження складу кафедри алгебри та методики викладання математики відбулося після 2000 року із зарахуванням до колективу кафедри: Наконечної Людмили Йосипівни, Калашнікова Ігоря Вячеславовича, Михайленко Любов Федорівни, Воєводи Аліни Леонідівни, Коношевського Олега Леонідовича,

Панасенка Олексія Борисовича. У різний час за сумісництвом, на 0,25 ставки, на кафедрі алгебри і методики викладання математики працювали професор Слєпкань З.І., професор Швець В.О., професор Працьовитий М.В. (професори Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова).

Обов'язки завідувача кафедри алгебри і методики викладання математики у різний час виконували Власенко Олександр Іванович, Кулик Володимир Тихонович, Шунда Никифір Миколайович, Побережник Іван Юхимович, Грузман Михайло Зіновійович, Тимошенко Олександр Захарович, Матяш Ольга Іванівна, Коношевський Олег Леонідович.

У 1998 році розпочато підготовку магістрів на фізико-математичному факультеті. На кафедрі алгебри і методики викладання математики першою розпочала підготовку магістрів доцент Матяш О.І., а саме керувала кваліфікаційним дослідженням першої студентки магістратури Михайленко Любов Федорівни.

У 2001-2005 роках кафедра алгебри і методики викладання математики працювала за темою наукових досліджень «Удосконалення методики викладання навчальних дисциплін в педагогічному ВНЗ та середній загальноосвітній школі». Переважна більшість викладачів кафедри алгебри і методики навчання математики виконували дисертаційні дослідження за напрямом методики навчання математики, або за напрямом професійної підготовки майбутніх учителів математики. Зокрема:

У травні 2003 року Калашніков І.В. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) на тему «Розвиток творчого мислення учнів на матеріалі функціональної лінії шкільного курсу математики основної школи». Науковий керівник – професор Слєпкань З.І.

У січні 2005 року Михайленко Л.Ф. захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти на тему «Система методичної підготовки вчителя математики у вищому навчальному закладі за заочною формою навчання». Науковий керівник – доцент Матяш О.І.

У березні 2007 року Коношевський О.Л. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти на тему «Індивідуалізація самостійної роботи майбутніх учителів математики засобами мультимедіа». Науковий керівник - професор Гуревич Р.С.

16 червня 2009 року Воевода А.Л. захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти на тему «Формування фахової компетентності майбутніх вчителів математики засобами розвитку пізнавальної активності». Науковий керівник – доцент Матяш О.І.

23 березня 2010 р в інституті математики НАН України успішно захистив кандидатську дисертацію Панасенко Олексій Борисович на тему «Фрактальні властивості графіків деяких класів неперервних ніде не диференційовних функцій» та здобув науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, за спеціальністю

01.01.01 – математичний аналіз, науковий керівник - доктор фізико-математичних наук, професор Працьовитий М.В.

19 жовтня 2010 року Наконечна Л.Й. захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти на тему «Розвиток пізнавальної самостійності майбутніх вчителів математики у процесі вивчення фахових дисциплін». Науковий керівник доцент – Матяш О.І.

У травні 2014 року доцент Матяш О.І. захистила в Києві докторську дисертацію за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) на тему «Формування методичної компетентності з навчання геометрії майбутніх учителів математики».

У травні 2020 року доцент Михайленко Л.Ф. захистила в Черкасах докторську дисертацію за спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) на тему «Формування методичної компетентності вчителя математики в умовах партнерської взаємодії педагогічного університету та школи».

Різноманітною є і була публікаційна діяльність викладачів кафедри алгебри і методики викладання математики. Зокрема, професор І.О. Рокіцький та доцент В.С.Гарвацький одержали в грудні 2004 р. підтвердження з методичної комісії Міністерства освіти і науки України про надання їхнім двом працям Грифу Міністерства освіти і науки України. Одна з книг "Збірник задач з теорії многочленів" (І.О. Рокіцький, В.С. Гарвацький, В.Т. Кулик, Р.І. Рокіцький), видана в 2004 році. У 2007 році В.А. Ясінським у співавторстві з іншими українськими математиками-олімпіадниками було видано посібник «Турнір юних математиків України» з Грифом міністерства освіти і науки України. У 2007 році започатковано традицію проведення тижня кафедри алгебри і методики викладання математики. У рамках тижня кафедрою започатковано традицію проведення Конкурсу методичної майстерності серед студентів четвертого курсу. У 2010 році одержали Гриф Міністерства освіти і науки України також навчальні посібники для підготовки до математичних олімпіад школярів, співавтором яких є доцент кафедри Ясінський В.А. Оргкомітет XLVI ММО (2005 р.) відзначив В'ячеслава Андрійовича спеціальним Сертифікатом за значний внесок у формування попередніх списків задач Міжнародної олімпіади.

У 2008 році колектив кафедри розпочав роботу з підготовки випускників шкіл до зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень з математики на курсах з математики та фізики, організованих зусиллями інституту математики, фізики та технологічної освіти. Керівник курсів – Матяш О.І. Згодом організацію таких курсів на кафедрі очолювали Коношевський О.Л. та Наконечна Л.Й.

10–11 грудня 2009 року силами кафедри організована і проведена перша Всеукраїнська науково-методична конференція «Стан та перспективи підготовки вчителя математики в Україні». У 2010 році професором Рокіцьким І.О., доцентом

Куликом В.Т., доцентом Гарвацьким В.С., доцентом Миронюком М.В. розпочато традицію проведення щорічної алгебраїчної конференції для студентів третього курсу, присвяченої завершенню вивчення курсу алгебри.

У 2010-2011 навчальному році, ювілейному для кафедри алгебри та методики викладання математики, розпочато випуск щорічного тематичного збірника наукових праць студентів «Методичний пошук». Зокрема, видано тематичні збірники: «Задача одна – способи розв'язання різні», «Застосування математичних знань та умінь», «Геометричні етюди», «Удосконалення процесу навчання математики на основі комп'ютерних засобів», «Організація позакласної роботи з підготовки учнів до математичних олімпіад», «Конструювання задач та їх систем у методичній діяльності вчителя математики», «Розвиток критичного мислення на уроках математики», «Моніторинг математичних компетентностей учнів», «Педагогіка партнерства на уроках математики в школі».

З 2011 року кафедра виборола право на виконання держбюджетної теми «Теоретико-методологічні основи моделювання освітнього середовища з метою оптимізації методичної підготовки вчителя математики». Керівником наукового дослідження із держбюджетної тематики була завідувач кафедри алгебри та методики викладання математики доцент Матяш О.І. В цей час при кафедрі алгебри та методики викладання математики розпочала роботу науково-дослідна лабораторія змісту і методів методичної підготовки вчителя математики.

З 2012 року колективом кафедри алгебри та методики навчання математики організовується проведення, один раз на три роки, Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2012, 2015, 2018, 2021).

З 2017 року колективом кафедри алгебри та методики навчання математики організовується проведення щорічної Всеукраїнської Олімпіади геометричної творчості імені В.А. Ясінського (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023). З цього ж року розпочато проведення щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Методичний пошук вчителя математики» (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023).

Нині на кафедрі алгебри та методики навчання математики розвинена база дослідницької діяльності за напрямом методики навчання математики (аспірантура за спеціальністю 014 Середня освіта (математика) – 4 аспіранти 2022 року набору, 5 аспірантів 2023 року набору), наукова школа професора О.І.Матяш (захищено 14 дисертацій, автори яких працюють у різних ЗВО не лише міста Вінниці та області). Викладачі кафедри створюють якісне навчально-методичне оснащення на допомогу вчителям математики. Для прикладу, користуються попитом серед учителів математики: «Секрети олімпіадної математики» (2017), «Математика у творчості. Творчість у математиці» (2018), «Методичний інструментарій формування

здатності учнів до математичного моделювання» (2019), «Навчаємо мислити логічно» (2020), «Цікава математики на уроках та в позаурочний час» (2021).

Колектив кафедри бере активну участь в освітньому житті області, щорічно всі викладачі кафедри є членами журі другого та третього етапів Всеукраїнської олімпіади школярів з математики, співпрацює з педагогічними колективами шкіл міста і області. У 2022 році кафедрою алгебри та методики навчання математики (ініціатор доцент А.Л.Воєвода), з метою популяризації математики, було проведено три етапи інтелектуального турніру для школярів «Математичний батлум», до якого долучилися команди з восьми шкіл міста Вінниці.

Професори О.І. Матяш та Л.Ф. Михайленко у 2022 році стали співзасновниками із колегами УДУ імені Михайла Драгоманова громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників дидактики математики», яка нараховує нині майже 90 осіб, знаних науковців у галузі математичної освіти із 7 країн, зокрема США, Угорщини, Болгарії, Молдови, Німеччини та ін.

В 2003 році проєкт колективу кафедри алгебри та методики навчання математики: «Консультативно-просвітницький онлайн центр математичної освіти Вінниччини» посів 2 призове місце в обласному Конкурсі грантових проєктів. У межах проєкту запропоновано організацію системної допомоги:

- працюючим учителям математики – у розвитку їхніх творчих професійних якостей за вектором реформування нової української школи;
- майбутнім учителям математики – у формуванні здатності до ефективної методичної діяльності в умовах налагодження партнерської взаємодії викладачів-дослідників та вчителів-практиків за напрямом методики навчання математики;
- здібним до навчання математики учням – у можливості індивідуальних та групових занять з підготовки до олімпіад з математики різних рівнів за оригінальними авторськими методиками з використанням інноваційних технологій
- усім школярам Вінниччини у формуванні розуміння важливості математичних знань та умінь.

Йдеться про створення у педагогічному університеті такого спеціального методичного середовища, в якому вчителям математики, а також майбутнім учителям математики надана можливість:

- вільного доступу до спілкування з кращими фахівцями в галузі методики навчання математики, олімпіадної математики;
- спілкування із запрошеними вчителями-новаторами з усієї України;
- участі у тренінгах, майстер-класах;
- проведення творчих експериментів, їх обговорення, наукова методична експертиза та підтримка;
- освоєння нових освітніх технологій, новітніх прийомів та засобів навчання;

- отримання необхідних консультацій щодо актуальних напрямів творчого саморозвитку учасників освітнього процесу;
- долучення до роботи кращих методичних фахових спільнот України;
- участі у роботі методичних семінарів та конференцій в Україні та інших країнах світу;
- залучення до діяльності ГО «Міжнародна асоціація дослідників дидактики математики» з метою співпраці з вітчизняними і міжнародними експертами в галузі математичної освіти.

1.3. МІСЬКИЙ ЦЕНТР З ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА СВІТОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Кривошея М.І.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ МІСЬКОГО ЦЕНТРУ З ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА СВІТОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

2023 рік – ювілейний рік для Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору. Центру виповнюється 15 років. Рішенням сесії Вінницької міської ради (ВМР) від 19.09.2008 року №2070 у місті Вінниця було створено міський Центр з інтеграції до європейського та світового освітнього простору (далі – Центр). Фундаторами Центру стали Заслужений вчитель України Збожинська Тетяна Станіславівна та вчитель математики Кривошея Ігор Михайлович, наразі теж Заслужений вчитель України. Відповідне рішення ВМР було ухвалено за ініціативи міського голови В.Б.Гройсмана з огляду на рекомендації МОН України за підписом міністра освіти Вакарчука І.О. за поданням директора Департаменту загальної середньої освіти Єреська О.В. Ухвалене рішення не було даниною новим тенденціям. Воно базувалося на вагомих здобутках «Ліги юних математиків» - Всеукраїнської дитячо-юнацької громадської організації, переможна хода якої на теренах Європи стартувала в 2002 році. Фундаторами, очільниками та натхненниками «Ліги юних математиків» були заступник директора з навчально-виховної роботи спеціалізованої школи з класами з поглибленим вивченням математики та фізики №34 ВМР Збожинська Тетяна Станіславівна та вчитель математики школи-гімназії №6 ВМР Кривошея Ігор Михайлович. Ефективність діяльності вчителів математики на шляху інтеграції до європейського та світового освітнього простору Збожинської Т.С. та Кривошеї І.М. відслідковувалася Департаментом загальної середньої освіти МОН України, зокрема Бесковою Н.В. – начальником відділу змісту освіти.

Вінницький міський математичний Центр з інтеграції до європейського та світового освітнього простору – автономна навчальна структура, яка працює на базі комунального закладу «Вінницький ліцей №7 імені Олександра Сухомовського» і є в прямому підпорядкуванні Департаменту освіти Вінницької міської ради. Центр працює під егідою Міжнародного Комітету математичних змагань, штаб-квартира якого знаходиться в м. Париж (Франція). Керівник Центру Збожинська Т.С. та вчитель математики Центру Кривошея І.М., починаючи з 2003 року, є членами Адміністративної ради цього Комітету та повноважними представниками України в ньому.

Візія Центру: Центр – відкрита й зорієнтована на взаємодію та партнерство навчальна структура, яка несе відповідальність перед суспільством за інноваційний підхід щодо розвитку освіти в Україні як на національному, так і на європейському та глобальному рівні, має довіру серед освітян, міжнародних партнерів, учнів та їх батьків.

Місія Центру: здійснити прорив до якісно нової математичної освіти дітей шкільного віку, сприяти наданню учням реальних можливостей щодо інтеграції до європейського та світового освітнього простору та сприяти забезпеченню кожному учню гідних умов розвитку свого інтелектуального потенціалу для власного й суспільного блага.

Цінності: людиноцентризм, законність, гуманізм, академічна доброчесність, академічна свобода, професійність та постійне вдосконалення.

Міський Центр з інтеграції до європейського та світового освітнього простору забезпечує додаткові потреби громадян у математичній освіті з урахуванням тенденцій країн Європи та світу взагалі. В своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішенням місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, актами Міжнародного Комітету математичних змагань, рішеннями засідань Генеральної асамблеї Міжнародного Комітету математичних змагань, Положенням про Центр та Концепцією Центру.

Мета Центру:

- забезпечення кожному учню Центру реальних можливостей доступу до європейських та світових освітніх програм;
- розширення співпраці з європейськими та світовими освітніми інституціями математичного спрямування щодо інтеграції України до європейського та світового освітнього простору;
- популяризація перспективного європейського та світового освітнього досвіду на теренах України;

- залучення учнів Центру до участі в міжнародних математичних Чемпіонатах, Кубках, турнірах;
- забезпечення координації участі учнів навчальних закладів України в міжнародних математичних змаганнях, що відбуваються під егідою Міжнародного Комітету математичних змагань;
- сприяння гармонійному розвитку учнів Центру шляхом співпраці учнів, батьків, учителів через відкриті стосунки, беззаперечне прийняття дитини, свободу й творчість учителя.

Завдання Центру:

- здійснення діяльності, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до вивчення основ наук;
- забезпечення здобуття учнями Центру компетентностей понад вимоги державного освітнього стандарту з математики;
- організація навчання в Центрі дітей, які виявили особливі здібності та обдарування до вивчення математики;
- сприяння формуванню в учнів Центру здатності до успішної самореалізації у вітчизняному та закордонному суспільстві;
- здійснення діяльності щодо сприяння опанування учнями Центру ключовими життєвими компетентностями та наскрізними вміннями «Нової української школи»;
- сприяння забезпеченню рівних можливостей доступу до якісної освіти;
- створення належних умов щодо забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учнів Центру.

План стратегічного розвитку Центру спрямований на реалізацію міжнародних принципів «Математика без кордонів» та «Математика для всіх». Центр є одним із соціальних інститутів, що роблять внесок до формування й розвитку інтелекту, до процесу інтеграції математичної освіти України до світового освітнього простору. Центр покликаний здійснити прорив до якісно нової математичної освіти дітей шкільного віку, а в окремих випадках і дошкільного віку та віку 18-19 років. Центр орієнтує заклади загальної середньої освіти міста Вінниці в напрямку пріоритетної уваги до навчального змісту та методик, які засобами навчання математиці, логіці формують світогляд; ціннісні детермінанти: уміння самостійно вчитися, критично мислити, користуватися комп'ютером; здатність до самопізнання й самореалізації особистості в різних видах творчої діяльності; компетентності та компетенції щодо життєвого й професійного вибору, оперативної адаптації до навчання й професійної діяльності в інших країнах світу.

Модель навчально-виховного процесу в Центрі з огляду на світову теорію і практику базується на варіативності змісту освіти, на вікових індивідуально-

особистісних нормах розвитку учнів, на застосуванні особистісно-орієнтованих педагогічних систем та на виборі перспективних освітніх технологій, діагностичних і стимулюючих форм контролю, турботи про фізичне і психічне здоров'я дітей.

Зарахування учнів на навчання в Центрі здійснюється на конкурсній основі шляхом складання письмового вступного іспиту з математики. До конкурсного випробування запрошуються учні, що закінчили 2-10 класи, виявили особливі математичні здібності та мають стійкий інтерес до вивчення основ наук. Відповідні клопотання на таких учнів подають до Департаменту освіти ВМР директори закладів загальної середньої освіти міста Вінниці. Для всіх учнів, що успішно пройшли конкурсний відбір щодо зарахування, навчання є безоплатним.

Центр є математичним, проте рішенням сесії ВМР від 31.08.2012 року №891 в Центрі було запроваджено прикладне викладання іноземних мов – математика англійською та математика французькою мовами.

Навчання в Центрі здійснюється з використанням підручників, посібників країн Європи та світової освітньої спільноти, з використанням методик, рекомендованих Міжнародним Комітетом математичних змагань, при цьому враховуються розбіжності в навчальних програмах країн світу як за змістом, так і за віковим сенсом. Індивідуалізація та диференціація навчання забезпечується як за змістом, так і за формою навчання (в Центрі індивідуально-групові заняття, наповнюваність груп до 8 учнів). З огляду на інтелектуальні здібності та рівень сформованості знань і вмінь учнів допускається об'єднання в одну навчальну групу дітей різних вікових категорій. Окрім того, до однієї групи можуть бути зараховані учні першого, другого і більше років навчання в Центрі. Навчально-виховний процес здійснюється за різними формами: у вигляді індивідуально-групових занять (пара з двох уроків, кожний тривалістю 45 хвилин), у вигляді математичних тренувальних зборів учнівських команд, літніх математичних шкіл і таборів, очно-заочних та дистанційних занять, навчальних екскурсій, салонів науки тощо. Як правило, кожна група має одне тижневе заняття - пару з математики. Виняток складають учні, з яких формуються команди для участі в заключних етапах міжнародних математичних змагань. Для таких дітей проводяться ще додаткові заняття. Крім того, за власним вибором учні можуть відвідувати ще по одному заняттю - парі з кожної іноземної мови. Навчальний рік у Центрі триває з 1 вересня до 31 травня з перервами на традиційні літні канікули, проте в період із 1 червня до 31 серпня допускається навчання у формі літніх математичних таборів і шкіл; участь у міжнародних математичних змаганнях, виставках, салонах, конференціях, фестивалях, тощо. Вчителі Центру мають повну автономію щодо складання тематичних навчальних планів. Зміст, обсяг і тип домашніх завдань визначається вчителем Центру з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, однак їх виконання не є обов'язковим. Поточний контроль за рівнем навчальних досягнень

учнів здійснює вчитель Центру на підставі загальних критеріїв, користуючись порівняльним аналізом досягнень кожного учня зокрема. Періодичний підсумковий контроль здійснюється з огляду на активність та успішність участі учнів у різноманітних математичних конкурсах, змаганнях, олімпіадах, чемпіонатах очної, дистанційної та заочної форм проведення як на теренах України, так і за кордоном. Нагородження учнів Центру здійснюється за підсумками участі в конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо. Учні, що пропускають заняття без поважних причин, порушують навчальну дисципліну, відраховуються з Центру. Переведення учнів із групи до іншої вікової групи відбувається у відповідності до зростання рівня розвитку їх інтелектуальних здібностей та рівня навчальних досягнень, переведення не обов'язково узгоджується в часі із завершенням навчального року. Учні, що пройшли в Центрі повних курс навчання від 3 до 11 класу, можуть отримувати відповідний сертифікат, який містить інформацію про виконання тематичних планів з математики та здобуті оцінки за 100-бальною шкалою оцінювання, до прикладу:

Дискретна математика (166 годин).....(оцінка)
Алгебра та теорія чисел (185 годин).....(оцінка)
Геометрія (71 година).....(оцінка)
Початки математичного аналізу (54 години)..... (оцінка)
Математичний практикум (322 години).....(оцінка)

Впродовж кожного навчального року Центр надає учням можливість долучитися до близько двадцяти міжнародних математичних та інтелектуальних змагань і конкурсів, серед яких: міжнародний Чемпіонат з розв'язування логічних математичних задач, Математичний Кубок Європи, конкурс на пошук виграшних стратегій, «Mathador», «Combiologique», «Magix34», «Jeu de Hex», «Pentago», «Sudoku», «Міксіке» (на жаль два останні роки міжнародним оргкомітетом конкурс не проводився), «Всесвітній математичний конкурс», «Турнір інтелектуалів», «Універсальні квадрати», «Віртуози усного рахунку», «В пошуках скарбів», «Кенгуру», «Колосок» та інші.

Вчителі математики Центру здійснюють координаційну діяльність щодо залучення до участі в міжнародних математичних змаганнях учнів із різних регіонів України. До прикладу, впродовж 2022 – 2023 навчального року вчителі математики Центру залучили до цих змагань 18640 учасників, у тому числі з усіх областей України, за винятком Луганської, Херсонської, Донецької областей та Криму; з 5 країн Європи та світу, де навчаються українські діти – вимушені тимчасові переселенці; з 28 комунальних закладів загальної середньої освіти ВМР та з 5 приватних закладів середньої освіти м.Вінниці; з 130 закладів освіти Вінницької області (це практично з усіх територіальних громад Вінничини). Вчитель математики Центру Кривошея І.М. понад 20 років є обласним координатором

Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», що теж слугує популяризації всесвітнього принципу «Математика без кордонів». Починаючи з 2009 року в Центрі має місце впровадження елементів інклюзивної освіти.

Учні міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору впродовж 2022-2023 н.р. навчального року вибороли:

- у міжнародних of line змаганнях: 8 дипломів III ступеня;
- у міжнародних on line змаганнях: 61 диплом I ступеня, 89 дипломів II ступеня, 134 дипломи III ступеня;
- у Всеукраїнських of line змаганнях: 2 золотих медалі, 2 срібних медалі, 1 бронзова медаль, дипломів I ступеня – 8, дипломів II ступеня – 12, дипломів III ступеня – 9;
- у Всеукраїнських on line змаганнях: 3 дипломи I ступеня, 5 дипломів II ступеня, 3 дипломи III ступеня.

Кількісні показники за останніх п'ять навчальних років, два з яких – це роки війни та два – роки пандемії, наступні:

№ з/п	Навчальний рік	Кількість учнів, залучених Центром до участі у математичних та інших інтелектуальних змаганнях
1	2022 – 2023	18640
2	2021 – 2022	5969
3	2020 – 2021	5682
4	2019 – 2020	38505
5	2018 – 2019	35459

Якісні показники участі у міжнародних математичних змаганнях:

№ з/п	Навчальний рік	Золоті, срібні, бронзові медалі	Дипломи I, II, III ступенів
1	2022 – 2023		I – 61; II – 89; III – 142
2	2021 – 2022		I – 79; II – 83; III – 134
3	2020 – 2021	Золотих медалей – 7	I – 95; II – 151; III – 114
4	2019 – 2020		I – 88; II – 116; III – 118
5	2018 – 2019	Золотих – 3, бронзових – 2	I – 84; II – 108; III – 149

Починаючи з 2008 року, до міжнародних змагань, які відбуваються під егідою Міжнародного Комітету математичних змагань, Центром залучено понад 62 тисячі учасників із різних регіонів України. Слід зауважити, що вчителі математики Центру Кривошея І.М. та Збожинська Т.С. також постійно є учасниками міжнародних математичних змагань, що проходять у рамках Математичних Кубків Європи, багаторазово ставали переможцями та призерами як у командній, так і в особистій першості.

За роки діяльності Центру понад 300 учнів із східних, західних, південних, центральних областей України, практично з усіх районів Вінницької області (наразі це з переважною більшістю територіальних громад Вінничини) стали учасниками заключних етапів міжнародних математичних змагань, що проходять під егідою Міжнародного Комітету математичних змагань. Вони вибороли 39 золотих, 20 срібних, 16 бронзових медалей. Серед цих дітей є учні з віддалених сіл та селищ, окремі з них навчаються в малокомплектних школах.

Все вище вказане дозволяє стверджувати, що входження України до світового освітнього простору зумовлюється не формальним приведенням вітчизняних освітніх стандартів у відповідність до норм світового співтовариства, а перманентним забезпеченням функціонування навчальних структур на основі пропедевтики й наступності з гарантованим наданням реальних можливостей щодо безпосереднього залучення дітей учнівського віку до широкого спектру міжнародних, загальноєвропейських освітніх програм і заходів. Центри, подібні до Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, вирізняються серед інших навчальних структур широкою автономією й мобільністю та мають слугувати усуненню системних недоліків освітньої діяльності вітчизняної школи, серед яких: несформованість у частини випускників належного рівня національної свідомості, достатньої життєвої компетентності, соціального розвитку, необхідної комп'ютерної грамотності, вміння опрацьовувати інформацію, володіння іноземними мовами, недостатні вміння вільно використовувати здобуті знання для розв'язання практичних завдань, аналізу нестандартних ситуацій.

Вінницький міський математичний Центр з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, створений за ініціативи МОН, наразі єдиний в Україні. Такі Центри покликані стати ефективними осередками щодо реалізації індивідуальної траєкторії успіху для кожного здобувача освіти, стати соціальними ліфтами щодо забезпечення рівних можливостей доступу до якісної освіти. Плідним підґрунтям для цього може слугувати впровадження кращих зразків європейської та світової практик.

1.4. ЛАБОРАТОРІЯ МАТЕМАТИКИ ВІННИЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Яцук К.І.

ОКРЕМІ СТОРІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЛАБОРАТОРІЇ МАТЕМАТИКИ ВІННИЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Лабораторія математики Вінницької академії неперервної освіти – така сучасна назва, добре відомого на Вінниччині, кабінету математики інституту післядипломної освіти вчителів. Більше 30 років роботу вказаної лабораторії на Вінниччині очолює кандидат педагогічних наук Салтановська Надія Іванівна. Погортаємо окремі сторінки діяльності цієї лабораторії, які безумовно, мають позитивний вплив на розвиток методичної компетентності вчителів математики Вінниччини.

Одним із напрямів діяльності лабораторії математики Вінницької академії неперервної освіти є організація і проведення творчих зустрічей з авторами сучасних шкільних підручників математики, розробниками та експертами тестових завдань ЗНО з математики, автором посібників для підготовки до складання ЗНО з математики. Зокрема:

- 17 квітня 2018 року відбулася творча зустріч з Євгеном Петровичем Неліним, професором кафедри математики Харківського Національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, відмінником народної освіти України, автором і експертом завдань ЗНО з математики, автором шкільних підручників і посібників з алгебри та геометрії.
- 11 грудня 2019 року відбулася творча зустріч з автором шкільних підручників і посібників з алгебри та геометрії Олександром Семеновичем Істером на тему "Особливості викладання математики у 5 - 11 класах за підручниками О.С. Істера та підготовки учнів освітніх навчальних закладів до складання зовнішнього незалежного оцінювання з математики у 2020 та 2021 роках". Всього у семінарі взяли участь 67 вчителів математики. Заступник редактора видавництва "Генеза" Заблоцька Н.В. ознайомила вчителів з навчальною літературою з математики, яку ним надруковано, сайтом видавництва та подарувала вчителям каталоги навчально - методичної літератури та збірник для самостійних робіт автора.
- 10 січня 2020 року відбулася творча зустріч з Юрієм Олексійовичем Захарійченком, кандидатом фізико-математичних наук, розробником та експертом тестових завдань ЗНО з математики, автором посібників для підготовки до складання ЗНО з математики. Учасниками зустрічі були слухачі курсів, учителі математики з освітніх закладів Вінницької області.

Найбільше вчителів прибуло з Тульчинського (40 осіб) та Немирівського (15 осіб) районів.

2017 рік – було оголошено роком математики у Вінницькій області. В рамках запланованих заходів та згідно наказу «Про проведення обласного конкурсу «Творча скарбничка - 2017»» проведено конкурс в номінації «Середня освіта. Формування предметних компетентностей учнів в процесі навчання математики» у два тури: районний (міський) та обласний, який поділявся на два етапи: заочний - з 21.08 по 15.09.2017 року та очний - 18 вересня 2017 року. Всього на обласний тур надійшло 50 творчих проектів.

Переможцями та лауреатами обласного туру конкурсу «Творча скарбничка – 2017» в номінації «Середня освіта. Формування предметних компетентностей учнів в процесі навчання математики» стали та були нагороджені на обласному форумі «Окрилені творчістю»:

- ✓ Сидорук Володимир Анатолійович – вчитель математики Тиврівського ліцею -інтернату поглибленої підготовки в галузі науки, смт Тиврів - диплом I ступеня;
- ✓ Петрик Тетяна Анатоліївна – вчителька математики КНЗ «Спеціалізована школа I-III ст. ім. Т.Г. Шевченка Козятинської міської ради» - диплом I ступеня;
- ✓ Земелева Лариса Анатоліївна – вчителька математики Малокрушлинецької СЗШ I – III ст, Вінницький район - диплом II ступеня;
- ✓ Байда Руслан Петрович – вчитель математики СЗШ I – II ст. с. Гранів, Гайсинський район - диплом II ступеня.

У Рік математики для збагачення методичної компетентності вчителів математики працювали такі школи:

- Школа неперервного науково-методичного зростання освітян (реалізація Концепції національно патріотичного виховання дітей і молоді. Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року). Надруковано збірник задач (більше 6000 задач) «Люби і знай свій рідний край».
- Школа інтерактивного навчання освітян. Тема: Мотивація навчальної діяльності учнів на уроках математики у 5-9 класах.
- Школа професійної адаптації за фахом для молодих вчителів математики.
- Оперативна школа методичної служби області для керівників РМО(ММО) вчителів математики.
- Обласна компенсаційна школа працює за програмою зовнішнього незалежного оцінювання з математики, метою якої є допомога вчителям математики готувати випускників загальноосвітніх навчальних закладів до складання ЗНО з математики.

20 грудня 2017 року проведено обласний форум учителів математики, на якому підведено підсумки Року математики у Вінницькій області. У обласному форумі вчителів математики взяли участь завідувачка кафедри алгебри і методики навчання математики та завідувачка кафедри математики та інформатики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, керівники районних (міських) методичних об'єднань вчителів математики, методисти – кореспонденти, представники методичних служб Вінницької області.

8 листопада 2018 року у Вінницькій області проведено круглий стіл за темою «Підготовка випускників загальноосвітніх навчальних закладів до зовнішнього незалежного оцінювання з математики та шляхи подолання труднощів». У цьому заході взяли участь керівники методичних об'єднань вчителів математики районів, міст та об'єднаних територіальних громад Вінниччини. Активними учасниками були і вчителі математики, які перебували на курсах підвищення кваліфікації. Досвідом з підготовки випускників до зовнішнього незалежного оцінювання з математики поділилися вчителі математики: Клочко Ігор Якович, (заступник голови правління громадської організації «Центр освітніх технологій»), Пасіхов Петро Якович, (комунальний заклад «Фізико -математична гімназія №17 Вінницької міської ради»), Сидорук Володимир Анатолійович, (Тиврівський ліцей-інтернат поглибленої підготовки в галузі науки Вінницької області), Плотицька Лариса Петрівна, (Тульчинська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Тульчинської міської ради).

1.5. ВІННИЦЬКИЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ЛІЦЕЙ №17

(Зі сторінок сайту ліцею)

Вінницький фізико-математичний ліцей №17 – один із найвідоміших освітніх навчальних закладів Вінницької області. Школу, що тепер має таку назву, було засновано у 1945 році. Із 1973 року середня школа №17 перетворилася на спеціалізовану школу з поглибленим вивченням фізики. У 1990 році спеціалізованій школі №17 надано статус міської школи-гімназії фізико-математичного профілю.

Нині Вінницький фізико-математичний ліцей №17 - це талановитий колектив однодумців, який створює умови для реалізації творчих здібностей учнів та вчителів, гарантуючи високу якість освіти. Пріоритетом у підборі педагогічних кадрів є високий професіоналізм, володіння навичками ІКТ, прагнення до саморозвитку, активної професійної діяльності, працездатність, комунікабельність.

Пріоритетним напрямком діяльності колективу є створення індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів освіти, реалізація особистісного потенціалу учнів, які обрали для навчання фізико-математичний ліцей №17. За вагомий внесок у розвиток іміджу освіти й науки України ліцей записано до звідної книги каталогу «Флагмани освіти та науки України» й занесено до розділу «Успішні наукові установи та навчальні заклади України» літопису освіти й науки України. Школа має статус експериментального майданчика за темою «Науково-методичні засади формування єдиного мереже-центричного інформаційно-освітнього середовища загальноосвітніх навчальних закладів України на 2017-2021р.р.» у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня. У 2018 році ліцей вшосте отримав Грант (50 000 грн) за I місце в рамках реалізації обласної програми «Розвитку інформаційних та інноваційних технологій у закладах освіти області на 2016-2020р.р.». Тема проекту: «Створення на основі існуючого єдиного освітнього веб-простору мереже-центричного освітнього середовища Вінницької області».

За підсумками 2018-2019 навчального року Вінницький фізико-математичний ліцей №17 посів I місце за результатами участі учнів навчальних закладів системи середньої освіти м. Вінниці у Всеукраїнських предметних олімпіадах, здобувши 109 перемог, у тому числі: 76 – у II (міському) етапі; 29 – у III (обласному) етапі; 4 – у IV (Всеукраїнському) етапі; 4 – у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН.

Важливим показником рівня знань випускників фізико-математичного ліцею №17 є результати незалежного зовнішнього оцінювання з математики. За підсумками ЗНО-2021, як свідчать рейтингові оцінки журналу «Фокус», ліцей вже

не вперше увійшов до списку 100 кращих шкіл України. У 2020 році роботу з математики на 200 балів виконали 2 учні. У 2021 році на 200 балів роботу з математики виконали 2 учні. У 2022 році 200 балів із математики отримали 18 учнів. Учні ліцею вже з першого класу залучаються до участі у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах “Кенгуру”, “Бобер”, “Левеня”, “Колосок”, Міжнародної олімпіади з розв’язування логічних задач. Із шостого класу ліцеїсти є активними учасниками Всеукраїнських предметних олімпіад I (ліцейного), II (міського), III (обласного) та IV (Всеукраїнського) етапів, Турніру юних математиків, Комплексної олімпіади “Турнір чемпіонів”.

У ліцеї працює розгалужена мережа гуртків та факультативів, зокрема гурток «Інтеграл» – керівник Пасіхов Петро Якович. Понад 20 років працює Літня школа для обдарованих дітей – переможців Всеукраїнських олімпіад з фізики, математики, інформатики. Школа створена за ініціативи та працює під керівництвом Пасіхова Юрія Яковича. Заняття проводять учителі ліцею та запрошені педагоги-волонтери.

За архівними даними, з моменту створення школи, до сьогодення, в школі №17 пропрацювало 134 вчителі математики. В 1969 році на роботу до середньої школи 17 прийшла Нижник Валентина Василівна. Саме з її появою математика в школі виходить на якісно новий рівень. З 4-5 класу готується база для серйозних занять наукою, учні школи починають брати участь та перемагати на олімпіадах, а випускники вступати до провідних закладів вищої освіти, продовжується обладнання шкільного математичного кабінету. Бібліотекою математичної літератури, зібраною Валентиною Василівною, і сьогодні пишається гімназія. За сумлінну працю Валентина Василівна нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти, обласного та міських управлінь освіти, знаком «Відмінник освіти України», має педагогічне звання вчитель – методист. Протягом десятків років В.В. Нижник очолювала кафедру математики, а зараз очолює гімназійну роботу з молодими вчителями.

Багато теплих слів від колег та випускників фізико-математичного ліцею можна почути на адресу вчительки математики Ясевич Олени Михайлівни. Багатьох талановитих учнів навчала вона основам фундаментальної науки, багато з під рук та розуму цієї жінки вийшло нинішніх учених, а кабінет №18 довгий час був прикрасою школи.

В 1978 році на роботу до школи №17 прийшов Вигоднер Борис Володимирович. Саме з його появою пов’язані гучні перемоги учнів-математиків того часу, адже перший призер Всеукраїнської олімпіади з математики в 17-ій Непомнящий Григорій, нині вчитель інформатики ФМГ№17, був учнем Бориса Володимировича. Заняття математичного гуртка, індивідуальні картки з варіантом вступних іспитів до провідних закладів освіти, все це Борис Володимирович. Вже через кілька років, підтримавши почин Бориса Володимировича, отримують

Дипломи Республіканської олімпіади з математики учні Нижник В.В. та Сидорової З.М.

З 1963 року з школою №17 пов'язане життя Гончарук Ліліани Василівни. Спочатку учениця, потім учитель математики, а нині – заступник директора школи. Учениця Валентини Василівни Нижник та Павлюка Сергія Лук'яновича, вже може пишатися своїми вихованцями: вченими, лікарями, вчителями, призерами Всеукраїнських олімпіад та просто хорошими людьми. За багаторічну та сумлінну працю Ліліану Василівну нагороджено значком „Відмінник освіти України”, Почесними грамотами, присвоєно педагогічне звання вчитель-методист.

Вже більше 30 років працюють в школі №17 Пасіхов Петро Якович та Нестюк Валентина Михайлівна. Саме на їхню долю випало працювати молодими в перші роки гімназії. Прийшлося створювати свої програми, складати тексти лекцій (за умови повної відсутності підручників), створювати нові кабінети. Саме учні цих вчителів, за роки гімназії, здобули найбільше перемог на Всеукраїнських олімпіадах, міжнародних турнірах та фестивалях. В 1997 році учень Нестюк Валентини Михайлівни Захар Каблучко виборов Золоту медаль на Міжнародній математичній олімпіаді та срібну на Всеєвропейській. І Валентина Михайлівна та Петро Якович нагороджені знаком «Відмінник освіти України». Валентина Михайлівна Нестюк нині є директором Вінницького фізико-математичного ліцею №17.

Плідно працюють на примноження здобутків гімназії вчителі математики Купрієнко Наталія Василівна та Петровська Ірина Петрівна. Творча праця вчителів високо оцінена колегами та учнями. Випускниця Наталії Василівни, призер Всеукраїнської олімпіади з математики, Зубова Тетяна, своєю майбутньою професією вибрала математику (мехмат Львівського університету). Що може бути для вчителя більшою радістю та гордістю. Так само і Петро Якович пишається своїм випускником Сушковим Владиславом, який працює завідувачем кафедри вищої математики Архангельського Університету.

Добрими словами згадують сьогоднішні вчителі математики ті роки, коли працював у гімназії №17 Ясінський В'ячеслав Андрійович. Саме з його легкої руки майже всі сьогоднішні вчителі математики Вінницького фізико-математичного ліцею №17 «захворіли» олімпіадною математикою. Також нині співпрацює з рідною школою випускник гімназії №17, учень Пасіхова Петра Яковича, а нині доцент кафедри алгебри та методики викладання математики ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, Панасенко Олексій Борисович.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛЯМИ МАТЕМАТИКИ НА ВІННИЧЧИНІ

Чи не кожен навчальний заклад України під час пандемії спробував вирішити потребу ґрунтовної модернізації освіти за допомогою впровадження інформаційно-комунікаційних засобів нового покоління, зокрема, набули особливої популярності цифрові навчальні платформи як один із шляхів покращення якості навчання та один із варіантів, що в змозі моделювати особисту взаємодію вчителя та учнів. Останнім часом спостерігається значний розвиток цифрових технологій, які можуть значно полегшити процес навчання математики. Процес впровадження цифрових технологій та ставлення до цього вінницької педагогічної спільноти ми маємо на меті проаналізувати далі.

Заслужений вчитель України Пасіхов Ю.Я., який провадить свою діяльність у фізико-математичній гімназії №17 міста Вінниці, присвятив ряд своїх праць дослідженню питання інформатизації освіти вінницької області. В контексті нашого аналізу досвіду використання цифрових навчальних технологій регіону, розглянемо спочатку його працю про створення загального інформаційного освітнього середовища для організації навчального процесу, яка набула особливої актуальності як під час пандемії, так і у часи широкомасштабного вторгнення країни-агресора.

Пасіхов Ю.Я. вважає інформатизацію навчального процесу на основі сучасних мережевих комунікативних технологій «єдиною запорукою подолання відставання педагогічних технологій від загального процесу розвитку суспільства». Як стверджує Пасіхов Ю.Я., щоб гідно прийняти виклик XXI століття, освіта повинна бути випереджальною. Важливого теоретичного й практичного значення набуває проблема розширення експериментально пошукової роботи з визначення перспективних шляхів розвитку життєвої компетентності в учнів, здатності розв'язувати проблеми в різних сферах життєдіяльності. Тому інноваційна освітня діяльність характеризується пошуком нових, більш вдосконалених концепцій, принципів, підходів до навчання, а також суттєвою зміною у змісті, формах і методах навчання, виховання, управління навчально виховним процесом.

За ідеєю Пасіхова Ю.Я., основним ланцюжком зв'язку та передачі інформації залишаються ланки «учитель» - «учень», проте не лише вони. Із сучасною швидкістю поширення інформації, часто учні дізнаються найбільшу кількість інформації саме через Інтернет. Як стверджує педагог, ми не можемо і не мусимо чинити опір таким процесам, а навпаки, слід оптимізувати їх на отримання

найбільшої користі для навчального процесу. Оскільки, в українському сегменті світової мережі є відносно незначна кількість освітніх ресурсів, презентований Юрієм Яковичем проєкт ставить собі за мету ліквідувати цю прогалину. Єдине інформаційно освітнє середовище за розробленим Пасіховим Ю.Я. проєктом забезпечує: організацію навчального процесу в закладах освіти з використанням технологій комп'ютерного і дистанційного навчання; впровадження комп'ютерних технологій в систему життєдіяльності закладів освіти; взаємодію управління освіти міської ради з підпорядкованими закладами освіти; взаємодію з єдиною інформаційно управлінською системою забезпечення життєдіяльності міста, виконуючи роль її складової частини.

У 2002 році рішенням виконкому міської ради на базі вузла було створено Вінницький міський Центр дистанційної освіти, який забезпечує доступ до Інтернету школам міста. Таким чином, було створено Інтерактивний Інтернет ресурс <http://disted.edu.vn.ua>. Система є Інтернет ресурсом відкритого доступу, зробленим за сучасними технологіями CMS —Content Management System — «система управління наповненням» сайту. Варто також зазначити, що пізніше було створено систему проведення інтелектуальних змагань школярів <http://netoi.org.ua>, а також взято у застосування інтерактивну систему підтримки життєдіяльності навчального закладу <http://ios.edu.vn.ua>. Отже, за наявності відповідних цифрових платформ можна побудувати спільне інформаційно-освітнє середовище регіону (району, міста, області). Бачимо, що ідея використання цифрових технологій навчання вчителями математики активно підтримувалась та пропагувалась Пасіховим Ю.Я., як одним із найбільш відомих представників заслужених вчителів Вінниччини, в контексті розвитку навчально-освітнього середовища.

Розглянемо також приклад Костенко О.В., вчителя математики середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 м. Гайсина Вінницької області, спеціаліста вищої категорії. Якщо Пасіхов Ю.Я. розглядає цифрові платформи та освітні системи загалом в контексті їх розробки, цілей та впровадження, то Костенко О.В. у своєму професійному блозі вчителя ділиться досвідом впровадження таких технологій саме у навчальних процес з математики. Костенко О.В. у праці про використання цифрових технологій пише наступне: «XXI століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіченості й культури всього населення набувають вирішального значення. Сьогодні для розвитку інтересу дітей до навчання на уроці недостатньо лише особистісних якостей учителя» [2]. Найбільш цікавим для нас є те, як вчителі математики регіону, сприймають перспективу і поняття цифровізації навчання математики за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Якщо аналізувати досвід Костенко О.В., то в її авторських статтях знаходимо наступний відгук щодо цього питання:

«інформаційні технології забезпечують інтенсифікацію діяльності вчителя і учнів на уроці, сприяє розвитку спеціальної або загальної обдарованості, посилює міжпредметні зв'язки. Все це дає можливість покращити якість навчання». У процесі своєї роботи, Ольга Віталіївна провела опитування серед учнів своєї школи загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 м. Гайсина Вінницької області. В ході опитування було визначено, що урок з використання цифрових навчальних платформ подобається 92 % учнів (з них 87% відзначили, що при цьому навчальний матеріал вони засвоюють краще), для 3% учнів не важливо чи присутні інформаційні технології на уроці, а 2% вважають, що комп'ютер відволікає від навчання. Виходячи з цих результатів, можна зробити висновки, що важливість використання цифрових технологій на уроці математики не перебільшена, а дійсно має вагомий вплив на ефективність засвоєння знань учнями. Тобто, розробка та впровадження цифрової навчальної платформи за зразком <http://disted.edu.vn.ua> або використання інших допоміжних електронних ресурсів мало б позитивний вплив на показники успішності учнів у вивченні математики або будь-якого іншого предмету.

Вивчаючи досвід роботи заслужених вчителів математики Вінниччини, таких як Пасіхов П.Я., Збожинська Т.С., Кривошея І.М., Сидорук В.А., та інших, бачимо тенденцію прихильності до монотехнологічного навчання (самостійна учбова робота учня, з використанням готових електронних учбових курсів). Проте, як показує практика, цифрові платформи на уроках математики використовуються не в системі, а при певній можливості чи необхідності. таким чином, можемо зробити висновок про необхідність створення відповідних повноцінних платформ та курсів з вивчення математики в школах регіону. За проаналізованими відгуками та оцінками вчителів Вінниччини, ефективність застосування нових інформаційних технологій та безпосередньо цифрових навчальних платформ на уроках математики обумовлена наступними факторами: різнопланове подання матеріалу; широкоформатність та наочність; можливість відтворення за допомогою комп'ютера різноманітних об'єктів і процесів; альтернатива монотонному розв'язуванню задач, можливість переключити увагу учнів; можливість організації як колективної так і індивідуальної роботи в залежності від потреби; урізноманітнення роботи учнів в залежності від рівня підготовки, інтересів та ін. за допомогою цифрових платформ та інших ІКТ; можливість оперативного та зручного комп'ютерного контролю знань.

Отже, платформи для вивчення математики, як й інші цифрові освітні платформи, є необхідною складовою організації навчального процесу як в школах регіону, так і в усіх середніх навчальних закладах України в цілому.

1.6. ПОДІЛЬСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ

Яциук К.І.

ЛІЦЕЇ-ІНТЕРНАТИ З ПОГЛИБЛЕНИМ НАВЧАННЯМ МАТЕМАТИКИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Увага до розвитку математичних здібностей школярів Вінниччини проявляється на теренах області у створенні спеціалізованих навчальних закладів. Так на базі Вінницького педагогічного університету в 2001-2005 роках функціонував «Обласний ліцей-інтернат», який надавав послуги поглибленого навчання математики для учнів 10-11 класів. Учні ліцею мали 10 годин математики на тиждень. 95% випускників вказаного ліцею продовжували навчання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, здобуваючи фах учителя математики. Вчителями математики в ліцеї працювали досвідчені викладачі математики університету. Через певні непорозуміння між керівництвом університету та відділом освіти Вінницької обласної ради «Обласний ліцей-інтернат» припинив свою діяльність на території Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Однак, Вінницька обласна рада усвідомлювала необхідність створення на теренах області спеціалізованого навчального закладу для обдарованих до навчання математики учнів Вінницької області. Таким чином, у 2018 році створений Комунальний заклад «Подільський науковий ліцей» Вінницької обласної ради відповідно до рішення № 616 Вінницької обласної ради 7 скликання від 26 квітня 2018 року.

Метою діяльності наукового ліцею є забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти в системі спеціалізованої освіти наукового спрямування, створення умов для всебічного розвитку й обдарувань, формування громадянина України, здатного до вибору; навчання талановитої, обдарованої молоді, залучення її до системної науково-дослідницької, пошукової, експериментальної роботи, науково-теоретичної, загальнокультурної підготовки, підготовки майбутнього вченого, особистості, здатної до інноваційної діяльності, прийняття системних рішень, у тому числі у критичних ситуаціях.

Одним із завдань Подільського наукового ліцею є забезпечення умов поглибленого вивчення математики учнями 8-11 класів. Для цього ліцей здійснює пошук і відбір для навчання обдарованих дітей з явно вираженими здібностями до засвоєння математики. Ліцей має потужний склад вчителів математики із значним досвідом ефективного навчання учнів на поглибленому рівні: Джереловська Ірина

Миколаївна (учитель-методист), Попова Ірина Василівна (учитель-методист), Півторак Андрій Анатолійович (учитель-методист), Петрушенко Олег Юрійович (учитель-методист), Липовий Ігор Григорович, Бурдейна Людмила Іванівна (кандидат педагогічних наук), Хомюк Віктор Вікторович (кандидат фізико-математичних наук). Учні переважної більшості вказаних учителів математики (в різний час їх педагогічної діяльності) мали значні досягнення в математичних олімпіадах та змаганнях різних рівнів. Для прикладу, [призерами III етапу всеукраїнської предметної олімпіади з математики 2022-2023 навчального року, стали ліцеїсти «Подільського наукового ліцею»:](#)

- Гордійчук Георгій Олегович (1 місце), Гаврилюк Андрій Олександрович (2 місце), Юрій Богдан Юрійович (2 місце) - учні 9 класу ліцею, вчитель - Півторак Андрій Анатолійович.
- Учні 10 класу: Ірга Марія Василівна (2 місце), вчитель - Петрушенко Олег Юрійович; Мороз Михайло Ростиславович (3 місце), вчитель - Джереловська Ірина Миколаївна.
- Учениця 11 класу Скубська Надія Анатоліївна (3 місце), вчитель Попова Ірина Василівна.

Під науковим керівництвом Ірини Василівни Попової учні Подільського наукового ліцею для обдарованої молоді Андріяш Максим Олегович, Воронецький Іван Іванович, Безкресний Олексій Сергійович, Весельська Софія Володимирівна, Денисевич Кирило Сергійович, Івасюк Володимир Олександрович, Руцак Олександра Олександрівна, Янчук Дмитро Андрійович стали призерами Всеукраїнської Олімпіади геометричної творчості імені Вячеслава Андрійовича Ясінського. Тема їхньої роботи: «Окремі теореми геометрії про колінеарність трьох точок на площині та їх застосування при розв'язуванні задач».

У 2014 році Команда «ФМГ-17» під керівництвом Попової Ірини Василівни виборола диплом I ступеня у XVII Всеукраїнському турнірі юних математиків імені професора М. Й. Ядренка, який проходив у місті Чернівці. За звання бути кращим боролись учасники 21 команди із усієї України.

Тематика методичного розвитку всіх учителів математики Подільського наукового ліцею охоплює нині широкий спектр напрямів: «Реалізація самостійної навчальної діяльності учнів при підготовці науково-дослідних робіт з математики» (І.Г.Липовий), «Методи розв'язування задач з параметрами та мтехнології навчання учнів розв'язуванню задач з параметрами» (І.В.Попова), «Елементи програмування JavaScript для створення динамічних математичних моделей» (О.Ю.Петрушенко), «Формування та розвиток ключових компетентностей при вивченні математики під час дистанційного навчання» (А.А.Півторак).

1.7. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ВІННИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

Яцук К.І.

ОКРЕМІ СТОРІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІННИЦЬКОГО ТЕХНІЧНОГО ЛІЦЕЮ

Комунальний заклад «Вінницький технічний ліцей» – це сучасний навчальний заклад, що забезпечує здобуття якісної загальної середньої освіти, сприяє зміцненню інтелектуального потенціалу підростаючого покоління. Ліцей спрямовує всі зусилля на підготовку до майбутнього учнів, які зможуть протягом життя самостійно навчатися та вдосконалюватися. Головна мета ліцею – виховання і розвиток обдарованих і здібних дітей, сприяння збагаченню інтелектуального, творчого, культурного потенціалу України.

За результатами НМТ 2022, комунальний заклад «Вінницький технічний ліцей» мав 35 учнів, які отримали 200 балів з одного предмета, у розрізі предметів: 25 - математика, 8-українська мова, 2 - історія України; 6 учнів – з двох предметів; Теплов Іван, учень групи ФМН-4, отримав по 200 балів з усіх трьох предметів та був нагороджений премією міського голови Вінниці.

Учні комунального закладу «Вінницький технічний ліцей» щорічно стають переможцями різних рівнів математичних змагань та олімпіад. Для прикладу, переможцями III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики у 2022 році стали:

- ✓ Мокін Юрій Олександрович, I місце (вчитель - Демець Тетяна Юрївна);
- ✓ Лавренюк Арсен Олександрович, II місце (вчитель - Кметюк Світлана Володимирівна);
- ✓ Теплов Іван Дмитрович, II місце (вчитель - Кметюк Світлана Володимирівна);
- ✓ Власюк Дарина Геннадіївна, II місце (вчитель - Кметюк Світлана Володимирівна);
- ✓ Пойда Богдан Сергійович II місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Ольчедай Микола Олексійович II місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Дубінін Артур Олександрович II місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Зоммер Ярослав Олегович II місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);

- ✓ Іванишин Олександр Олександрович III місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Соха Андрій Павлович III місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Вишня Софія Максимівна III місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Шевчук Андрій Андрійович III місце (вчитель - Кушнір Світлана Іванівна);
- ✓ Шауро Єлизавета Олександрівна III місце (вчитель - Демець Тетяна Юріївна).

Методичне об'єднання вчителів математики: Козяр Ольга Миколаївна, директор комунального закладу «Вінницький технічний ліцей», учитель математики та інформатики; Демець Тетяна Юріївна, працює в ліцеї з 2004 року; Кметюк Світлана Володимирівна, працює в ліцеї з 1995 року; Кушнір Світлана Іванівна, працює в ліцеї з 1996 року; Сташевська Світлана Кароліївна, працює в ліцеї з 2000 року.

Крім ефективної навчальної діяльності, вчителі математики Вінницького технічного ліцею долучаються до розробки методичних посібників для учнів старших класів загальноосвітніх і спеціалізованих шкіл, абітурієнтів, учителів математики та людей, які захоплюються математикою. Для прикладу, у 2012 році у видавництві «Навчальна книга-Богдан» вийшов посібник Демець Т.Ю. та Кметюк С.В. під назвою «Раціональні рівняння, нерівності та їхні системи. Параметри в раціональних рівняннях, нерівностях та їхніх системах». Посібник складається з дев'яти розділів, в яких зібрані завдання з теми «Раціональні рівняння, нерівності та їхні системи», а також завдання, які відсутні у шкільних підручниках непрофільних класів, такі як «Раціональні рівняння, нерівності та їхні системи з параметрами». Система вправ розроблена від найпростіших завдань на поняття параметра до завдань олімпіадного рівня. Кожний розділ даного посібника містить докладно розв'язані приклади і систему вправ для самостійного розв'язування та відповіді. Даний посібник може бути використаний для детального повторення матеріалу в період підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання та державної підсумкової атестації.

Довгий час у Вінницькому технічному ліцеї працював відомий на Вінниччині вчитель математики Клочко Ігор Якович. Ігор Якович у 2011 році був переможцем II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Математика», фіналістом III етапу цього Всеукраїнського конкурсу, лектором Вінницької академії неперервної освіти. Він є автором більш як 20 методичних розробок з математики для загальноосвітньої школи. Зокрема, «Математика: Тестові завдання. Частина I (зовнішнє незалежне оцінювання)», «Математика.

Алгебра. 9 клас. ДПА. 2022» та інші. Ключко Ігор Якович нині є співзасновником громадської організації «Вінницький центр освітніх технологій».

Методичне об'єднання вчителів математики та фізики ліцею працює нині за темою «Вдосконалення форм і методів організації уроків математики та фізики через урізноманітнення особистісно-орієнтованої системи навчання; застосування інноваційних технологій для розвитку творчої особистості кожного учня в умовах профільної школи». Керівник методичного об'єднання вчителів математики та фізики ліцею - Кметюк Світлана Володимирівна, вчитель математики, спеціаліст вищої категорії, учитель-методист.

Уся навчальна та навчально-методична робота у Вінницькому технічному ліцеї спрямована на вдосконалення педагогічної майстерності, розвитку творчого потенціалу вчителів, підготовку їх до вироблення оптимальних методик навчання та виховання ліцеїстів.

Науково-методична робота ведеться на основі диференційованого підходу до різних категорій працівників з урахуванням педагогічного досвіду, наслідків фахової атестації, результатів педагогічної діагностики. Зміст і завдання навчально-методичної роботи знаходять відображення в розв'язанні дидактичних, психолого-педагогічних проблем, в освоєнні і популяризації нових педагогічних технологій, в оновленні методичної роботи згідно із завданнями розвитку національної школи України. У проведенні методичних заходів мають місце як традиційні форми (лекції, конференції, співбесіди), так і активні („круглі столи”, ділові і рольові ігри, педагогічні практикуми).

На основі діагностики планується розробка інформаційно-методичних матеріалів, видавнича діяльність. Методичні посібники вчителів ліцею, зміст яких охоплює актуальні проблеми методики, практичної спрямованості вивчення навчальних предметів мають велику популярність серед вчителів ліцею та міста і стають дієвими помічниками в педагогічній роботі, в удосконаленні методики і техніки уроку.

1.8. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ТИВРІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЛІЦЕЙ" ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

(Зі сторінок сайту ліцею)

В 1959 році Тиврівський дитячий будинок (з багаторічною історією) перетворено в школу-інтернат. З 1993 року школу-інтернат було реорганізовано в ліцей-інтернат для обдарованої сільської молоді. На сьогодні він є «найстарішим» закладом такого типу у сільській місцевості на Вінниччині. Ініціатором створення закладу був завідувачий Тиврівським відділом освіти Подзгун Михайло Сергійович. Зроблено це було у відповідності до рішення 12 сесії 21 скликання Тиврівської районної Ради народних депутатів Вінницької області від 10.02.1993 року та розпорядження районної державної адміністрації за №180 від 13.08.1993 року.

За майже 30 років діяльності Тиврівський ліцей-інтернат поглибленої підготовки в галузі науки є знаним на Вінниччині завдяки досягненням своїх викладачів, учнів та випускників. Тема над якою працює колектив ліцею – «Моделювання інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею як фактор всебічного розвитку особистості та формування високоосвіченого випускника, здатного самостійно реалізувати набутий потенціал знань».

На основі встановлених Кабінетом Міністрів України нормативних документів у Тиврівському ліцеї-інтернаті поглибленої підготовки в галузі науки функціонує мережа чотирьох факультетів, зокрема, є фізико-математичний факультет. Однією із яскравих особистостей фізико-математичного факультету є вчитель математики - Василь Федорович Шастун. Василь Федорович працює у Тиврівському ліцеї з 1993 року. За період творчої педагогічної діяльності вчителя його учні:

- багаторазово ставали переможцями та дипломантами IV етапу Всеукраїнських олімпіад з математики;
- більше 60 перемог у III етапі олімпіад з математики;
- більше 100 перемог в конкурсі-захисті МАН (м. Вінниця), біля 10 разів його учні перемагали в конкурсі захисті робіт МАН на III етапі (м. Київ);
- 2 бронзові та срібна медалі у Кубку Європи та Міжнародному чемпіонаті по розв'язуванні логічних математичних задач (м. Париж);
- золота та бронзова медалі на чемпіонаті України по розв'язуванні логічних математичних задач (в категорії старшокласники);
- неодноразово учні отримували 200 балів на ЗНО з математики;
- більше 100 переможців Всеукраїнських заочних олімпіад та переможців заочних олімпіад Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, НТУ «КПІ» та інші.

Досвід Василя Федоровича по роботі з талановитою обдарованою молоддю схвалено Вінницьким інститутом післядипломної освіти педагогічних працівників (2004 р.). Він автор багатьох авторських програм та посібників із розв'язування нестандартних задач.

Шастун В.Ф. має глибокі методичні переконання, педагогічні принципи, які проростають в долях його учнів значними особистісними досягненнями. Зокрема, Василь Федорович вважає:

- учень досягає значних висот лише тоді, коли він творчо мислить, коли сам стає творцем, а для цього потрібно пройти школу творчості, яка розпочинається на уроках і закінчується в постійній та наполегливій самостійній роботі;

- життя - це дивовижний дар природи, але щоб воно приносило радість, потрібно навчатися, трудитися із захопленням, мати велике бажання полегшити свою працю й удосконалюватися. Звичка думати, відкривати нове у звичайному допоможе у практичній роботі і дозволить перетворити працю у внутрішню потребу;

- серед моїх учнів багато непересічних, талановитих з оригінальними думками, наполегливих, яскравих. У багатьох своїх учнях, я вчуся, бо їх молодий мозок може простежити те, чого ще ніхто не помічав. Багатьма я захоплювався і захоплююся. Перед деякими шанобливо схиляюся вражений їх талановитістю і й виключно людськими якостями. З деякими з них я проводив і проводжу наукові дослідження і я хочу висловити їм велику подяку, цим дітям, за те величезне творче задоволення, що отримав, коли з ними працював.

За значні здобутки у навчанні учнів математики Василь Федорович має низку відзнак та нагород: Відмінник Народної Освіти (1989 р.), вчитель-методист (1992 р.), почесний знак «Василь Сухомлинський» (2008 р.), грант «Подяка за талант» (2013 р.), грамоти Міністерства освіти і науки України.

Ще одним відомим на Вінниччині є вчитель математики Тиврівського ліцею Сидорук Володимир Анатолійович. Володимир Анатолійович закінчив у 2001 році фізико-математичний факультет Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Педагогічну діяльність розпочав у Бушинецькій ЗОШ І-ІІ ступенів в 2001 році. Навчає учнів математики у Тиврівському ліцеї з 2002 року. Його педагогічне кредо: «Людина перестає мислити, коли перестає читати, а вчитель перестає бути вчителем, якщо не пізнає нічого нового». Володимир Анатолійович поставив собі за мету - відпрацювати систему розвитку пізнавальної активності учнів на уроках та в позакласній роботі з математики, тобто провести конструювання пізнавального процесу як основи засвоєння математичної освіти та формування й розвитку ключових освітніх компетентностей учнів. У процесі своєї

методичної діяльності Сидорук В.А. прагне вирішити питання: як учити із захопленням, як зробити радісним і творчим процес пізнання математики?

У 2016 році Володимир Анатолійович успішно представив власну методичну діяльність у змаганні вчителів математики Вінниччини і зайняв почесне друге місце в обласному турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Математика».

28 січня 2017 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського відбулося урочисте відкриття Олімпіади геометричної творчості імені Вячеслава Андрійовича Ясінського. З того часу Володимир Анатолійович Сидорук постійний учасник цієї Олімпіади і в ролі конкурсанта, і в ролі доповідача, і в ролі члена журі змагання учнів із розв'язування геометричних задач. Він двічі отримував дипломи 1 ступеня як учасник змагань між учителями у Турнірі методичних знахідок.

У 2017 році Володимир Анатолійович став переможцем обласного туру конкурсу «Творча скарбничка – 2017» в номінації «Середня освіта. Формування предметних компетентностей учнів в процесі навчання математики», та був нагороджений на обласному форумі «Окрилені творчістю» дипломом I ступеня.

Тиврівський ліцей-інтернат поглибленої підготовки в галузі науки є знаним на Вінниччині також завдяки досягненням своїх учнів та випускників.

У 2008 році учень ліцею Заворотний Володимир став Чемпіоном України із розв'язування логічних задач серед учнів 10-11 класів і у складі команди України двічі представляв нашу державу на міжнародному турнірі з розв'язування математичних логічних задач у місті Париж у Франції, де команда виборола 6 місце серед країн світу. У 2009 році Заворотний Володимир здобув перемогу (диплом II) у III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт Малої академії наук у місті Києві з математики з теми «Інваріант. Напівінваріант. Розфарбування». Заворотний Володимир продовжував навчання у Національному університеті імені Т.Г.Шевченка та був Президентським стипендіатом України.

У 2009 році учень фізико-математичного факультету Олійник Богдан теж у складі збірної України захищав честь нашої держави на кубку Європи з розв'язування математичних логічних задач у місті Париж у Франції, де команда України виборола третє призове місце, а Богдан виборов диплом III ступеня (бронзову медаль) в складі команди України у Франції. У 2010 році Олійник Богдан представляв Вінницьку область у Києві й отримав диплом учасника III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН з математики.

У рік 20-річчя Тиврівського ліцею його учні здобули 13 перемог у III етапі Всеукраїнської олімпіади з математики. Учні III фізико - математичного, де

класним керівником був Василь Федорович Шастун вибороли аж 9 перемог: 3 дипломи I ступеня (Суверток О., Онофрійчук М., Малярчук М.); 6 перемог у конкурсі-захисті МАН II етапу; срібну медаль з 13 Кубку Європи привіз Онофрійчук Михайло, бронзовим призером 27 чемпіонату з розв'язування логічних математичних задач став Суверток О. та ще й виборов право представляти Україну на суперфіналі у місті Парижі (серпень-вересень, 2013 р.).

У 2013 році Онофрійчук Михайло став срібним призером 13 Кубку Європи. За цими перемогами, - сказав Онофрійчук Михайло, - моя щоденна напружена праця, творча праця мого шановного учителя математики і класного керівника, усіх учителів ліцею та щира, дружня підтримка НТЛМ.

Яскравими особистостями стали випускники ліцею Завірюха Олексій та Коваленко Іван - неодноразові переможці та дипломанти IV етапу Всеукраїнських предметних олімпіад з математики, які успішно закінчили Київський національний університет імені Т.Шевченка, а зараз відомі аналітики у місті Києві.

Значними є досягнення Петренка Віталія випускника ліцею, а згодом випускника Київського національного університету ім. Т.Шевченка, нині аналітика одного із банків у місті Києві. Він тричі був учасником і переможцем IV етапу Всеукраїнських предметних олімпіад з математики та заочних математичних олімпіад. Петренко Віталій захищав честь Вінницької області у місті Києві на III етапі Всеукраїнського конкурсу - захисту учнівських науково-дослідницьких робіт Вінницького територіального відділення МАН з математики з теми «Криптографія» та отримав диплом III ступеня.

Помітних висот досяг випускник Тиврівського ліцею Бак Сергій Анатолійович, він доктор фізико-математичних наук, професор Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

РОЗДІЛ 2.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАХОДИ - ЧИННИКИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МЕТОДИЧНОЇ НАУКИ НА ВІННИЧЧИНІ ЗА НАПРЯМОМ МАТЕМАТИКИ

2.1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ

2.1.1. Міжнародна конференція «Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителів математики»

**І ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ В УКРАЇНІ»
(10 – 11 ГРУДНЯ 2009 РОКУ)**

Ініціатор проведення конференції «Стан та перспективи підготовки вчителя математики в Україні» - кафедра алгебри та методики викладання математики (завідувач кафедри О.І. Матяш) Інституту математики, фізики та технологічної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Для участі у конференції було представлено 112 тез виступів науковців із 44 вищих навчальних закладів 26 міст України, серед яких 14 докторів наук, професорів.

Конференція зібрала широке представництво людей, які переймаються проблемами майбутнього математичної освіти в Україні: викладачів вищих навчальних закладів Києва, Черкас, Харкова, Сум, Івано-Франківська, Одеси, Ялти, Умані, Житомира, Кривого Рогу, Глухова.

На пленарному засіданні конференції зареєструвалося 106 учасників: 25 гостей з різних міст України, серед яких 6 докторів наук, професорів, 10 кандидатів наук, викладачі та аспіранти математичних і методичних кафедр педагогічних та класичних університетів, а також завідувачі кабінетами математики районів Вінницької області, передові вчителі математики м. Вінниці, викладачі, пошукувачі та аспіранти кафедри алгебри і методики викладання математики та кафедри математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

На пленарному засіданні виступили відомі науковці та методисти сучасності, зокрема доктор фізико-математичних наук, професор, академік Академії наук Вищої освіти України М.В. Працьовитий (тема доповіді «Шляхи фундаментальної підготовки сучасного вчителя математики та шляхи її вдосконалення»), доктор

педагогічних наук, професор Н.А. Тарасенкова («Формування професійного тезаурусу в майбутнього вчителя математики»), доктор педагогічних наук, професор Р.С. Гуревич («Формування професійної культури майбутнього вчителя»), доктор педагогічних наук, професора В.Г. Бевз («Про нові підручники математики»), доктор педагогічних наук, професор С.О. Скворцова, доктора фізико-математичних наук, професор О.О. Курченко, доктор педагогічних наук, професор В.І. Клочко, кандидат педагогічних наук, професор В.О. Швець.

Вчителям математики області була надана рідкісна можливість безпосереднього спілкування з авторами кращих шкільних підручників з математики в Україні В.Г. Бевз та Н.А. Тарасековою, почути з перших уст поради щодо ефективного використання підручників у навчальному процесі.

Наступного дня учасники конференції працювали в секціях:

- Проблеми фундаментальної підготовки вчителя математики (керівник секції проф. М.В. Працьовитий);
- Проблеми методичної підготовки вчителя математики (керівник секції проф. В.Г. Бевз);
- Удосконалення процесу підготовки вчителя математики засобами інформаційно-комунікаційних технологій (керівник секції проф. В.І. Клочко);

Особливості роботи із здібною до математичної та педагогічної діяльності молоддю (керівник секції проф. Н.А. Тарасенкова).

Добре організовано було дозвілля учасників конференції: екскурсія в музей народознавства Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, екскурсія по вечірній Вінниці, відвідування музею-садиби М.І. Пирогова, екскурсія по визначних місцях Немирівщини. Виступи на конференції, активне спілкування та дозвілля залишили незабутні враження в усіх гостей нашого міста. За відгуками учасників конференція пройшла на високому науковому та організаційному рівні.

**II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКИ»**

(26 -27 КВІТНЯ 2012 РОКУ)

Конференція зібрала широке представництво людей, які переймаються проблемами майбутнього математичної освіти в Україні: викладачів вищих навчальних закладів Києва, Донецька, Черкас, Полтави, Харкова, Сум, Івано-Франківська, Одеси, Ялти, Кіровограду, Рівного, Чернівців, Умані, Житомира,

Кривого Рогу, Глухова та інших. Для участі у конференції зареєструвалися 211 учасників: науковці із вищих навчальних закладів 32 міст України, серед яких 18 докторів наук, професорів, 33 учителя математики міста Вінниці та Вінницької області.

В матеріалах конференції представлено 22 публікації із закордону, в тому числі із Болгарії, Ізраїлю, Литви. Активну участь у роботі конференції взяли науковці із Шуменського педагогічного університету імені Єпископа Костянтина Преславського.

За результатами проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2012) винесено такі рішення:

- Сучасне реформування системи освіти зумовлює не лише зміну парадигми професійної педагогічної освіти зі знанневої на компетентісно орієнтовану, а й необхідність уточнення змісту та технологій методичної підготовки майбутнього вчителя математики.
- Одним із завдань підвищення ефективності підготовки майбутнього вчителя математики є створення в педагогічних ВНЗ такого освітньо-розвивального середовища, при взаємодії з яким у студента формується система професійних компетенцій, на основі якої має розвиватися особистісна педагогічна концепція й авторська технологія.
- В основі фундаментальної підготовки вчителів математики мають бути: широкий погляд на математику як на науку в цілому, з її унікальним апаратом самоорганізації та саморозвитку, своєрідними критеріями істинності; глибоке розуміння взаємозв'язків з природничими науками.
- Підготовка сучасного вчителя математики має спиратись на методичну систему, в якій особливе місце займає проектування педагогічних технологій навчання. Майбутній вчитель повинен мати умови для формування і розвитку готовності до інноваційної діяльності.
- Одним із завдань кожного університету, інституту (факультету), який готує математика, вчителя математики є виявлення обдарованих здібностями до навчальної та науково-математичної діяльності студентів, сприяння їх змістовому збагаченню, цілеспрямована робота із розвитку їх творчих нахилів та професійних компетенцій.
- На сучасному етапі інформатизації суспільства помітно активізувалася робота щодо інформатизації процесів навчання, особистісного розвитку учнів і студентів, управління педагогічними системами. Проте можливості та переваги сучасних освітніх технологій можуть бути корисними лише фахівцям зі сформованою інформаційною культурою. Культуру

використання комп'ютерних технологій слід формувати у майбутніх вчителів математики.

- Система підготовки вчителя математики має формувати знання позитивних і негативних аспектів інформатизації навчання, використання електронних видань і ресурсів. У використанні освітніх електронних видань і ресурсів у навчально-виховному процесі необхідний зважений і аргументований підхід.

- Варто розробити державну програму централізованого оновлення засобів навчання у вищих навчальних закладах за напрямом педагогічної освіти.

- Педагогічні університети слід включити в перелік навчальних закладів, які потребують першочергового оснащення рекомендованими для школи навчальними програмами, новими підручниками з математики, комп'ютерними класами, інтерактивними дошками, тощо.

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКИ»
(26-27 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ)

Реформування системи освіти в Україні торкнулося й системи підготовки вчителів математики, вимоги до яких з року в рік зростають. Нового наукового переосмислення потребують питання підготовки студентів вищих навчальних закладів педагогічного профілю до майбутньої професійної діяльності. Можливі шляхи подолання вказаних проблем обговорювали учасники Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (26-27 листопада 2015 року). Ініціатором проведення форуму стала кафедра алгебри та методики навчання математики інституту математики, фізики та технологічної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Для участі у конференції було представлено 93 тези доповідей наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників різних наукових установ, вищих та загальноосвітніх навчальних закладів України і зарубіжжя. Загальна кількість учасників конференції – 131, серед них 20 докторів наук, професорів. У роботі конференції взяли участь 75 учителів математики міста Вінниці та Вінницької області. Науково-практичний форум зібрав широке представництво людей, які переймаються проблемами майбутнього математичної освіти в Україні: викладачів

вищих навчальних закладів Києва, Черкас, Харкова, Сум, Одеси, Умані, Житомира, Кривого Рогу, Глухова, Кіровограду, Тернополя, Чернівців та інших міст України.

На пленарному засіданні конференції виступили відомі вітчизняні науковці в галузі методики навчання математики: доктор педагогічних наук, професор Ленчук І.Г. (Житомирський державний університет імені Івана Франка), доктор педагогічних наук, професор С.О. Скворцова (Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського), доктор фізико-математичних наук, професор В.М. Радченко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), доктор педагогічних наук І.В. Лов'янова (Криворізький національний університет), доктор педагогічних наук О.В. Шкільний та професор В.О.Швець (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова), доктор педагогічних наук О.І.Матяш, доктор педагогічних наук М.М.Ковтонюк, доцент М.Ю.Кадемія (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського), заслужений учитель України, учитель математики Харківського навчально-виховного комплексу №45 «Академічна гімназія» О.Ф. Крижановський.

Вчителям математики Вінницької області була надана рідкісна можливість безпосереднього спілкування з авторами підручників із математики в Україні під час засідання круглого столу «Місце і роль підручника математики в методичній діяльності вчителя», почути з перших уст поради щодо ефективного їх використання в навчальному процесі.

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКИ»
(30 ТРАВНЯ – 1 ЧЕРВНЯ 2018 РОКУ)

Можливі шляхи подолання проблем фахової підготовки вчителя математики обговорювали учасники Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (30 травня – 1 червня 2018 року). Ініціатором проведення конференції є кафедра алгебри та методики навчання математики факультету математики, фізики та технологій.

Для участі у конференції було представлено 103 тези доповідей наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників різних наукових установ, вищих та загальноосвітніх навчальних закладів України і зарубіжжя. Загальна кількість учасників конференції – 203, серед них 22 доктори наук, професори. Міжнародна участь підтверджена доповідями науковців з Болгарії, Грузії, Румунії, Молдови, Ізраїлю, Мексики. З відеозверненням до учасників конференції звернулися професори, завідувачі кафедр з Шуменського університету імені Єпископа Костянтина Преславського, Болгарія.

Конференція зібрала широке представництво людей, які переймаються проблемами майбутнього математичної освіти в Україні: викладачів вищих навчальних закладів Києва, Бердянська, Черкас, Харкова, Сум, Одеси, Умані, Житомира, Кривого Рогу, Чернігова, Тернополя, Чернівців та інших міст України. У роботі конференції взяли участь також 45 учителів математики міста Вінниці та Вінницької області.

З доповіддю на пленарному засіданні виступив доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри дидактики шкільних дисциплін Інституту педагогічних наук *Іон Акірі* (м. Кишинів, Республіка Молдова). На пленарному засіданні конференції виступили також відомі вітчизняні науковці в галузі методики навчання математики: доктор фізико-математичних наук, професор, декан фізико-математичного факультету *М.В.Працьовитий* (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова), доктор педагогічних наук, професор *Ленчук І.Г.* (Житомирський державний університет імені Івана Франка), доктор педагогічних наук, професор *В.Г.Бевз* (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова), доктор педагогічних наук *О.В. Школьний* та професор *В.О.Швець* (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова), доктор педагогічних наук, професор *О.І.Матяш*, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри вищої математики Донбаської державної машинобудівної академії *К.В. Власенко*; директор ІІПО Чернівецької області кандидат педагогічних наук, доцент *Г.І.Білянін*.

Вчителям математики області була надана рідкісна можливість безпосереднього спілкування з авторами підручників з математики в Україні та Молдові, з авторами тестових завдань ЗНО з математики, почути з перших уст поради щодо ефективного їх використання в навчальному процесі.

Добре організовано було дозвілля учасників конференції: екскурсія до фонтану Рошен, екскурсії по Вінниці та визначних місцях Вінниччини залишили незабутні враження в усіх конференції конференції.

В результаті проведення конференції було винесено такі рішення:

- Сучасне удосконалення системи вищої освіти в Україні зумовлює зміну парадигми професійної педагогічної освіти зі знаннєвої на компетентісно орієнтовану, а тому є необхідним уточнення змісту та технологій методичної підготовки майбутнього вчителя математики.

- Педагогічні університети потребують чітко виписаних державних вимог до підготовки вчителя математики (професійні та освітні стандарти), з урахуванням сучасного соціального статусу вчителя та об'єктивного рівня знань абітурієнтів педагогічних університетів з математики.

- В основі фундаментальної методичної підготовки майбутніх учителів математики мають бути: належний рівень професійно орієнтованих математичних знань та умінь; розуміння математики як ефективного засобу розвитку особистості учня; здатність застосувати при розв'язанні задач методичної діяльності вчителя математики, комплекс знань та умінь набутих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін.

- Одним із завдань підвищення ефективності формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики є створення в педагогічних ВНЗ такого освітньо-розвивального середовища, при взаємодії з яким у студента формується система професійних компетенцій, на основі якої мають розвиватися особистісні педагогічні якості та основи методичних переконань.

- Підготовка сучасного вчителя математики має спиратись на методичну систему, в якій особливе місце займає проектування різних педагогічних технологій навчання. Майбутній учитель математики повинен мати умови в педагогічному університеті для формування і розвитку готовності та здатності до ефективної методичної діяльності, до інноваційної діяльності, в тому числі до навчання учнів математики в умовах інклюзії.

- Одним із завдань кожного університету, інституту (факультету), який готує вчителя математики має бути виявлення обдарованих до педагогічної діяльності студентів, сприяння розвитку математичної компетентності, забезпечення диференціації методичної підготовки, цілеспрямована робота із формування методичних компетентностей та розвитку творчих здібностей.

- Система методичної підготовки вчителя математики має формувати знання позитивних і негативних аспектів інформатизації навчання, навчальних можливостей електронних видань і ресурсів, а також умінь їхнього методично грамотного використання. У використанні сучасних інформаційних технологій у навчанні математики необхідна з одного боку активність, а з іншого боку - зважений і аргументований підхід.

- Варто розробити державну програму централізованого оновлення засобів навчання у вищих навчальних закладах за напрямом педагогічної освіти.

- Педагогічні університети варто включити в перелік навчальних закладів, які потребують першочергового оснащення рекомендованими для школи навчальними програмами, новими підручниками з математики, комп'ютерними класами, інтерактивними дошками, тощо.

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКИ»
(7 ЖОВТНЯ 2021 РОКУ)

7 жовтня 2021 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського проходила V Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики».

Учасниками конференції стали провідні вчені з Болгарії, Молдови, Узбекистану та України. Із привітанням від організаторів конференції виступила *Коломієць А. М.* – проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

Модератором пленарного засідання виступила *Матяш О. І.* – доктор педагогічних наук, професор кафедри алгебри і методики навчання математики.

На пленарному засіданні виступили із доповідями:

- *Працьовитий Микола Вікторович* – доктор фізико-математичних наук, професор, декан факультету математики, інформатики та фізики, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- *Акірі Іон* – доктор фізико-математичних наук, конференціар, Інститут педагогічних наук, м. Кишинів (Молдова);
- *Школьний Олександр Володимирович* – доктор педагогічних наук, професор кафедри математики і теорії та методики навчання математики, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- *Павлова Наталія Христова* – доктор наук, професор, Шуменський університет імені єпископа Костянтина Преславського;
- *Ленчук Іван Григорович* – доктор педагогічних наук, професор кафедри алгебри та геометрії, Житомирський державний університет імені Івана Франка;
- *Швець Василь Олександрович* – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики і теорії та методики навчання математики, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- *Власенко Катерина Володимирівна* – доктор педагогічних наук, професор кафедри математики, Національний університет «Києво-Могилянська академія»;
- *Кугай Наталія Василівна* – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізико-математичної освіти та інформатики, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка;

- *Ботузова Юлія Володимирівна* – доктор педагогічних наук, доцент кафедри математики, інформатики, економіки та методик їхнього навчання, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка.

За результатами проведення конференції було винесено такі рішення:

- Необхідність підвищення якості математичної освіти в Україні зумовлює потребу уточнення змісту та технологій методичної підготовки майбутніх учителів математики. Вищі навчальні заклади, які готують майбутніх учителів математики, потребують розробки чітких державних вимог до рівня його фахової підготовки з урахуванням соціального статусу вчителя та об'єктивного рівня знань абітурієнтів з математики.

- Основу методичної підготовки майбутніх учителів математики складають: система професійно орієнтованих математичних знань, умінь та навичок; розуміння математики як ефективного засобу розвитку мислення учнів (зокрема, його логічності та креативності); готовність і здатність застосовувати у своїй педагогічній діяльності комплекс знань, умінь і навичок, набутих під час вивчення циклу психолого-педагогічних дисциплін. Зазначені складові мають бути відображені в освітньо-професійних програмах підготовки майбутніх учителів математики.

- Ефективність формування та розвитку методичних компетентностей майбутнього вчителя математики підвищується за умови створення в педагогічних ЗВО відповідного освітньо-розвивального середовища, при взаємодії з яким у студента формуються і розвиваються особистісні педагогічні якості та методичні переконання.

- Вважаємо актуальним розбудову спеціального освітнього середовища розвитку методичної компетентності майбутніх та працюючих учителів математики, а також викладачів методики навчання математики. Основою ефективної співпраці для розвитку методичної компетентності вважаємо активне фахове спілкування, взаємну довіру, спільну роботу над проектами в атмосфері доброзичливості та взаємопідтримки.

- Підвищується актуальність для педагогічних університетів та шкіл вибудовувати взаємовигідні партнерські зв'язки. Важливо глибше проаналізувати та обґрунтувати можливості партнерської взаємодії педагогічного університету та школи для розв'язання актуальних освітніх проблем. Зокрема, проблеми підвищення якості методичної підготовки майбутніх учителів математики та розвитку методичної компетентності вчителів математики.

- Система методичної підготовки майбутнього вчителя математики має формувати в нього вміння зважено і аргументовано, методично грамотно

застосувати інноваційні технології навчання у процесі формування математичної компетентності учнів.

- Важливо організувати комплекс заходів щодо формування позитивної суспільної думки щодо підготовки майбутніх учителів математики в умовах дуальної освіти. Актуальними є дослідження проблеми впровадження дуальної форми здобуття освіти у професійну підготовку майбутніх учителів математики.

- Заклади вищої освіти, які готують майбутніх учителів математики, потребують державної програми централізованого оновлення засобів навчання. Зокрема, педагогічні ЗВО слід включити до переліку тих, які першочергово оснащуються рекомендованими для школи навчальними програмами, новими підручниками з математики, комп'ютерними класами, інтерактивними дошками, тощо.

2.1.2. ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ «МЕТОДИЧНИЙ ПОШУК ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ»

16 березня 2017 року на факультеті математики, фізики і технологій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського відбулась I Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція «Методичний пошук вчителя математики».

Для участі в конференції зареєструвались 62 учасники, які представляли такі навчальні заклади: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінницький обласний комунальний гуманітарно-педагогічний коледж, Бердянський державний педагогічний університет, Житомирський національний агроекологічний університет, Маньківський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I – III ступенів – гімназія» Черкаської області, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Обласний спортивно-гуманітарний ліцей-інтернат Вінницького обласного комунального гуманітарно-педагогічного коледжу, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Тематичні напрями роботи конференції:

- Створення математичних задач.
- Задача одна – способи розв'язання різні.
- Конструювання систем задач у методичній діяльності вчителя математики.

II Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція «Методичний пошук вчителя математики» була проведена 18 жовтня 2018 року.

Відкрила пленарне засідання конференції доктор педагогічних наук, професор Матяш Ольга Іванівна, завідувачка кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, яка, зокрема, зазначила, що для формування методичної компетентності майбутніх вчителів математики та розвитку цієї компетентності у вчителів-практиків важливим є співпраця педагогічних університетів та загальноосвітніх шкіл.

На пленарному засіданні з доповідями виступили:

- Пасіхов Петро Якович – вчитель фізико-математичної гімназії №17 Вінницької міської ради, вчитель-методист, Відмінник освіти України із повідомленням на тему: «Формування логічного мислення учнів в позакласній роботі з математики»;
- Сидорук Володимир Анатолійович – вчитель математики Тиврівського ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки, із повідомленням на тему: «Використання властивостей квадратичної функції та квадратного тричлена при розв'язуванні задач олімпіадного характеру».

Аспіранти кафедри алгебри і методики навчання математики Тютюнник Діана Олегівна, Бачинська Роксолана Степанівна та Катеринюк Галина Дмитрівна проінформували присутніх про зміст матеріалів конференції.

Тематичні напрями конференції:

- Моніторинг математичних компетентностей як педагогічна проблема.
- Формування в учнів умінь математичного моделювання.
- Формування та розвиток логічної компетентності учнів.

За матеріалами поданих на конференцію доповідей підготовлено збірку статей учасників конференції за вказаними тематичними напрямками.

III Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція «Методичний пошук вчителя математики» була проведена 25 квітня 2019 року. Для участі в конференції зареєструвались 70 учасників з чотирьох областей України.

Відкрила пленарне засідання конференції доктор педагогічних наук, професор Коломієць Алла Миколаївна, проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, яка, зокрема, зазначила, що нині суспільство має потребу в новому поколінні педагогічних кадрів, здатних впроваджувати у життя концепцію Нової Української Школи. Запорукою її реалізації є ефективна методична підготовка майбутнього вчителя та здатність сучасного вчителя математики вдосконалювати та розвивати методичну компетентність.

На пленарному засіданні з доповідями виступили:

Кривошея Ігор Михайлович - педагог Центру, вчитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель - методист, Відмінник освіти України, нагороджений знаком МОН України "Василь Сухомлинський", переможець міського конкурсу "Людина року"; в номінації "Освітянин року", член Адміністративної ради Міжнародного комітету математичних змагань (штаб - квартира в м. Париж, Франція);

Катюха Олександр Якович - вчитель математики Вінницького технічного ліцею, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист;

Томащук Микола Володимирович - вчитель математики та інформатики Гулівського НВК «ЗЗСО I – II ст. – ЗДО»;

Шатківська Вікторія – студентка спеціальності 6.040201 Математика* Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Тематичні напрями конференції:

- ✓ Сучасні інноваційні технології навчання учнів математики
- ✓ Актуальні завдання реалізації концепції Нової української школи
- ✓ Стратегії партнерства школа – педагогічний заклад вищої освіти

За матеріалами поданих на конференцію доповідей підготовлено збірку статей учасників конференції за вказаними тематичними напрямками.

V Всеукраїнська науково-практична конференція «Методичний пошук вчителя математики» організована і проведена 26 травня 2021 року на факультеті математики, фізики і комп'ютерних наук Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Тематичні напрями конференції:

- Моніторинг компетентностей як педагогічна проблема.
- Методика формування в учнів складників математичної компетентності.
- Проблеми дистанційного навчання математики в школі.

28 вересня 2023 року на базі освітнього хабу [NotBox Hub](#) Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у змішаному форматі була проведена VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Методичний пошук учителя математики». Понад 100 учасників із різних куточків України обговорювали проблеми математичної освіти.

Із привітанням від організаторів виступила Воевода А. Л. декан факультету математики, фізики і комп'ютерних наук. Модератором конференції була Михайленко Л. Ф. – доктор педагогічних наук, професор кафедри алгебри і методики навчання математики.

Із доповідями виступили:

- Букалова Лариса – викладач математики в Bayside High School у Нью-Йорку, викладач методики навчання математики в Touro University, Нью-Йорк. Тема виступу: «Знайомство з desmos activity builder!»

- Лов'янова Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри математики та методики її навчання Криворізького державного педагогічного університету. Тема виступу: «Блог викладача як елемент навчально-методичного комплексу дисципліни».

- Шкільний Олександр Володимирович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри методики навчання математики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; голова Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики». Тема виступу: «Методичні особливості модельної навчальної програми з математики для 7-9 класів та підручника з математики для 7 класу».

- Матяш Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Тема виступу: «Презентація третього напрямку конференції «Розвиток методики навчання математики на Вінниччині»».

Захід відбувся у теплій та дружній атмосфері. Учасники ділилися власним педагогічним досвідом та обговорювали різноманітні питання, що стосуються роботи сучасного вчителя математики.

2.2. ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА АНДРІЙОВИЧА ЯСІНСЬКОГО

2.2.1. Олімпіада 2017 року

ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В. А. ЯСІНСЬКОГО (28.01.2017)

28 січня 2017 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського відбулося урочисте відкриття Олімпіади геометричної творчості імені Вячеслава Андрійовича Ясінського, який до останніх днів свого життя працював в університеті на кафедрі алгебри і методики навчання математики. Олімпіада геометричної творчості започаткована кафедрою алгебри і методики навчання математики, з нагоди 60-річчя від дня народження В'ячеслава Андрійовича Ясінського — заслуженого вчителя України, визнаного в Україні та за її межами, автора олімпіадних задач з математики, неперевершеного майстра в роботі із здібними до математики учнями.

Для участі в Олімпіаді зареєструвались 188 осіб (учнів — 102; вчителів-конкурсантів — 21; запрошених учителів та викладачів для роботи у журі — 26; запрошених гостей — 7; студентів — 24; членів оргкомітету — 9). Серед зареєстрованих учасників Олімпіади — вчителі та учні з м.Гайсин, м.Ладижин, м.Немирів, м.Погребище, м.Козятин, м.Іллінці, м.Вінниця, а також Теплицького, Чернівецького, Тиврівського, Могилів-Подільського, Жмеринського, Тростянецького, Вінницького районів.

На відкритті олімпіади до учасників з вітальним словом звернулись ректор університету Наталія Іванівна Лазаренко, завідувач сектору вищих навчальних закладів, науки та інтелектуальної власності Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації А.Ю. Клапоущак. Також на відкритті було презентовано книгу «З любов'ю до людей та математики», яка створена колективом кафедри алгебри і методики навчання математики і присвячена пам'яті Заслуженого вчителя України В'ячеслава Андрійовича Ясінського.

Олімпіада проходила за трьома напрямками:

- Турнір методичних знахідок;
- Змагання із розв'язування геометричних задач;
- Конкурс творчих робіт з геометрії;

Журі заочного етапу Турніру методичних знахідок відібрало 18 конкурсних робіт і на очний етап Турніру запрошено 18 вчителів:

• Варбанець Світлана Василівна, вчитель математики Погребищенської ЗОШ №1 І-ІІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Використання інтерактивної дошки на уроках математики»;

• Глущенко Тетяна Геннадіївна, вчитель математики Писарівської ЗОШ І – ІІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Урок геометрії застосування знань та умінь на тему «Довжина кола і площа круга. Розв'язування задач»;

• Загирняк Олена Дмитрівна, вчитель математики Залузької ЗОШ І-ІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Нестандартні (сюжетні) уроки з геометрії і заняття математичного гуртка»;

• Клочко Ігор Якович, вчитель математики Вінницького технічного ліцею. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Методика підготовки старшокласників до ЗНО»;

• Кривіцька Оксана Миколаївна, вчитель математики Кармалюківської ЗОШ І-ІІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Мотивація навчальної діяльності учнів на уроках геометрії»;

• Кузьменко Мар'яна Дмитрівна, вчитель математики Тростянчицької ЗОШ І-ІІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Урок геометрії вивчення нового матеріалу на тему «Прямокутна система координат на площині. Координати середини відрізка»»;

• Купрієнко Наталія Василівна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Тіла обертання»;

• Ляшенко Володимир Олександрович, вчитель математики НВК №2 м. Немирова. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Формування графічної грамотності учнів на уроках геометрії, креслення»;

• Мельничук Вікторія Миколаївна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Елементи геометрії у 5 класі»;

• Мицик Любов Миколаївна, вчитель математики Некрасовської ЗОШ І-ІІІ ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Мотивація навчальної діяльності учнів у процесі вивчення геометрії»;

• Негода Сергій Петрович, вчитель математики ліцею №7 м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Геометрія куба»;

• Нестюк Валентина Михайлівна, директор, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Декартові координати і вектори у просторі допомагають розв'язувати задачі з геометрії»;

• Петровська Іраїда Петрівна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Призма. Побудова перерізів методом слідів»;

• Попова Ірина Василівна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Окремі моменти навчально-дослідницької діяльності учнів в аспекті ввчення геометрії»;

• Сатайкіна Олена Борисівна, вчитель математики ліцею №7 м. Вінниці. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Деякі аспекти підготовки учнів до доведення теорем»;

• Сидорук Володимир Анатолійович, вчитель математики Тиврівського ліцею-інтернату. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Базові задачі з планіметрії»;

• Тертицька Альона Володимирівна, вчитель математики Гайсинської ЗОШ №5 I-III ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Урок геометрії систематизації та узагальнення знань та вмінь на тему: «Геометричні й алгебраїчні методи розв'язування планіметричних задач»»;

• Ясевіна Тетяна Тимофіївна, вчитель математики Вінницької ЗОШ № 4 I-III ст. ім. Д.І.Менделєєва. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Практичні роботи з геометрії для 7 класу».

Журі очного етапу турніру методичних знахідок:

• Збожинська Тетяна Станіславівна, заслужений учитель України, керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, Відмінник освіти України, Соросівський учитель.

• Костенко Ольга Віталіївна, заслужений учитель України, вчитель математики, завуч середньої загальноосвітньої школи № 4 міста Гайсина Вінницької області, переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2016» у номінації «Математика».

• Матяш Ольга Іванівна, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри алгебри і методики навчання математики, професор кафедри.

Дипломом I ступеня нагороджені:

• Негода Сергій Петрович, вчитель математики ліцею №7 м. Вінниці.

• Сидорук Володимир Анатолійович, вчитель математики Тиврівського ліцею-інтернату.

• Попова Ірина Василівна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці.

• Клочко Ігор Якович, вчитель математики Вінницького технічного ліцею.

Дипломом II ступеня нагороджені:

- Нестюк Валентина Михайлівна, директор, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці.

- Купрієнко Наталія Василівна, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці.

- Сатайкіна Олена Борисівна, вчитель математики ліцею №7 м. Вінниці.

- Загірняк Олена Дмитрівна, вчитель математики Залузької ЗОШ І-ІІ ст.

- Варбанець Світлана Василівна, вчитель математики Погребищенської ЗОШ №1 І-ІІІ ст.

Для участі у змаганні із розв'язування геометричних задач зареєструвалось 113 учнів 6-11 класів шкіл міста Вінниці та Вінницької області, були присутніми 102 учні. Змагання відбувалось у два тури. В першому турі, який тривав 90 хвилин, учасники отримали 4 задачі, розв'язання яких оцінювалось щонайбільше в 10 балів. Рішенням журі 30-50% учасників першого туру були допущені до другого туру, де потрібно було впродовж години розв'язати ще дві задачі. Також правила проведення змагання передбачали право учасника отримати вказівки до розв'язання не більше двох задач, що, втім, коштувало 2-х балів (якщо було обрано вказівку до задачі першого туру) чи 4-х (якщо було обрано вказівку до задачі другого туру). За результатами двох турів журі визначило переможців, які були нагороджені дипломами І, ІІ або ІІІ ступеня. Оргкомітет олімпіади також нагородив спеціальними матеріальними призами трьох учасників (у кожній паралелі), які показали найкращий абсолютний результат. Вони отримали PowerBank (за 1-ий результат), навушники (за 2-ий і 3-ій результати), а також книги авторства В. А. Ясінського для підготовки до математичних олімпіад.

Змагання з розв'язування геометричних задач проводилося за чотири паралелі: для учнів 8-9 класів загальноосвітніх шкіл, для учнів 8-9 класів поглибленого навчання математики, для учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, для учнів 10-11 класів поглибленого навчання математики.

8-9 класи загальноосвітніх шкіл

Кількість учасників І туру: 38 учнів.

Кількість учасників ІІ туру: 18 учнів.

Журі змагання:

- Калашніков Ігор В'ячеславович, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики, ВДПУ;

- Катюха Олександр Якович, вчитель математики ФМГ № 17;

- Захарченко Наталія Вікторівна, доцент кафедри математики та інформатики, ВДПУ;

- Тютюн Любов Андріївна, доцент кафедри математики та інформатики, ВДПУ;

- Сапсай Богдан Юрійович, магістрант факультету математики, фізики і технологій.

За результатами змагання 9 учасників були нагороджені Дипломами (один Диплом I ступеня, два Дипломи II ступеня та шість Дипломів III ступеня).

Абсолютні переможці змагання серед учнів 8-9 класів загальноосвітніх шкіл:

- Мокранська Єва (учениця 9 класу, Ладижинська ЗОШ I-III ст. №2);
- Біда Анастасія (учениця 8 класу, КНЗ «ЗШ I-III ст. №2 Козятинської міської ради»);
- Романчишен Владислав (учень 9 класу, Гуманітарна гімназія № 1 імені М.І. Пирогова Вінницької міської ради).

8-9 класи поглибленого навчання математики

Кількість учасників I туру: 36 учнів.

Кількість учасників II туру: 17 учнів.

Журі змагання:

- Коношевський Олег Леонідович, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики, ВДПУ;
- Миронюк Михайло Васильович, ветеран кафедри алгебри і методики навчання математики, доцент;
- Півторак Андрій Анатолійович, методист з математики міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької міської ради;
- Підлісничка Наталія Григорівна, викладач Вінницького кооперативного інституту;
- Тимошенко Олександр Захарович, доцент кафедри математики та інформатики, ВДПУ.

Учасники II туру змагань паралелі 8-9 класів поглибленого навчання математики, отримали два Дипломи I ступеня, шість Дипломів II ступеня та дев'ять Дипломів III ступеня. Варто зазначити, що у змаганні з розв'язування геометричних задач брали участь кілька семикласників. Помітних результатів вони, з об'єктивних причин, не досягли, але отримали неоціненний турнірний досвід, позитивні враження та обіцяли прийти, разом з однокласниками, на олімпіаду геометричної творчості імені В. А. Ясінського у наступному році.

Абсолютні переможці змагання серед учнів 8-9 класів поглибленого навчання математики:

- Голійчук Дмитро (учень 9 класу, ФМГ №17 міста Вінниці);
- Дзюняк Олександр (учень 8 класу, ФМГ №17 міста Вінниці);
- Клименко Олександр (учень 8 класу, ФМГ №17 міста Вінниці).

10-11 класи загальноосвітніх шкіл

Кількість учасників I туру: 17 учнів з Вінниці, Іллінців, Ладижина, Немирова, Пултівців, Тростяничка, Погребища.

Кількість учасників II туру: 9 учнів.

Журі змагання:

- Воєвода Аліна Леонідівна, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики, ВДПУ;
- Туржанська Оксана Степанівна, старший викладач кафедри математики та інформатики, ВДПУ;
- Пасіхов Петро Якович, вчитель-методист математики ФМГ №17, м.Вінниця;
- Кузема Олександр Олександрович, студент магістратури факультету математики, фізики і технологій, ВДПУ.

У другий тур змагань пройшли 9 учасників, які отримали один Диплом I ступеня, два Дипломи II ступеня та шість Дипломів III ступеня.

Абсолютні переможці змагання серед учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл:

- Кобрій Степан (школа-гімназія №6, м. Вінниця);
- Маслянюк Тарас (Іллінецький НВК ЗШ-гімназія №2);
- Найда Богдан (Іллінецький НВК ЗШ-гімназія №2).

10-11 класи поглибленого навчання математики

Кількість учасників I туру: 22 учні.

Кількість учасників II туру: 9 учнів.

Журі змагання:

- Панасенко Олексій Борисович, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики, ВДПУ;
- Ковтонюк Мар'яна Михайлівна, професор кафедри математики та інформатики, ВДПУ;
- Вотякова Леся Андріївна, доцент кафедри математики та інформатики, ВДПУ;
- Дзюба Алла Григорівна, учитель математики гімназії №1, м. Вінниця;
- Ветров Віталій Вікторович, учитель математики школи №16 м. Вінниця.

Переважає більшість учасників в цій паралелі (20 із 22-х) — це старшокласники фізико-математичної гімназії №17 та Вінницького технічного ліцею. Їм гідну конкуренцію склав Мельничук Владислав — учень школи-ліцею №7, який у підсумку виборів диплом II ступеня і поділив четвертий абсолютний результат із Сандаціян Поліною — одинадцятикласницею ФМГ №17.

Абсолютні переможці змагання серед учнів 10-11 класів поглибленого навчання математики:

- Стречень Матвій (учень 11 класу, ФМГ №17 міста Вінниця);
- Міхалак В'ячеслав (учень 10 класу, Вінницький технічний ліцей);
- Михайлюк Павло (учень 10 класу, Вінницький технічний ліцей).

Конкурс творчих робіт з геометрії проходив у два етапи — заочний та очний. Під час заочного етапу журі Конкурсу перевірило та оцінило роботи учасників. Переможці заочного етапу взяли участь у очному етапі. Під час очного етапу Конкурсу відбувся захист представлених робіт у формі дебатів (обговорення проблемних аспектів робіт). Журі Конкурсу визначило розподіл дипломів переможців.

Кількість робіт-учасників заочного етапу: 7.

Кількість робіт-учасників очного етапу: 6.

Журі конкурсу:

- Салтановська Надія Іванівна, кандидат педагогічних наук, зав. лабораторією математики КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»;
- Любонько Ольга Степанівна, вчитель математики загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 3, м. Калинівка, Вінницької області;
- Вільховик Лариса Антонівна, вчитель загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. №13 Вінницької міської ради.

Дипломами I ступеня нагороджено роботи:

- Гунчак Тетяни Миколаївни, Павловської Катерини Ігорівни, Пастушенко Інни Юріївни — учнів комунального навчального закладу «Спеціалізована школа №1 імені Т.Г. Шевченка» м. Козятина, виконаної під керівництвом вчителя Мадей Інни Володимирівни;
- Михайлюка Павла Сергійовича, учня технічного ліцею м.Вінниці, виконаної під керівництвом вчителя Кметюк Світлани Володимирівни.

Дипломами II ступеня нагороджено роботи:

- Будянської Ілони Петрівни та Коріненко Мар'яни Сергіївни — учнів Тростяницької ЗОШ І-ІІІ ст., виконаної під керівництвом вчителя Кузьменко Мар'яни Дмитрівни;
- Купрієнко Наталі Василівни, учителя ФМГ №17 м. Вінниці.

Дипломами III ступеня нагороджено роботи:

- Тісменецької Тетяни Володимирівни — вчителя Слободо-Шлишковецького НВК Могилів-Подільського району;
- Закревської Катерини Євгеніїної — учениці Чернівецької ЗОШ №1, виконаної під керівництвом вчителя Олексюк Олени Григорівни.

Для учасників змагання із розв'язування геометричних задач, які не потрапили до другого туру, студенти факультету математики, фізики і технологій провели розважальні змагання.

Після закінчення другого туру змагань із розв'язування геометричних задач, а також турніру методичних знахідок, конкурсу робіт з геометрії, учасники олімпіади і члени журі переглянули літературно-музичну композицію, присвячену пам'яті В'ячеслава Андрійовича Ясінського: у виконанні студентів факультету математики,

фізики і технологій Пасіхової Олени, Орлової Анастасії, Колеснік Дар'ї прозвучали відомі пісні. Із захопленням учасники олімпіади слухали спів випускника факультету 2014 року, нині успішного вінницького музиканта, Миколи Комісаренка. Під час виконання ним пісні «Старі фотографії» світлини В'ячеслава Андрійовича ніби справді оживали. На завершення прозвучала авторська пісня молодого музиканта «Вперед, за кроком крок!», яка закликала присутніх ніколи не здаватися і завжди прагнути до перемоги.

2.2.2. Олімпіада 2018 року

ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В. А. ЯСІНСЬКОГО (17.02.2018)

17 лютого 2018 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського відбулася друга Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського. Згідно Листа Міністерства освіти і науки України від 27 грудня 2017 року Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського включена до плану заходів Інституту модернізації змісту освіти і набула *всеукраїнського статусу*. Згідно Наказу №599 Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації від 14 грудня 2017 року, Олімпіада геометричної творчості імені В'ячеслава Андрійовича Ясінського включена до Обласної цільової програми роботи з обдарованою молоддю.

Серед зареєстрованих учасників Олімпіади — вчителі та учні з Київської, Тернопільської, Чернівецької, Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської, Харківської та Вінницької областей. Зокрема, в очному етапі Олімпіади взяли участь 16 учнів природничо-математичного Русанівського ліцею (м. Київ). З Вінницької області найактивніше долучилися до Олімпіади учні та вчителі Козятинського, Немирівського, Вінницького, Тростянецького, Чернівецького, Тиврівського, Хмільницького, Крижопільського та інших районів.

Учасники олімпіади радо вітали гостей: *Ковтуця Володимира Віталійовича*, першого заступника міністра освіти і науки України; *Івасюка Ігоря Дмитровича*, заступника голови Вінницької обласної державної адміністрації; *Буняка Володимира Володимировича*, виконуючого обов'язки директора Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації; *Яценко Оксану Василівну*, директора Департаменту освіти Вінницької міської ради.

З вітальним словом до учасників Олімпіади звернулася *Наталія Іванівна Лазаренко*, ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Також учасників Олімпіади привітали перший заступник міністра освіти і науки України В. В. Ковтунець та заступник голови Вінницької обласної державної адміністрації І. Д. Івасюк. На відкритті Олімпіади було

презентовано фільм який створений колективом кафедри алгебри і методики навчання математики про життєвий і творчий шлях В. А. Ясінського,

У журі Олімпіади за різними напрямками працювали 42 знаних в нашій області та в Україні працівників освіти. Зокрема, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України *М. В. Працьовитий* (декан фізико-математичного факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова), кандидат педагогічних наук, доцент *Т. М. Махомета* (декан факультету фізики, математики та інформатики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини), заслужений учитель України *Т. С. Збожинська* (керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору), заслужений учитель України *О. В. Костенко* (завуч середньої загальноосвітньої школи №4 міста Гайсина Вінницької області, переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2016» у номінації «Математика»), директор комунального закладу «Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради» *В. М. Нестюк*, кандидат педагогічних наук *І. В. Жук* (завідувач кафедри методики викладання природничо-математичних дисциплін Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області), *Г. Б. Філіпповський* (вчитель природничо-математичного Русанівського ліцею міста Києва) та багато інших знаних на Вінниччині та за її межами науковців та досвідчених вчителів-математиків.

Олімпіада проходила за трьома напрямками:

- турнір методичних знахідок (для вчителів);
- змагання із розв'язування геометричних задач (для учнів);
- конкурс творчих робіт з геометрії (для вчителів з учнями).

У турнірі методичних знахідок перемогли:

- Негода Сергій Петрович (учитель математики школи-ліцею №7 м. Вінниці) — диплом I ступеня. Тема розробки: “Геометрія трикутника”;
- Сидорук Володимир Анатолійович (учитель математики Тиврівського ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки) — диплом II ступеня. Тема розробки: “Методи побудови перерізів многогранників”;
- Глущенко Тетяна Геннадіївна (учитель математики Писарівської загальноосвітньої школи I–III ступенів) — диплом II ступеня. Тема розробки: “Розробка курсу змішаного навчання з геометрії у 9 класі з теми “Розв'язування трикутників””;
- Афанасьєв Данііл Олександрович (студент Київського національного університету імені Тараса Шевченка і керівник факультативів у природничо-математичному Русанівському ліцею м. Києва) — диплом III ступеня. Тема розробки: “Про пряму, що проходить через точки дотику вписаного кола трикутника”;

• Мельничук Вікторія Миколаївна (учитель математики фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці) — диплом III ступеня. Тема розробки: “Задача про серпанки Гіппократа та їх місце у шкільній геометрії”;

• Ніколова Оксана Борисівна (учитель математики Барського НВК “Загальноосвітня школа I–III ступенів №2 – гімназія”) — диплом III ступеня. Тема розробки: “Геометричні перетворення на площині”.

У змаганні учнів із розв’язування геометричних задач індивідуальну першість здобули:

Серед 8-9 класів загальноосвітніх шкіл:

• Кобрій Іван (учень 8 класу комунального закладу “Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія №6 Вінницької міської ради”);

• Кучинський Олександр (учень 9 класу комунального закладу “Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія №23 Вінницької міської ради”);

• Шинкарук Даша (учениця комунального закладу “Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія №23 Вінницької міської ради”).

Серед 10-11 класів загальноосвітніх шкіл:

• Боцюн Олег (учень 10 класу комунального закладу “Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія №23 Вінницької міської ради”);

• Бондаренко Анастасія (учениця 10 класу комунального закладу “Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів – гімназія №23 Вінницької міської ради”);

• Мокранська Єва (учениця 10 класу Ладижинської ЗОШ I–III ступенів №2).

Серед 8-9 класів поглибленого навчання математики:

• Радомський Владислав (учень 9 класу природничо-математичного Русанівського ліцею м. Києва);

• Дзюняк Олександр (учень 9 класу комунального закладу “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”);

• Фітісов Артем (учень 8 класу природничо-математичного Русанівського ліцею м. Києва).

Серед 10-11 класів поглибленого навчання математики:

• Бернадзіковський В’ячеслав (учень 11 класу Вінницького технічного ліцею);

• Сотський Олег (учень 11 класу комунального закладу “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”);

• Боднар Олександр (учень 11 класу комунального закладу “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”).

У конкурсі творчих робіт з геометрії перемогли:

• Михайлюк Павло — учень Вінницького технічного ліцею (учитель — Кметюк Світлана Володимирівна) — диплом I ступеня. Тема творчої роботи: “Формула Карно — дзеркало геометрії трикутника”;

• Музичук Марина, Павловська Катерина — учениці комунального навчального закладу “Спеціалізована школа I–III ступенів №1” м. Козятин Вінницької області (учитель — Мадей Інна Володимирівна) — диплом II ступеня. Тема творчої роботи: “Теорема Морлея: її доведення для різних видів трикутників”;

• Герасімова Марія, Житарюк Анастасія, Колісник Ірина — учениці Гніздичненського НВК “Загальноосвітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад” с. Гніздичне Збарського району Тернопільської області (учитель — Житарюк Світлана Володимирівна) — диплом II ступеня. Тема творчої роботи: “Метод допоміжного кола”;

• Косован Михайло — учень Тиврівського ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки (учитель — Сидорук Володимир Анатолійович — диплом III ступеня. Тема творчої роботи: “Фрактали та їх класифікація”;

• Кобзаренко Ольга, Сироватко Віктор, Трофімчук Вероніка — учні обласного спортивно-гуманітарного ліцею інтернату (учитель — Катеринюк Галина Дмитрівна) — диплом III ступеня. Тема творчої роботи: “Навчально-дослідницький проект “Геометрія і футбол””;

• Бондар Тетяна, Підопригора Тетяна, Репей Анастасія, Соляр Юлія — учні Станіславчицької загальноосвітньої школи I–III ступенів, с. Станіславчик Жмеринського району Вінницької області (учитель — Кучер Олеся Григорівна) — диплом III ступеня. Тема творчої роботи: “Неповторний та захоплюючий світ геометрії”.

Для учнів-учасників змагання із розв’язування геометричних задач, які не потрапили до другого туру, студенти факультету математики, фізики і технологій підготували розважально-пізнавальну програму «Чарівний світ геометрії». На урочистому закритті Олімпіади переможці за всіма напрямками отримали дипломи та цінні подарунки.

2.2.3. Олімпіада 2019 року

ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В. А. ЯСІНСЬКОГО (16.02.2019)

16 лютого 2019 року в Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського відбулась третя Всеукраїнська Олімпіада геометричної творчості імені В'ячеслава Андрійовича Ясінського.

В заочному етапі Конференції-олімпіади геометричної творчості імені В. А. Ясінського взяли участь 252 учні та 41 вчитель із 9 областей України та з 14 районів Вінницької області. В очному етапі Конференції-олімпіади взяли участь 250 учнів та 34 вчителів із 7 областей України та 12 районів Вінницької області, у тому числі, 129 учнів із спеціалізованих закладів освіти.

Серед зареєстрованих учасників олімпіади — вчителі та учні з Київської, Тернопільської, Запорізької, Одеської, Полтавської, Донецької, Луганської, Харківської та Вінницької областей. Зокрема, в очному етапі Олімпіади взяли участь учні природничо-математичного Русанівського ліцею (м. Київ), природничо-наукового ліцею №145 (м. Київ), Харківської НВК 45 “Академічна гімназія”, комунального закладу “Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Обдарованість»” (м. Харків), Тернопільської Української гімназії імені Івана Франка, Рішельєвського ліцею (м. Одеса). З Вінницької області найактивніше долучилися до Конференції-олімпіади учні та вчителі Козятинського, Вінницького, Чечельницького, Немирівського, Томашпільського, Чернівецького, Тиврівського, Шаргородського, Гайсинського, Липовецького, Жмеринського районів.

На відкритті олімпіади з вітальним словом до учасників та гостей звернулись ректор університету, професор *Лазаренко Наталія Іванівна*, виконуючий обов'язки директора Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації *Буняк Володимир Володимирович*; директор Департаменту освіти Вінницької міської ради *Яценко Оксана Василівна*. На відкритті Олімпіади було показано фільм про життєвий і творчий шлях Вячеслава Андрійовича Ясінського, відео звернення до учасників олімпіади найвідоміших його учнів Павла Пилявського та Тараса Матохнюка.

Олімпіада проходила за трьома напрямками:

- турнір методичних знахідок (для вчителів);
- змагання із розв'язування геометричних задач (для учнів);
- конкурс творчих робіт з геометрії (для вчителів з учнями).

У заочному етапі Конференції-олімпіади в турнірі методичних знахідок взяли участь 23 вчителі математики з м. Вінниці, м.Лисичанська, м. Бердянська, м. Тернополя, смт. Тиврова, м. Томашполя, м. Козятин, м. Чечельника, сіл Пеньківка,

Залужжя, Хоньківці (Вінницької області). Для участі в очному етапі турніру методичних знахідок були запрошені 12 учителів.

В заочному етапі олімпіади у змаганнях із розв'язування геометричних задач взяли участь 252 учнів з м. Вінниці та Вінницької області, міст Харків, Київ, Одеса, Тернопіль. Для участі в очному етапі змагання із розв'язування геометричних задач зареєстровано 226 учнів.

Для участі в заочному етапі конкурсу творчих робіт з геометрії зареєструвалось 24 учні та 18 учителів із Запорізької, Тернопільської, Вінницької, Донецької, Луганської, Полтавської та Харківської областей. В очному етапі конкурсу творчих робіт з геометрії взяли участь 17 учнів та 13 учителів.

У журі Олімпіади за різними напрямками працювали 37 знаних в нашій області та в Україні працівників освіти. Зокрема, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України М. В. Працьовитий (декан фізико-математичного факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова), доктор фізико-математичних наук, професор кафедри математичного аналізу Національного університету імені Т.Г.Шевченка, Заслужений вчитель України В. М. Радченко, кандидат педагогічних наук, доцент Т.М.Махомета (декан факультету фізики, математики та інформатики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини), заслужений учитель України Т. С. Збожинська (керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору), заслужений учитель України О. В. Костенко (завуч середньої загальноосвітньої школи №4 міста Гайсина Вінницької області, переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2016» у номінації «Математика»), директор комунального закладу «Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради» В. М. Нестюк, кандидат педагогічних наук І. В. Жук (кандидат педагогічних наук, викладач природничо-математичного Русанівського ліцею міста Києва), та багато інших знаних на Вінниччині та за її межами науковців та досвідчених вчителів-математиків.

Переможцями третьої Конференції-олімпіади геометричної творчості імені В. А. Ясінського у 2019 році стали у турнірі методичних знахідок стали:

- Сапсай Богдан Юрійович, вчитель математики комунального закладу «Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради» — диплом I ступеня. Тема методичної розробки: «Прийоми конструювання геометричних задач на дослідження з використанням ознак чотирикутників»;

- Степанюк Віктор Володимирович, вчитель математики комунального закладу «Навчально-виховний комплекс I-III ст. «ліцей-школа» Козятинської міської ради Вінницької області» — диплом II ступеня. Тема методичної розробки: «Координатно-векторний метод у геометрії»;

• Сидорук Володимир Анатолійович, вчитель Тиврівського ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки — диплом II ступеня. Тема розробки: «Підготовка учнів до ЗНО. Тестова система з геометрії»;

• Мельничук Вікторія Миколаївна, вчитель математики Комунального закладу «Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради» — диплом II ступеня. Тема методичної розробки: «Використання мобільного телефону для розв'язування тестових завдань на уроці геометрії»;

• Ензельт Ольга Павлівна, вчитель математики Тернопільської Української гімназії імені Івана Франка — диплом III ступеня. Тема методичної розробки: «Розвиток креативного мислення гімназистів на уроках геометрії шляхом використання продуктивних освітніх технологій»;

• Загирняк Олена Дмитрівна, вчитель математики Залузької ЗОШ I-II ступенів — диплом III ступеня. Тема методичної розробки: «Створення ситуацій успіху при вивченні елементів геометрії у 5 класі».

У змаганні учнів із розв'язування геометричних задач індивідуально першість здобули:

Серед учнів 8-9 класів закладів загальної середньої освіти:

- Борецько Федір (Рішельєвський ліцей, м. Одеса);
- Колос Софія Андріївна (Харківській НВК 45 “Академічна гімназія”);
- Венгер Андрій (Рішельєвський ліцей, м. Одеса);

Серед учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти:

- Мітільов Владислав (Комунальний заклад “Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів “Обдарованість””, м. Харків);
- Гордійчук Поліна (КЗ «Гуманітарна гімназія № 1 ім.М.І.Пирогова ВМР», м. Вінниця);
- Чуй Богдан (Вінницький технічний ліцей);

Серед учнів 8-9 класів з поглибленим вивченням математики:

- Комаров Микита (Природничо-науковий ліцей 145, м. Київ);
- Шестопапов Олександр (Русанівський ліцей, м. Київ);
- Рябчун Софія (Русанівський ліцей, м. Київ);

Серед учнів 10-11 класів з поглибленим вивченням математики:

- Хасін Марк (Русанівський ліцей, м. Київ);
- Ляпкін Ростислав (Русанівський ліцей, м. Київ);
- Радомський Владислав (Русанівський ліцей, м. Київ);

Для учнів – учасників змагання із розв'язування геометричних задач, які не потрапили до другого туру, студенти факультету математики, фізики і технологій підготували розважально-пізнавальну програму «Лабіринти геометрії». В ході проведення програми учасники мали змогу продемонструвати свої теоретичні знання з геометрії, розвиток логічного мислення та уяви.

У конкурсі творчих робіт з геометрії перемогли:

• Дзюняк Олександр Олексійович — учень 10 класу комунального закладу “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”. Наукові керівники: Купрієнко Наталія Василівна, учитель математики, спеціаліст вищої категорії, “Вчитель-методист”, комунального закладу “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”, Абрамчук Ігор Васильович, старший викладач кафедри вищої математики Вінницького національного технічного університету) — диплом I ступеня. Назва роботи: Ортодіагональні чотирикутники;

• Костенко Роман Олександрович та Іванова Ліліанна Віталіївна — учні 9-А класу середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 м. Гайсина. Науковий керівник: Костенко Ольга Віталіївна, Заслужений учитель України, вчитель математики, завуч середньої загальноосвітньої школи № 4 міста Гайсина Вінницької області, переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2016» у номінації «Математика» — диплом II ступеня. Назва роботи: Використання математичної моделі кубіка рубіка при розв’язуванні олімпіадних задач;

• Музичук Марина Анатоліївна, Бондар Вікторія Ігорівна, Павловська Катерина Ігорівна — учні 11 класу комунального навчального закладу «Спеціалізована школа I-III ст. №1 ім. Т.Г. Шевченка Козятинської міської ради Вінницької області». Науковий керівник: Мадей Інна Володимирівна, вчитель математики комунального навчального закладу «Спеціалізована школа I-III ст. №1 ім. Т.Г. Шевченка Козятинської міської ради Вінницької області» — диплом II ступеня. Назва роботи: Поцілунок зі смаком геометрії :);

• Лаптев Артем Андрійович — учень 10 класу Комунального закладу «Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Обдарованість» Харківської обласної ради». Науковий керівник: Гвоздецька Юлія Василівна, вчитель математики Комунального закладу «Обласна спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Обдарованість» Харківської обласної ради») — диплом II ступеня. Назва роботи: Теорема Фейєрбаха, теорема Тебо та їх застосування до розв’язування задач;

• Ракецька Владислава Романівна — учениця 10 класу ОЗ «Засульський ліцей» Засульської сільської ради Полтавської області. Науковий керівник: Деркач Лариса Станіславівна, учитель математики ОЗ «Засульський ліцей» спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист — диплом III ступеня. Назва роботи: Прямокутний трикутник в SANGAKY;

• Сенік Юрій, учень III курсу математичного профілю, Міщенко Аліса, учениця II курсу математичного профілю комунального закладу «НБК I-III

ст. «ліцей-школа» Козятинської міської ради Вінницької області. Науковий керівник: Хринюк Вікторія Валеріївна, учитель математики комунального закладу «НВК I-III ст. «ліцей-школа» Козятинської міської ради Вінницької області — диплом III ступеня. Назва роботи: Театр однієї задачі (декілька різних способів розв'язання однієї задачі).

Під час урочистого закриття всеукраїнської Олімпіади геометричної творчості імені В.А.Ясінського виступили з лірично-естетичним етюдом учні комунального закладу “Чернівецька ЗОШ I-III ст. №1 Чернівецької районної ради Вінницької області”, це школа, в якій колись навчався В'ячеслав Андрійович Ясінський.

2.2.4. Олімпіада 2020 року

ОЛІМПІАДА ГЕОМЕТРИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ІМЕНІ В. А. ЯСІНСЬКОГО (29.02.2020)

29 лютого 2020 року згідно з Наказом №1 від 08.01.2020 р. Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації та Наказу ВДПУ імені Михайла Коцюбинського проведена IV Всеукраїнська Конференція-Олімпіада геометричної творчості імені В.А. Ясінського. Відкриття олімпіади відбувалося в аудиторії 901. Для участі в олімпіаді зареєструвалися 312 учнів та 36 учителів з різних областей України та районів Вінницької області. За підсумками заочного етапу олімпіади на очний її етап запрошено: 229 учнів та 27 учителів математики. Присутні вчителі та учні з Києва, Харкова, Одеси, Кривого рогу, Полтави, Вінниці, Ладжижина. З Вінницької області зареєструвалися вчителі та учні з Теплицького, Чернівецького, Тиврівського, Могилів-Подільського, Тростянецького, Козятинського, Барського, Ямпільського, Крижопільського, Чечельницького, Липовецького, Немирівського, Вінницького районів.

Для роботи в журі олімпіади запрошено 38 знаних учителів з Вінниччини та усієї України, викладачів та студентів Національного університету ім. Т.Г.Шевченка, Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. В Конференції-Олімпіаді взяли участь 6 Заслужених учителів України, які є учителями математики (з Харкова, Києва, Вінниці). Для участі у семінарі-тренінгу «Методичні знахідки у навчанні геометрії» запрошено Заслуженого учителя України, двічі соросівського учителя Ісаака Аркадійовича Кушніра. На семінар-тренінг зареєструвалось 32 вчителів математики Вінницької області.

Згідно положення про Конференцію-Олімпіаду геометричної творчості імені В.А. Ясінського вона проведена за трьома напрямками:

- Турнір методичних знахідок (для вчителів).
- Змагання з розв'язування геометричних задач (для учнів).

- Конкурс творчих робіт з геометрії (для колективів учнів під керівництвом учителя).

Метою Турніру методичних знахідок є підтримка творчої діяльності вчителів математики через розкриття і визнання їхніх методичних здобутків.

Журі заочного етапу Турніру методичних знахідок відібрало 7 із 11 зареєстрованих доповідей учителів. На семінарі-тренінгу виступили:

- Глущенко Тетяна Геннадіївна, вчитель математики Писарівської ЗОШ I – III ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Дослідницький геометричний практикум (Використання динамічних моделей GeoGebra для дослідження розв'язку геометричних задач)»;

- Загирняк Олена Дмитрівна, вчитель математики Залузької ЗОШ I-II ст. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Методичні особливості розв'язування планіметричних задач векторним методом»;

- Борбуляк Ганна Дмитрівна, вчитель математики Мервинецької середньої загальноосвітньої школи I-II ступенів. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Пленерні уроки з геометрії»;

- Гетманенко Людмила Миколаївна, вчитель математики приватної школи «Екологія і культура» м. Київ. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Позиційні задачі з точкою Нагеля»;

- Маранчук Олександр Миколайович, викладач математики Вінницького торговельно-економічного коледжу Київського національного торговельно-економічного університету. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Пошук розв'язку геометричних задач на I/або графах»;

- Маліс Сергій Ілліч, вчитель математики Рішельєвського ліцею, м.Одеса. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Застосування відеоресурсів у процесі викладання геометрії в класах з поглибленим вивченням математики»;

- Кушнір Ісак Аркадійович – заслужений учитель України, двічі соросівський учитель. Тема методичної розробки поданої на турнір методичних знахідок: «Формульний круг».

Координатори турніру методичних знахідок:

- Збожинська Тетяна Станіславівна – заслужений учитель України, керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, Відмінник освіти України, Соросівський учитель.

- Нестюк Валентина Михайлівна – директор, вчитель математики фізико-математичної гімназії №17, м. Вінниці;

- Матяш Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри алгебри і методики навчання математики, професор кафедри.

Всі доповідачі Турніру методичних знахідок отримали сертифікати, пам'ятні сувеніри, комплекти методичної літератури від оргкомітету олімпіади.

Змагання відбувалися у два тури. В першому турі учасники отримали 4 задачі, які вони мали розв'язати і здати членам журі впродовж 2 годин. Кращих учасників було запрошено до другого туру, де потрібно було впродовж години розв'язати ще дві задачі. Учасники змагань, які не пройшли у другий тур, отримали Сертифікати учасника. Оргкомітет олімпіади нагородив матеріальними призами трьох учасників (у кожній паралелі), які показали найкращий абсолютний результат. До відзначення кращих учнів долучились Стречень Матвій та Єрмілов Олександр — нині студенти Київського університету імені Тараса Шевченка, які презентували переможцям власні подарунки.

Переможцями серед учнів 8-9 класів закладів загальної середньої освіти стали:

- Пасічко Софія (КНЗ “Загальноосвітня школа І–ІІІ ст. №5 Козятинської міської ради”);
- Науменко Олена (Махнівська СЗШ І–ІІІ ступенів);
- Мазур Валентина (КЗ “Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І.Пирогова” ВМР).

Переможцями серед учнів 8-9 класів з поглибленим вивченням математики стали:

- Кузнєцов Володимир (Комунальний заклад “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”);
- Бабій Варвара (Русанівський ліцей, м.Київ);
- Жаріхін Єгор (Харківський НВК №45 “Академічна гімназія”, м. Харків).

Високий результат показали також Давидов Денис, Лисаков Михайло, Рябіченко Євгенія, Заозерська Софія, Якимчук Марія, які набрали однакову кількість балів (50) і були нагороджені дипломом першого ступеня.

Переможцями серед учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти стали:

- Кобрій Іван (КЗ “НВК: ЗШ І–ІІІ ст.-гімназія №6 ВМР”);
- Капшук Марія (Подільський науково-технічний ліцей для обдарованої молоді);
- Абдулка Ярослав (КЗ “НВК: ЗШ І–ІІІ ст. гімназія №23 ВМР”).

Переможцями серед учнів 10-11 класів з поглибленим вивченням математики стали:

- Курський Матвій (Русанівський ліцей, м.Київ);
- Радомський Владислав (Русанівський ліцей, м.Київ);

- Дзюняк Олександр (КЗ “Фізико-математична гімназія №17 Вінницької міської ради”).

Конкурс творчих робіт з геометрії проходив у два етапи – заочний та очний. Під час заочного етапу журі Конкурсу перевірило та оцінило 31 роботу учасників. Переможці заочного етапу, а саме 20 робіт, взяли участь у очному етапі олімпіади. Під час очного етапу Конкурсу творчих робіт з геометрії відбувся захист представлених робіт у формі дебатів (обговорення проблемних аспектів робіт). Журі Конкурсу визначило розподіл дипломів переможців.

Дипломами I ступеня нагороджено роботи:

- Дзюняк Олександр Олексійович — учень 11 класу фізико-математичної гімназії №17 Вінницької МР”, м. Вінниця. Тема роботи: «Пряма Сімсона». Наукові керівники: Абрамчук Ігор Васильович, Купрієнко Наталія Василівна;

- Волошин Олександр Вадимович — учень 10 класу КЗ “Харківський національний ліцей-інтернат “Обдарованість”, м.Харків. Тема роботи: «Геометрія кімнати Еймса». Науковий керівник: Коломойцева Олена Іванівна.

Дипломами II ступеня нагороджено роботи:

- Андріяш Максим Олегович, Воронецький Іван Іванович, Безкрєвний Олексій Сергійович, Весельська Софія Володимирівна, Денисевич Кирило Сергійович, Івасюк Володимир Олександрович, Рушак Олександра Олександрівна, Янчук Дмитро Андрійович — учні Подільського науково-технічного ліцею для обдарованої молоді, м. Вінниця. Тема роботи: «Окремі теореми геометрії про колінеарність трьох точок на площині та їх застосування при розв’язуванні задач». Науковий керівник: Попова Ірина Василівна.

- Захарченко Анна Олександрівна — учениця 10 класу ОЗ «Засульський ліцей» Засульської сільської ради Полтавської області. Тема роботи: «Розв’язування вибраних задач японської храмової геометрії». Науковий керівник: Деркач Лариса Станіславівна.

- Смородько Володимир Павлович — учень 10 класу Покровського ліцею Криворізької МР Дніпропетровської обл. Тема роботи: «Екстремальні задачі геометрії». Науковий керівник: Ужва Олена Олександрівна.

Дипломами III ступеня нагороджено роботи:

- Максимова Поліна Кирилівна — учениця 8 класу Покровського ліцею Криворізької МР Дніпропетровської обл. Тема роботи: «Застосування подібності трикутників при розв’язуванні текстових задач на рух». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

- Брюхович Вікторія Володимирівна — учениця 8 класу Покровського ліцею Криворізької МР Дніпропетровської обл. Тема роботи: «Визначення

площ окремих фігур заданих певним чином». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна;

• Маленівський Максим Сергійович, Міщенко Аліса Олександрівна — учні «НВК I-III ст. “лицей-школа” Козятинської МР Вінницької обл.». Тема роботи: «Використання прогресій в геометричних задачах». Науковий керівник: Хринюк Вікторія Валеріївна;

• Ракецька Владислава Романівна — учениця 11 класу ОЗ «Засульський лицей» Засульської сільської ради Полтавської області. Тема роботи: «Теорема Варіньона та її застосування до розв’язування планіметричних задач». Науковий керівник: Деркач Лариса Станіславівна;

• Стоян Юлія Олександрівна — учениця ОЗ “Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №2 ім. І.Богуна м.Ямполь” Вінницька обл. Тема роботи: «Трисектриса трикутника». Науковий керівник: Кузема Олександр Олександрович.

• Для учасників змагання із розв’язування геометричних задач, які не змогли потрапити в другий тур олімпіади був організований логічно-детективний квест «У світі геометрії». Змагалися сім команд учнів на чолі з капітанами, студентами факультету математики, фізики комп’ютерних наук і технологій групи 2 СОМ: Загороднюк Тетяною, Мельнк Мариною, Боденчук Вікторією, Анагельдієвою Світланою, Сиротою Софією, Строженко Світланою, Марковською Аліною. Впродовж квесту команди проходили сім станцій, на яких розв’язували логічні та геометричні задачі. На станціях працювали студенти факультету Воєвода Тетяна (3СОМ), Мартиненко Анастасія (1МСОМ), Ляшун Михайло (2СОМ), Вознюк Олена (2СОМ), Співак Вероніка (3СОМ), випускниці факультету Пасіхова Олена та Журавель Вікторія.

• Під час гри в залі панувала доброзичлива, весела атмосфера. Учасники олімпіади брали активну участь в конкурсах, швидко і раціонально приймали рішення, злагоджено працювали в команді. У результаті змагань перемогла дружба.

• Після закінчення другого туру змагань із розв’язування геометричних задач, а також турніру методичних знахідок, конкурсу робіт з геометрії, учасники олімпіади і члени журі взяли участь у урочистому закритті олімпіади. У виконанні студентки магістратури Мартиненко Анастасії прозвучала пісня «Душа». Із захопленням учасники олімпіади слухали спів випускниці 2018 року нашого факультету, нині успішної учительки математики ФМГ №17 Пасіхової Олени.

2.2.5. Олімпіада 2021 року

Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського
(24.03.2021 - 26.03.2021)

24-26 березня 2021 року відбулась V Всеукраїнська Конференція-Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського.

Згідно положення про Конференцію-Олімпіаду геометричної творчості імені В.А. Ясінського вона проведена за трьома напрямками:

- *Методичний семінар-тренінг (для вчителів).*
- *Конкурс творчих робіт з геометрії (для колективів учнів під керівництвом учителя).*
- *Змагання з розв'язування геометричних задач (для учнів).*

У перший день, 24 березня, відбувся *Методичний семінар-тренінг на тему «Методичні знахідки у навчанні учнів геометрії»*. Цьогоріч, в умовах карантину, захід відбувався дистанційно за допомогою сервісу Google Meet.

Для участі у семінарі зареєструвалося 50 вчителів геометрії з різних куточків нашої України: місто Київ і Київська область, місто Харків, місто Хмельницький, місто Чернівці, місто Кривий Ріг, Полтавська область, Донецька область, Житомирська область, Херсонська область, Одеська область та місто Вінниця і Вінницька область (Вінницький, Гайсинський, Жмеринський і Хмельницький райони).

Спікерами заходу виступили:

Шкільний Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ ім. М.П.Драгоманова. Тема виступу: «Особливості створення геометричних задач із повним поясненням для тестів ЗНО з математики»;

Попович Ольга Павлівна, директор Великобузівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Шишацької селищної ради Полтавської області, вчитель математики. Тема виступу: «Геометрія: побачити, відчувати, зрозуміти»;

Сапсай Богдан Юрійович, вчитель математики КЗ «Вінницький фізико-математичний ліцей №17». Тема виступу: «Прийоми конструювання геометричних задач з теми: «Розв'язування трикутників».

На заході панувала тепла та дружня атмосфера. Вчителі ділилися власним досвідом та обговорювали різноманітні питання, що стосуються навчання учнів геометрії.

25 березня відбувся очний етап Конкурсу творчих робіт з геометрії.

12 переможців заочного етапу Конкурсу творчих робіт з геометрії прилюдно захищали представлені у своїх роботах результати.

Компетентне журі Конкурсу у складі:

Матяш О. І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського – голова журі;

Збожинська Т. С. – Відмінник освіти України. Заслужений вчитель України. учитель вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, Соросівський учитель, керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору;

Коломієць О. С. – директор Центру професійного розвитку педагогічних працівників Калинівської міської територіальної громади, вчитель математики ЗОШ 1-3 ступенів № 1 м. Калинівка;

Костенко О. В. – вчитель математики, заступник директора школи з навчальної роботи середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 м. Гайсина Вінницької області, переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2016», Заслужений вчитель України;

Кривошея І. М. – вчитель математики, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, Відмінник освіти України, нагороджений знаком МОН України «Василь Сухомлинський», переможець міського конкурсу «Людина року»; в номінації «Освітянин року», член Адміністративної ради Міжнародного комітету математичних змагань (штаб – квартира в м. Париж, Франція);

Нестюк В. М. – вчитель математики, директор комунального закладу «Вінницький фізико-математичний ліцей № 17», вчитель-методист, Відмінник освіти України, нагороджена знаком МОН України «Василь Сухомлинський»;

Наконечна Л. Й. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

визначило розподіл дипломів переможців наступним чином:

Дипломом I ступеня нагороджено роботу:

Рарова Єва Олегівна – учениця 11 класу Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Тема роботи: «Вписаний еліпс Штейнера». Науковий керівник: Приходько Ольга Дмитрівна.

Дипломом II ступеня нагороджено роботу:

Грищенко Маргарита Олександрівна – учениця 11 класу Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Тема роботи: «Точки Брокара та інші чудові точки трикутника». Науковий керівник: Цань Вікторія Борисівна.

Дипломами III ступеня нагороджено роботи:

Білоус Олександра Володимирівна – учениця 9 класу Криворізького Покровського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області. Тема роботи: «Дослідження площ m -кутників вписаних в правильний m -кутник певним чином». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

Брюхович Вікторія Володимирівна – учениця 9 класу Криворізького Покровського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області. Тема роботи: «Визначення відношення площ окремих фігур заданих певним чином». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

Захарченко Ганна Олександрівна – учениця 11 класу опорного закладу «Засульський ліцей Лубенської міської ради Лубенського району» Полтавської області. Тема роботи: «Sangaku на три і чотири кола». Науковий керівник: Деркач Лариса Станіславівна.

Клочкова Кіра Анатоліївна – учениця 9 класу Криворізького Покровського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області. Тема роботи: «Зображення множин окремих трикутників в деякій параметричній площині». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

Дипломами учасника відзначено роботи:

Безбах Володимир Юрійович – учень 11 класу Комунального навчального закладу «Спеціалізована школа I-III ступенів №1 ім. Т. Г. Шевченка «Козятинської міської ради Вінницької області». Тема роботи: «Чотирикутник» vs «трикутник» Яку фігуру розв'язати швидше?». Науковий керівник: Мадей Інна Володимирівна.

Кондрашова Мирослава Дмитрівна – учениця 10 класу Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Тема роботи: «Застосування числових матриць для опису геометричних перетворень декартової площини». Науковий керівник: Печериця Олексій Анатолійович.

Куц Марія Сергіївна – учениця 8 класу Криворізького Покровського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області. Тема роботи: «Визначення відношень площ окремих фігур, отриманих внаслідок послідовного вписування квадратів в деякий трикутник». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

Максимова Поліна Кирилівна – учениця 9 класу Криворізького Покровського ліцею Криворізької міської ради Дніпропетровської області. Тема роботи: «Деякі узагальнення «задачі про апельсини». Науковий керівник: Желтуха Тетяна Валентинівна.

Маленівський Максим Сергійович, Заїчко Марина Олегівна – учні 11 класу комунального закладу «Навчально-виховний комплекс I-III ступенів «ліцей-школа» Козятинської міської ради Вінницької області». Тема роботи: «Геометричні

нерівності у планіметричних задачах». Науковий керівник: Хринюк Вікторія Валеріївна.

Сай Юрій Олександрович – учень 11 класу опорного закладу «Засульський лицей Лубенської міської ради Лубенського району» Полтавської області. Тема роботи: «Класичні задачі геометрії та їх практичне застосування». Науковий керівник: Деркач Лариса Станіславівна.

26 березня відбулося Змагання з розв'язування геометричних задач, у якому взяли участь 271 учнів 6-11 класів з різних куточків України: м. Київ та Київська область, м. Харків, м. Одеса, м. Ужгород, Дніпропетровська область, Донецька область, Житомирська область, Миколаївська область, м. Вінниця і Вінницька область.

Цього року, в умовах карантину, змагання відбувалося дистанційно за двома рівнями – базовим (101 учасник) і складним (170 учасників).

Рішенням оргкомітету і журі було прийнято рішення визначити призові місця окремо за паралелями 6-8 класів, 9 класів та 10-11 класів. Остаточні результати змагання:

Базовий рівень:

- Остапенко Олександра, учениця 8 класу Русанівського ліцею м. Києва (учитель: Філіпповський Г.Б.) – по паралелі 6-8 класів;
- Ковальова Елла, учениця 9 класу Лиманського НВК “Гімназія-ЗОШ І ступеня” (учитель: Фоменко А.В.) – по паралелі 9 класів;
- Ковальов Рувим, учень 10 класу Лиманського НВК “Гімназія-ЗОШ І ступеня” (учитель: Тиха І.В.) – по паралелі 10-11 класів.

Складний рівень:

- Спектрова Марина, учениця 8 класу Харківського фізико-математичного лицей № 27 (учителі: Лисакевич А.В., Ліфиць С.О.) – по паралелі 6-8 класів;
- Лисаков Михайло, учень 9 класу Українського фізико-математичного лицей Київського національного університету імені Тараса Шевченка (учителі: Цань В.Б., Печериця О.А.) – по паралелі 9 класів.
- Бабій Варвара, учениця 10 класу Русанівського ліцею м. Києва (учитель: Михайлик І.В.); Гассеев Вадим та Пилаев Ігор, учні 10 класу Харківського фізико-математичного лицей № 27 (учителі: Лисакевич А.В., Ліфиць С.О.) – по паралелі 10-11 класів.

Бабій Варвара, Гассеев Вадим та Пилаев Ігор правильно розв'язали усі запропоновані задачі та набрали максимально можливу кількість балів.

Оргкомітет олімпіади дякує небайдужим вчителям, які погодилися виступити координаторами у різних містах та селищах України. Це Філіпповський Г. Б., Древаль М. М., Печериця О. А., Зубарук О. В., Мороз М. П., Шамович О. А. (усі м.

Київ); Гвоздецька Ю. В., Крижановський О. Ф., Ліфиць С. О., Лисакевич А. В. (усі м. Харків); Маліс С. І. та Маліс О. І. (м. Одеса); Бінковська А. М., Коломойцева Л. В. (усі м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область); Фоменко А. В. (м. Лиман, Донецька область); Кузьомко Л. П. (м. Малин, Житомирська область); Снігурова О. П. (смт Березанка, Миколаївська область); Дажура О. І. (м. Липовець, Вінницька область); Голуб Т. А. (с. Вахнівка, Вінницька область); Юрченко В. В. (с. Лука-Мелешківська, Вінницька область); Ткачук С. М. (с. Вернигородок, Вінницька область); Кальчук Т. Ю., Марценюк Н. М. (усі с. Махнівка, Вінницька область) та багато інших.

2.2.6. Олімпіада 2022 року

Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського
(4.11.2022 - 6.11.2022)

4-6 листопада 2022 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського проходила VI Всеукраїнська Олімпіада геометричної творчості імені В. А. Ясінського.

У перший день, 4 листопада, за допомогою платформи Zoom відбувся Методичний семінар-тренінг на тему *«Методичні знахідки у навчанні учнів геометрії»*.

Для участі у семінарі зареєструвалося близько 170 вчителів геометрії з усіх куточків нашої України.

У першій частині семінару спікерами виступили:

- Сапсай Богдан Юрійович, вчитель математики КЗ «Вінницький фізико-математичний ліцей №17», м. Вінниця. Тема виступу: «Геометричні конструкції із квадратом».

- Мальщук Катерина Вікторівна, вчитель математики КЗ «Великобалківська гімназія», м. Кропивницький. Тема виступу: «Засоби активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках геометрії».

- Черпак Наталія Володимирівна, вчитель математики ліцею «ЕКОЛЕНД», м. Львів. Тема виступу: «Використання GeoGebra на уроках геометрії для побудови просторових фігур та їх перерізів».

- Файчак Ніна Георгіївна, вчитель математики Івано-Франківського фізико-технічного ліцею-інтернату, м. Івано-Франківськ. Тема виступу: «Використання AR технології на уроках стереометрії».

- Панасенко Олексій Борисович, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики, ВДПУ імені М.

Коцюбинського, м. Вінниця. Тема виступу: «Створення якісних ілюстрацій для геометричних задач із використанням LaTeX».

У другій частині семінару учасники заслухали і обговорили доповідь «Шедеври формульної геометрії» Кушніра Ісаака Аркадійовича, Заслуженого вчителя України, двічі соросівського учителя, м. Київ.

Захід відбувся у теплій та дружній атмосфері. Вчителі ділилися власним досвідом та обговорювали різноманітні питання, що стосуються навчання учнів геометрії.

Усі учасники семінару, за підтримки освітнього хабу NOTBOX ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, отримали сертифікати.

6 листопада відбулося *Змагання з розв'язування геометричних задач*, на яке зареєструвалися понад 500 учнів 8-11 класів з різних куточків України: м. Дніпро та Дніпропетровська область; Донецька область; м. Житомир і Житомирська область; м. Запоріжжя; м. Івано-Франківськ та Івано-Франківська область; м. Київ та Київська область; м. Кропивницький та Кіровоградська область; м. Луцьк; м. Львів та Львівська область; м. Миколаїв та Миколаївська область; м. Одеса та Одеська область; м. Полтава та Полтавська область; м. Рівне; м. Суми; м. Тернопіль; м. Харків; Хмельницька область; Черкаська область; м. Чернівці та Чернівецька область; Чернігівська область; м. Ужгород та, звичайно м. Вінниця та Вінницька область. Також знайшли можливість взяти участь у змаганні учні з України, які тимчасово перебувають у Великобританії, Німеччині, Польщі та інших країнах.

2022 року змагання учнів із розв'язування геометричних задач відбувалося дистанційно.

2.3. МАТЕМАТИЧНІ ТУРНІРИ

Панасенко О.Б.

ТУРНІРИ ЮНИХ МАТЕМАТИКІВ НА ВІННИЧЧИНІ

Робота зі здібними до математики учнями на Вінниччині має свою власну історію, традиції, досягнення. Вершиною цих досягнень беззаперечно можна вважати успіхи Павла Пилявського, який наприкінці 90-х років ставав чотирикратним (!) призером Міжнародної математичної олімпіади. Престиж перемоги на математичних олімпіадах був і залишається беззаперечним, а тому значна частина роботи з математично обдарованими учнями традиційно спрямована саме на успіхи в районних, обласних, республіканських, і — можливо — й міжнародних олімпіадах. Проте в цьому нарисі ми зупинимось на іншому напрямку роботи зі здібними учнями, а саме на підготовці до турнірів юних математиків.

Історія турнірів юних математиків в Україні починається із 1998 року, коли за ініціативи Рабець Катерини Володимирівни, доцента Сумського державного університету імені А. С. Макаренка, було проведено перший такий захід. Його правила наслідували правила турнірів юних фізиків, які ще з 80-х років ХХ століття набули значної популярності для роботи зі здібними учнями. Ключовою особливістю, яка вирізняє турніри від олімпіад, є те, що, окрім розв'язання складної задачі дослідницького характеру, від учасників вимагається також уміння представляти розв'язання журі і здатність аналізувати “чужі” напрацювання.

У першій декаді ХХІ століття турніри юних математиків набули популярності в Україні і стали плановим заходом Міністерства освіти і науки. Із 2010 року цей захід носить ім'я видатного українського математика та педагога Михайла Йосиповича Ядренка.

Зупинимось на деяких особливостях проведення цього заходу. Щороку орієнтовно в травні публікується близько 20 новітніх задач дослідницького характеру, які пропонується школярам для розв'язання. Ці задачі не обов'язково повинні бути розв'язані повністю, часткові просування також можуть бути високо оцінені журі. Задачі ж, які видаються занадто простими, можуть узагальнюватись командами. На заключному етапі турніру (який зазвичай проходить наприкінці жовтня) команди змагаються у “математичних боях”. В одному математичному бої беруть участь три команди, які виконують ролі доповідача, опонента і рецензента. Головним завданням доповідача є презентувати власне розв'язання поставленої задачі (можливо, із узагальненнями). Завданням опонента є оцінити правильність запропонованого розв'язання, визначити

позитивні і негативні сторони доповідача. Рецензент дає оцінку роботи опонента і якості наукової дискусії між доповідачем і опонентом.

Підготовка до турніру юних математиків — це кропітка робота вчителя (тренера, наукового керівника) і учнів. Варто зазначити, що задачі, які пропонуються для розв'язання є складними, адже повинні допускати варіативність підходів до розв'язання, можливості до узагальнення тощо. Така надзвичайна складність підготовки до турнірів робить його не масовим, а елітним заходом. Втім за правилами проведення математичних боїв відбуваються й інші заходи (наприклад, Всеукраїнський турнір математичних боїв імені академіка Ляшка), але їх проведення базується на звичайних олімпіадних задачах.

Із 2009 року проводиться міжнародний турнір юних математиків (<https://www.itym.org/>). Україна поки що не є активним учасником цього міжнародного змагання.

Тривалий час Вінниччина рідко брала участь в Всеукраїнських турнірах юних математиків. У 2013 році Панасенко Олексій Борисович — викладач Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського і керівник гуртків у фізико-математичній гімназії №17 м. Вінниці — згуртував 5 учнів гімназії для участі в XVI Турнірі юних математиків імені професора М. Й. Ядренка.

Фінальний етап цього заходу проходив у місті Сімферополь напередодні драматичних подій в Україні. Команда “БобР” фізико-математичної гімназії №17 показала прекрасний результат, здобувши диплом II ступеня із абсолютним третім місцем (з-поміж 24 команд). О. Б. Панасенко згадує підготовку до цього турніру, як один з найбільш пам'ятних досвідів роботи з обдарованими учнями. Постійні репетиції доповідей знайдених розв'язань, аналіз і критика знайдених просувань в розв'язаннях, створення і редагування презентацій, розбір наукових статей (які здебільшого були англomовними), що мали певний дотик до задач, комп'ютерне моделювання окремих задач — все це аспекти тривалої підготовки до заключного етапу Турніру юних математиків. Витрачені зусилля вилились у значний успіх вінницької команди, яка вперше в історії Вінниччини вийшла до фіналу. У фінальному математичному бої в напруженій боротьбі вінницька команда поступилась командам Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара та Харківського фізико-математичного ліцею №27.

Учасниками тієї команди 2013 року були одинадцятикласники Мазуркевич Катерина (капітан), Бондаренко Владислав, Катричук Дмитро, Сакевич Руслан та Швайко Денис. Згодом вони стали студентами провідних вузів України. Ми напевно знаємо, що станом на 2023 рік четверо із них сьогодні навчаються і працюють у Сполучених Штатах Америки. Зокрема, Сакевич Руслан нині працює у Facebook, Мазуркевич Катерина — у Microsoft, Катричук Дмитро навчається в аспірантурі м.

Остін. Панасенко О.Б. вважає, що підготовка до турніру і прагнення показати максимальний результат, розвинули низку компетентностей учнів, які робили їх більш конкурентними в майбутньому.

Успіх 2013 року був ще більше розвинений у 2014 році. Набувши досвіду успішної підготовки до турніру, під керівництвом учительки фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці Попової Ірини Василівни команда “ФМГ-17” здобула диплом I ступеня на XVII Турнірі юних математиків імені професора М. Й. Ядренка. Науковим консультантом команди знову був Панасенко Олексій Борисович.

У складі цієї команди були одинадцятикласники Зуєв Антон (капітан), Пурло Сергій, Грабовий Андрій, Ігушев Ілля та десятикласник Сахнюк Антон. Команда з Вінниці, як і роком раніше, дійшла до фіналу. У фінальному бої вінницька команда мінімально поступилась команді Харківського фізико-математичного ліцею №27 і отримала при другому абсолютному результаті диплом I ступеня. Капітан команди Антон Зуєв отримав спеціальний приз пам'яті професора В. М. Лейфури за абсолютну першість в особистому заліку. На сьогоднішній день — це найкращий успіх вінницьких школярів на турнірах юних математиків.

Для проведення Всеукраїнського турніру юних математиків традиційно запрошується численне журі, у складі якого — найкращі науковці-математики України. Головою журі тривалий час був академік Національної академії наук України, доктор фізико-математичних наук Перестюк Микола Олексійович. Окрім журі важливу роль відіграє експерт-консультант турніру, до повноважень якого з-поміж іншого входить розгляд апеляційних заяв і нагляд за дотриманням правил турніру всіма його учасниками. Багато років поспіль експертом-консультантом турніру (і автором великої кількості турнірних задач) був заслужений учитель України Ясінський В'ячеслав Андрійович. Авторитет В'ячеслава Андрійовича був безсумнівним і серед журі, і серед керівників команд, і серед учасників.

У 2015 році В'ячеслав Андрійович виконав обов'язки експерта-консультанта XVIII Турніру юних математиків імені професора М. Й. Ядренка, заключний етап якого проходив у м. Запоріжжя, і менше ніж за тиждень після його завершення відійшов у вічність... Безсумнівно, це стало величезною втратою для олімпіадного і турнірного руху в Україні.

Організатори і журі турніри запропонували Панасенку Олексію Борисовичу продовжити роботу свого вчителя і наставника, та підхопити естафету у збереженні і примноженні традицій турнірів в Україні. Відтак із 2016 року обов'язки експерта-консультанту Турніру юних математиків імені професора М. Й. Ядренка незмінно виконував старший викладач кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Панасенко Олексій Борисович. Він створив сайту турніру (<http://tym.in.ua>) та опікується його підтримкою. На ньому розміщуються оголошення про наступні

турніри, фотозвіти про вже проведені, деякі науково-методичні матеріали, які можуть бути цікаві вчителям і учням, які цікавляться олімпіадною математикою.

Пандемія коронавірусу та війна в Україні вплинула на проведення усіх заходів зі школярами та студентами, в тому числі і турнірів. Так, станом на вересень 2023 року останній Всеукраїнський турнір юних математиків імені професора М. Й. Ядренка було проведено у жовтні 2019 року. Для тих, хто багато років працював в оргкомітетах і журі турнірів юних математиків, виглядає нереалістичною можливість його проведення у форматі онлайн. Хоча задля справедливості слід відзначити, що Міжнародний турнір юних математиків все ж знайшов формулу проведення турнірів у форматі онлайн, і починаючи з 2020 року цей захід відбувається дистанційно.

У 2023 році Панасенко О.Б. та проректор Київської школи економіки доктор фізико-математичних наук, професор Шевченко Г. М. ініціювали проведення чергового XXIII Турніру юних математиків імені професора М.Й. Ядренка. Його проведення заплановане на 26-29 жовтня 2023 року у звичному режимі за усталеними правилами на базі Київської школи економіки. Тому маємо сподівання, що турнірний рух в Україні загалом, і на Вінниччині зокрема, розвиватиметься і далі сприятиме розвитку математично обдарованих учнів.

Яцук К.І.

МАТЕМАТИЧНІ ТУРНІРИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського популяризує турнір математиків і для майбутніх учителів математики. Так, із 2015 року на факультеті математики, фізики і комп'ютерних наук проводиться турнір студентів-математиків, у якому змагаються команди 2-4 курсів, які навчаються за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика). Ідейним натхненником цього факультетського заходу є Олексій Борисович Панасенко. Мета математичного турніру серед студентів, майбутніх учителів математики, полягала у залученні студентів до розв'язування творчих завдань, у підвищенні інтересу до вивчення математики, у навчанні їх організовувати конструктивну наукову дискусію.

Гарною традицією стало проведення математичного турніру серед студентів факультету математики, фізики і технологій у рамках відзначення тижня кафедри алгебри і методики навчання математики. Варто відзначити, що в математичному бої кожна команда виконує одну з двох ролей: доповідача, опонента або рецензента. При виконанні своїх ролей команди організовують наукову дискусію, шукають прогалини в міркуваннях своїх конкурентів, навчаються у толерантній і дружній

формі знаходити позитивні і негативні моменти у міркуваннях. Виступи учасників оцінює компетентне журі.

20 травня 2015 року було проведено перший математичний турнір, в якому взяли участь три команди кращих студентів 2-го, 3-го і 4-го курсів. Команди ще на початку квітня отримали для розв'язування 10 непростих задач від знаного у всьому світі задачного композитора Ясінського В'ячеслава Андрійовича. Більше місяця команди незалежно один від одного їх розв'язували, готували доповіді й презентації, продумували запитання для супротивників.

Усі учасники турніру отримали задоволення від проробленої роботи. В напруженій боротьбі перемогла команда студентів 3-го курсу.

20 березня 2016 року в рамках тижня кафедри алгебри і методики навчання математики відбувся II турнір студентів-математиків. Як і попереднього року, участь у математичному турнірі взяли три команди:

- команда студентів 1-го курсу «Карти, гроші, два пістолі» у складі Шатківської Вікторії (капітан), Мельник Анастасії, Орлової Анастасії, Кирилюка Владислава і Засіка Ростислава;
- команда студентів 2-го курсу «Максимум» у складі Бойчука Дмитра (капітан), Бойко Вікторії, Печериці Івана, Тимчишеної Ірини, Райковської Олександри і Святецької Наталії;
- команда студентів 3-го курсу «Strangers in Math» у складі Забазнової Анастасії (капітан), Бондарчук Вікторії, Чернухо Олени і Михайлюка Олександра.

Ведучим турніру був студент 4-го курсу Кузема Олександр, який чудово впорався зі своїми обов'язками. У складі журі були викладачі кафедри алгебри і методики навчання математики, а також ветерани кафедри, які довгі роки працювали на кафедрі. Учасники команд ретельно готувались до турніру, впродовж місяця розв'язуючи 10 цікавих задач, готували доповіді й презентації. Боротьба виявилась дуже напруженою: до останньої хвилини не було явного лідера. Перемогу виборола команда першокурсників, яка вразила журі як рівнем розв'язування і презентування задач, так і культурою мовлення, повагою до суперників, вмінням вести конструктивну полеміку.

Участь у четвертому математичному турнірі в 2018 році взяли три команди студентів-математиків:

- команда студентів 1-го курсу “ $1+1=3?$ ” у складі Горбачової Юлії (капітан), Левицької Марії, Лозовського Артема та Поплавської Марини;
- команда студентів 2-го курсу “*Могутні рейнджери*” у складі Валевської Крістини (капітан), Ткаченко Світлани, Липи Тетяни і Онищенко Тетяни;

- команда студентів 3-го курсу “*Карти, гроші, два пістолі*” у складі Орлової Анастасії (капітан), Мельник Анастасії, Бевз Дар’ї та Кирилюка Владислава.

Ведучим турніру був студент 4-го курсу Дмитро Бойчук, а у складі журі – викладачі та ветерани кафедри алгебри і методики навчання математики, аспірантка кафедри Тютюнник Діана, випускник магістратури Кузема Олександр.

Як і у попередні роки учасники команд ретельно готувались до турніру, впродовж місяця розв’язуючи 10 цікавих задач, готували доповіді й презентації із власними розв’язаннями. Фаворитом турніру була команда третього курсу «*Карти, гроші, два пістолі*», яка брала участь вже втретє у цьому заході, маючи за плечима дві перемоги. Вони ж і перемогли, вразивши журі високим рівнем розв’язування і презентування задач, культурою мовлення, повагою до суперників, вмінням вести конструктивну полеміку. Учасники турніру отримали сертифікати на одержання додаткових балів із дисциплін, які забезпечує кафедра, а переможці, окрім цього, отримали від кафедри алгебри і методики навчання математики спеціальний приз — сертифікат на проходження квест-кімнати.

У 2019 році було проведено вже п’ятий такий захід. Участь у математичному турнірі взяли три команди студентів:

- команда студентів 1-го курсу “*Error 505*” у складі Бондарева Валентина (капітан), Гупало Олеся, Ляшун Михайло, Ніколайчук Дмитро, Мельник Марина.
- команда студентів 2-го курсу “*X, Y та друзі*” у складі Горбачової Юлії (капітан), Левицької Марії, Лозовського Артема, Поплавської Марини та Майданюк Світлани;
- команда студентів 3-го курсу “*Могутні рейнджери*” у складі Ткаченко Світлани (капітан), Андрієвської Марини, Липи Тетяни, Волошиної Дар’ї та Химич Дар’ї.
- Ведучим турніру був Панасенко Олексій Борисович, а у складі журі – викладачі кафедри алгебри і методики навчання математики, аспірант кафедри Тютюнник Діана, студент 4-го курсу Кирилюк Владислав – учасник і триразовий переможець попередніх трьох турнірів.
- Фаворитом турніру була досвідчена команда третього курсу «*Могутні рейнджери*», на чолі із Ткаченко Світланою. Ця ж команда і перемогла, вразивши журі високим рівнем розв’язування і презентування задач, культурою мовлення, повагою до суперників, вмінням вести конструктивну полеміку.

Учасники турніру отримали сертифікати на одержання додаткових балів із дисциплін, які забезпечує кафедра, а переможці, окрім цього, отримали від кафедри алгебри і методики навчання математики солодкі призи. Автори кращих доповідей були нагороджені книгами авторства Панасенка О. Б. про підготовку учнів до математичних олімпіад.

2.4. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «УЧИТЕЛЬ РОКУ» У НОМІНАЦІЇ «МАТЕМАТИКА»

Матяш А.Д.

Конкурс «Учитель року» у номінації «Математика» на Вінниччині

Конкурс «Учитель року» проводиться щорічно з метою стимулювання активної участі вчителів у становленні та розвитку національної системи освіти, популяризації кращих педагогічних здобутків і професійної майстерності. Він започаткований Указом Президента України від 29 червня 1995 року № 489/95. Переможцям конкурсу «Учитель року» присвоюється звання «Заслужений учитель України». Завданнями конкурсу є: виявлення та підтримка талановитих педагогічних працівників, поширення кращого педагогічного досвіду; розвиток творчого потенціалу вчителя та підвищення його професійної майстерності; сприяння самореалізації вчителя.

Конкурс «Учитель року» у номінації «Математика» проводився в Україні відповідно в 1997, 2000, 2004, 2007, 2010, 2016 та 2021 роках.

Конкурс «Учитель року» проводиться у два тури: перший - в областях, другий - на загальнодержавному рівні. Перший тур конкурсу може проводитися в один або декілька етапів. Другий тур конкурсу проводиться у два етапи - відбірковий та фінальний.

Конкурс проводиться на добровільних засадах. Учасниками конкурсу є педагогічні працівники закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти за основним місцем роботи, які мають стаж педагогічної роботи не менше трьох років, зареєструвалися та подали до організаційного комітету першого туру матеріали, що визначені умовами та порядком проведення конкурсу.

Участь у другому турі конкурсу беруть переможці першого туру, на яких відповідний організаційний комітет подає до центрального організаційного комітету конкурсу матеріали, що визначені умовами та порядком проведення конкурсу.

Вчителі математики Вінниччини брали активну участь у конкурсі «Учитель року» у номінації «Математика» відповідно в 1997, 2000, 2004, 2007, 2010, 2016 та 2021 роках. На думку журі конкурсу, вчителі математики Вінниччини досить потужно володіють інформаційними, новими інноваційними педагогічними технологіями. Вони інтенсивно використовують їх на своїх уроках. Всі конкурсанти

проявляють креативність, індивідуальний підхід до кожного учня, добре орієнтуються, коли застосувати роботу у групі, щоб діти максимально показали свої знання і працювали творчо.

Зокрема, переможцями обласного 1 туру конкурсу «Учитель року» стали:

- У 2007 році – Костенко Ольга Віталіївна, вчителька математики середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 міста Гайсина Вінницької області;
- У 2010 році – Ключко Ігор Якович, вчитель математики Вінницького технічного ліцею;
- У 2016 році – Костенко Ольга Віталіївна, вчителька математики середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 міста Гайсина Вінницької області;
- У 2021 році – Ганна Володимирівна Дем'янюк, вчителька математики ліцею №7 міста Гайсина Вінницької області.

У другому турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Математика» найкращих результатів досягали вчителі математики Вінниччини у 2016 та 2021 роках. Основними конкурсними випробуваннями фіналу є «Методичний практикум», «Урок» та «Майстер-клас». У 2016 році переможцем фінального етапу 2 туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Математика» стала вчителька математики середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 міста Гайсина Вінницької області Костенко Ольга Віталіївна. У 2021 році переможцем фінального етапу 2 туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Математика» стала вчителька математики ліцею №7 міста Гайсина Вінницької області Ганна Володимирівна Дем'янюк.

Ольга Віталіївна Костенко – нетиповий вчитель математики, бо не прагне виховувати переможців олімпіад та конкурсів різних рівнів, а має мету прищепити кожному учневі бажання вчитися, отримувати нові знання із задоволенням. Інноваційний погляд вчителя на систему ефективних уроків відбився у впровадженні в педагогічну практику технологій електронного (e-Learning) та мережевого навчання (m-Learning). Саме вони дозволяють їй поєднувати на уроці досягнення сучасної техніки (що викликає великий інтерес в учнів до процесу навчання) та сучасної педагогіки. Кожний такий урок – це сходинка у знаннях і розвитку учня, новий внесок у формування його розумової й моральної культури, у розвиток ключових і предметних компетентностей.

Як справжній педагог Ольга Віталіївна постійно прагне дізнатися нового, ділиться досвідом, бере участь у міських, всеукраїнських методичних заходах. Її методичні надбання відмічені дипломами національних та міжнародних виставок-презентацій «Інноватика в освіті України», «Сучасна освіта України». Вона майстер

на всі руки: вишиває, шиє, майструє, малює, фотографує, обробляє відео, ремонтує оргтехніку, вивчає іноземну мову.

Ольга Віталіївна вважає себе щасливим вчителем математики, якій неймовірно поталанило у житті: навколо неї лише ті люди, які дарують відчуття щастя. Її педагогічне кредо: Зробити все, щоб запалити вогник цікавості, пробудити інтерес до математики, адже, «математика цікава тоді, коли живить нашу винахідливість і здатність міркувати».

Ганна Володимирівна Дем'янюк посіла друге місце у фіналі всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у 2021 році. Вона опинилася серед найкращих у номінації «математика», де конкуренцію їй склали 1 410 педагогів з усієї України. Як пише видання «Гайсин.City», Ганна Володимирівна має 15-річний педагогічний стаж. Вона стверджує, що головне для вчителя – бути взірцем для учнів та бачити цікавість у дитячих очах, високі показники у навчанні. Це спонукає її ставати новатором, організатором, ентузіастом. Тому вчителька постійно розвивається, удосконалює знання, йде у ногу з часом, вивчаючи новітні методики викладання. Свою перемогу на Всеукраїнському конкурсі «Учитель року» Ганна Дем'янюк скромно називає везінням. Фінальний етап передбачав проведення п'яти конкурсів. А рейтинги результатів кожного конкурсу постійно змінювались, тому неможливо було що-небудь прогнозувати, поки не виступить останній учасник. «Участь у конкурсі «Учитель року» – це чудова можливість оцінити власний досвід, вдосконалити свою методику та знання, почути цінні поради та оцінку своєї роботи від справжніх професіоналів! Поряд зі мною змагались кращі педагоги України. Приємно, що протягом усіх випробувань серед учасників та журі панувала взаємопідтримка та доброзичлива атмосфера», – ділилася враженнями Ганна Володимирівна. Усі етапи конкурсу відбувались у дистанційному режимі. Під час випробувань та підготовки було забезпечене відеоспостереження за кожним учасником, що значно підвищувало об'єктивність самостійної роботи конкурсанта. Особливо важко було проводити онлайн-урок та майстер-клас, адже не бачиш очей чи реакції всіх дітей», – говорила Ганна Володимирівна. Теми уроків та класи учасники дізнавались вже безпосередньо перед конкурсом та мали небагато часу на підготовку. Наприклад, майстер-клас Ганна Володимирівна проводила зі студентами Київського національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, а от на дистанційному уроці були присутні учні десятого класу Рівненського ліцею. «Те, що отримала 2 місце, стало для мене приємною несподіванкою, адже поряд змагались гідні суперники зі всіх регіонів України (25 учасників!), – підсумовує вчителька. – Скажу відверто: було дуже непросто і технічно, й емоційно... Але постійна підтримка друзів, рідних, колег, учнів надихала та змушувала працювати з подвійною силою. Тому раджу кожному:

цінують тих, хто поряд з вами, вірте у свої можливості і залишайтеся вірними власним переконанням. Бажаю усім досягти своїх вершин!».

Ганна Володимирівна Дем'янюк вважає, що на першому місці у вчителя мають бути такі якості як людяність, щирість і доброта, а всього іншого можна навчитись.

*Л.Ф. Михайленко
А.В. Стрельчук*

АНАЛІЗ ДОСВІДУ УЧИТЕЛІВ ВІННИЧЧИНИ,
УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «УЧИТЕЛЬ РОКУ-2021»
ЩОДО ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ УМІНЬ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Формування математичної компетентності учнів на уроках математики засобами математичного моделювання актуальна тема серед вчителів у всьому світі. Теоретичні основи формування умінь математичного моделювання учнів на уроках математики досліджували українські вчені: Г.П. Бевз, С.І. Великодний, А.Л. Воєвода, В.В. Волошена, Г.В. Гоменюк, Г.Д. Катеринюк, О.І. Матяш, Л.Ф. Михайленко, О.А. Новікова, А.В. Прус, М.О. Філімонова, В.О. Швець та інші.

О.І. Матяш та Г.Д. Катеринюк визначають основним засобом розвитку вмінь математичного моделювання в учнів спеціальну систему задач, сконструйовану вчителем математики, з урахуванням вимог цілісності, інтегративності, адитивності, методичної доцільності та методичної відповідності. Дослідниці вважають, що поняття математичної моделі та деякі загальні положення, пов'язані з цим, повинні в тій чи іншій формі ілюструватися протягом всього курсу математики, а розділи шкільних програм з різних навчальних дисциплін, що стосуються розв'язування задач на роботу, рух, відсотки, прогресії, застосування похідних та інтегралів, можуть слугувати формуванню в учнів умінь математичного моделювання. В.О. Швець у своїх працях демонструє використання методу математичного моделювання у процесі розв'язування прикладних задач. У статті «Математичне моделювання в курсі алгебри під час розв'язування задач на рух» показує використання методу математичного моделювання у процесі розв'язування квазіприкладних задач. Колектив науковців у галузі методики навчання математики: М.І. Бурда, Д.В. Васильєва, В.В. Волошена, О.І. Глобін підготували методичні рекомендації до організації компетентісно орієнтованого навчання математики на профільному рівні. Серед рекомендацій виокремлено: посилення прикладної спрямованості змісту навчання математики; діяльнісна спрямованість

навчання; практико-орієнтована спрямованість змісту навчання математики; використання програмно-педагогічних засобів тощо. Слід відзначити, що більшість науковців, основним засобом формування умінь математичного моделювання учнів на уроках математики, визначають сконструйовану вчителем математики спеціальну добірку прикладних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.

З метою вивчення досвіду формування математичної компетентності учнів засобами математичного моделювання на Вінниччині ми проаналізували анкети вчителів учасників другого туру «Учитель року – 2021» у номінації «Математика» ([https://wiki.vn-edu.net.ua/index.php/Математика - 2021](https://wiki.vn-edu.net.ua/index.php/Математика_-_2021)). Учителі у анкеті мали повідомити коротку інформацію про себе, вказати свої інтереси, свої досягнення та прикріпити інформаційну картку учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» в номінації «Математика». Переважна більшість вчителів-учасників виокремлюють важливість формування математичної компетентності учнів через розв'язування прикладних задач, що моделюють реальні життєві ситуації. Зокрема:

✓ Вчителька математики, фізики та інформатики *Войтенко Надія Миколаївна* (Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів с.Скала Оратівський район Вінницька область) свою педагогічну ідею визначила так: результат кожного уроку – предметна та життєва компетентність учня. Надія Миколаївна відзначає, що іноді діти, які мають непогані результати з теоретичної математики при розв'язанні прикладних задач мають проблему – не сформована здатність змоделювати та проаналізувати. Тому розв'язування прикладних задач є необхідною складовою математичної освіти. (При використанні та розв'язуванні потрібно дотримуватися основних вимог до прикладних задач, які використовуються у навчанні математики). Вчителька розповідає: «Досить часто прикладні задачі я намагаюся розв'язувати безпосередньо в тих умовах, де таке завдання може виникнути: в магазині, біля дерева, біля траншеї, на шкільному городі, біля стіни, біля клумби і т.д. Тоді результат такої роботи приносить максимальний ефект. Значної допомоги надає при цьому і навички між предметних зв'язків та проведення бінарних уроків. Зокрема з інформатикою та фізикою. В першому випадку ми можемо скласти код необхідної задачі з використанням математичних формул і даних та побачити її результат. Обговорити результати кодування даних для роботи суперпотужних машин, польотів в космос, інженерних винаходів, які не відбулися б без теоретичних та практичних навичок з математики. Також, за допомогою навичок інформатики, ми створюємо малюнки (планіметричні та стереометричні) з геометрії, будуємо графіки функцій, тощо. З фізики майже всі розв'язки задач базуються на математичному аналізі, математичних розрахунках та геометричних кресленнях. Ці ж завдання я реалізую, коли використовую трвз (теорію розв'язання винахідницьких задач) та метод проектів. Отож, при реалізації

педагогічної ідеї я намагаюся виходити з зони комфорту та бути гнучкою до змін. Це надихає і мене, і учнів до роботи та приносить результати». На сайті освітнього журналу «На урок» є багато розробок Войтенко Надії Миколаївни. Зокрема, розробки уроків, презентації до уроків, тести на визначені теми шкільної математики тощо і практично у всіх прикладні задачі.

✓ Вчителька математики *Засць Валентина Федорівна* (Філія «Гуньківська загальноосвітня школа I - II ступенів» Немирівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I - III ступенів №2- ліцей» Немирівської міської ради Вінницької області) у розділі мої інтереси вказала: прикладні задачі, STEM-проекти на уроках математики. Педагогічна ідея вчительки: формування життєвої компетентності школярів на уроках математики. Валентина Федорівна вбачає мотивацію учнів до вивчення математики у розумінні ними практичного застосування отриманих знань до вирішення реальних життєвих ситуацій. Для реалізації педагогічної ідеї педагог визначає для себе наступні завдання: 1) Здійснювати зв'язок навчання з життям; 2) Працювати над всебічним розвитком особистості учня; 3) Вчити школярів мислити творчо, креативно. Розвивати оригінальність мислення кожної дитини; 4) Вчити дітей аналізувати створену проблемну ситуацію, знаходити різні а також нестандартні шляхи її розв'язання; 5) Формувати цілісне світосприйняття дитини; 6) Формувати самостійність дітей у здобутті знань з предмету та вміти застосувати їх на практиці.

Алгоритм формування життєвої компетенції учнів: 1) Впровадження STEM-технологій у процес навчання; 2) Участь у визначенні основних завдань уроку через спільну мотиваційно – цільову діяльність; 3) Мотивація теми, що полягає в поясненні значення матеріалу, його використання в реальному житті; 4) Формування системи знань, отриманих у результаті активного сприймання через розв'язання проблемних ситуацій та узагальнення й аналіз фактичного матеріалу; 5) Формування особистої відповідальності за рівень знань і самоосвітньої діяльності через тренінги з формування життєвих навичок – рефлексія (самопізнання, самоконтроль, саморегуляція); 6) Моніторинг і корекція розвитку особистості через виховання і самовиховання, діагностика; 7) Формування «Портфоліо успіху» (замість незнання оцінюються успіхи у просуванні учня в розвитку, виконанні різних завдань).

Формування життєвих компетентностей педагог здійснює через навчальний процес та позакласну діяльність. Під час навчального процесу використовує виконання творчих завдань, проектно-дослідницьку роботу, написання наукових робіт, участь в інтелектуальних змаганнях (турнірах, олімпіадах, конкурсах), диференційовані домашні завдання та прийоми випереджувального навчання, розв'язування прикладних задач, формування загальнонавчальних умінь. Валентина Федорівна на сайті освітнього журналу «На урок» також пропонує власні

розробки. Зацікавлення викликав фрагмент STEM-уроку геометрії на тему «Подібність трикутників. Практичне застосування». Матеріал може бути використаний як окреме дослідження безпосередньо на уроці так і як творче домашнє завдання. Вчителька відзначила, що звіт про дослідження може бути поданий у вигляді заповнених бланків та розрахунків до них, у вигляді відеоролика, презентації або навіть написання програми в будь-якому середовищі програмування, яке вивчається на уроках інформатики.

✓ Вчитель математики *Франко Євгенія Анатоліївна* (Липовецька загальноосвітня школа І-ІІІ ст.№3 Липовецької районної ради Вінницької області) значну увагу відводить використанню на своїх уроках практико-орієнтованих задач. Використання практико-орієнтованих задач дозволяє Євгенії Анатоліївні вдало створювати проблемні ситуації на уроці (наприклад, чому вигідніше будувати одноповерхові будинки з квадратною основою, ніж з основою у вигляді іншого прямокутника з таким самим периметром тощо). Такі задачі, переконує вчителька, стимулюють учнів до здобуття нових знань, збагачують учнів теоретичними знаннями з технічних та інших дисциплін. На своїх уроках, вчителька намагається систематично розв'язувати з учнями практико-орієнтовані задачі, тому що їх весь час ставить перед нами життя.

На думку педагога, це переконує учнів у потребі вивчення теоретичного матеріалу і показує, що математичні абстракції виникають із проблем, поставлених реальним життям. Спочатку учнів зацікавлює розв'язування окремих задач, потім вивчення окремих тем, а з часом і вся наука. Одночасно учні набувають корисних навичок роботи з довідниками, навчаються самостійно знаходити потрібну інформацію в додатковій літературі. Отже, такі задачі виконують: освітню функцію, бо їх використання спрямоване на формування в учнів системи знань, умінь та навичок на різних етапах навчання; розвиваючу функцію, бо робота з ними розвиває вміння осмислювати зміст понять, аналізувати результати, розширювати кругозір, робити відповідні узагальнення, порівняння, висновки; виховну функцію, бо міжпредметні зв'язки на уроках математики можуть здійснюватись насамперед в ході цієї практичної діяльності.

На своїх уроках алгебри і початків аналізу та геометрії Євгенія Анатоліївна при розв'язуванні практико-орієнтованих задач використовує різноманітні інтерактивні технології: ротаційні трійки, пошук інформації, мікрофон, ажурна пилка, метод «Прес», дискусію, роботу в парах, коло ідей, акваріум, діалог, «Два – чотири – всі разом», мозковий штурм, які забезпечать швидке відшукування правильної відповіді. Ось, наприклад, деякі практико-орієнтовані завдання із створеного власного банку практико-орієнтованих задач:

Задача 1. Колесо машини за 2 с робить 6 обертів. Записати в градусах кут, на який повернеться колесо за 1 с; 10 с.

Дану вправу вчитель може пропонувати для учнів 10 класу при вивченні теми «Тригонометричні функції кута» і застосувати для її розв'язання технологію «Мозковий штурм». Її умова допоможе учням краще засвоїти поняття тригонометричних функцій числового аргументу.

Задача 2. Скількома способами може розміститися родина з трьох осіб у чотиримісному купе, якщо інших пасажирів у купе немає?

Таке завдання може бути запропонована учням 11 класу при вивченні теми «Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей та статистики». Під час роботи над ним застосовую технологію «Робота в парах», яка допоможе формувати в учнів практичні навички розв'язування таких задач.

Задача 3. Човен знаходиться на відстані 3 км від найближчої точки А берега. Пасажир човна хоче дістатися села В, яке розташоване на березі на відстані 5 км від А. Човен рухається зі швидкістю 4 км/год; пасажир, вийшовши з човна, може пройти за годину 5 км. До якого пункту на березі має пристати човен, щоб пасажир прибув у село В за найкоротший час?

Дану задачу можна запропонувати учням 11 класу під час вивчення теми «Найбільше і найменше значення функції».

Задача 4. Службовець заощаджує щорічно по 540 грн. і ці гроші розміщує в кінці кожного року в АКБ «Альфабанк» під 5 складних відсотків. Його колега заощаджує щорічно по 400 грн. і розміщує свої заощадження в кінці кожного року в АКБ «Дельтабанк» під 6 простих відсотків. На скільки сума одного з них буде більшою, ніж у другого через 10 років?

Створення проблемних ситуацій з використанням практико-орієнтованих задач, які викликають інтерес до здобутих знань, мобілізують навички та вміння учнів стимулювати розвиток пізнавальної діяльності при розв'язуванні проблемних завдань.

✓ Педагогічна ідея вчительки математики та фізики *Мельник Тетяни Олександрівни* (Комунальний заклад «Заклад загальної середньої освіти І-ІІ ступенів села Голодьки» Хмільницької районної ради) – Формування життєвих компетентностей на уроках математики. Тетяна Олександрівна вважає, що основний її методичний «інструмент» – система задач. Під час побудови системи задач враховує наступне: принцип «від простого до складного» - від первинного засвоєння понять до застосування знань у нестандартних умовах; необхідність формування всіх знань, умінь і навичок з поданої теми передбачених програмою; система задач буде більш ефективною, якщо умова задачі буде цікавою для учнів (питання задачі зазвичай формулюється так як в житті; розв'язок задачі демонструє практичне застосування математичних ідей у різних галузях; зміст задачі повинен викликати в учнів пізнавальний інтерес; дані та шукані величини задачі реальні,

взяті з життя). Мельник Тетяна Олександрівна є фіналістом другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021», вона зайняла третє місце.

✓ Вчитель математики *Шевчук Валентина Петрівна* (Комунальний заклад «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради») пріоритетним напрямком своєї педагогічної діяльності, вбачає навчання на основі учнівського запиту. Вчителька продуктивно навчання на уроках математики реалізує через проєктну діяльність, тренінги з формування життєвих навичок, створення реальних ситуацій, міжпредметні зв'язки. Результатом якісного застосування перерахованих методів є створення учнями під керівництвом Валентини Петрівни різноманітних математичних проєктів: «Логарифм в житті і ЗНО», «Геометричні фігури у чудесах світової культури», «Математика на кожному кроці», «Життя без дробів», «Екологічна математика» та інших, де учні самостійно переконувались в актуальності математичних знань та необхідності застосування їх у власному житті. Вчителька веде власний блог. Цікава розробка «Вишиванка мовою математики» (https://shevchukvalentina.blogspot.com/2020/05/blog-post_20.html). Шевчук Валентина Петрівна є фіналістом другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021», вона зайняла друге місце.

✓ *Дем'янюк Ганна Володимирівна* (Ліцей №7 міста Гайсин Вінницької області) є переможцем другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» у Вінницькій області та є фіналістом третього туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021», вона зайняла третє місце. Вчителька математики веде власний блог, який є цікавим, змістовним. Ганна Володимирівна цікавиться широким колом методичних проблем, серед яких можна виокремити використання прикладних завдань для розвитку математичної компетентності учнів. Наприклад, є сторінка «Дивовижна математика» де відібрані цікаві відеоролики про захоплюючий світ математики; є сторінки із різноманітними добірками прикладних задач; ідеї для проведення практичних занять і багато іншого корисного як для вчителів так і учнів.

Отже, можна стверджувати, що навчання учнів математичному моделюванню є актуальною проблемою вчителів Вінниччини. Як правило формування математичної компетентності учнів засобами математичного моделювання відбувається на окремих уроках, освітніх заходах, STEM уроках де учні можуть вчитися розв'язувати життєві проблеми засобами математики. Учителям для підготовки і проведення таких заходів важливо створювати добірки прикладних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.

Випускниками Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського є Войтенко Надія Миколаївна (2002), Заєць Валентина Федорівна (1996), Франко Євгенія Анатоліївна (2012), Мельник Тетяна Олександрівна (2012), Дем'янюк Ганна Володимирівна (2005).

РОЗДІЛ 3.

НАРИСИ ПРО УСПІШНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВІННИЧЧИНИ ЗА НАПРЯМОМ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

3.1. ЗАСЛУЖЕНІ УЧИТЕЛІ УКРАЇНИ ВІННИЧЧИНИ

Ящук К. І.

ЗДОБУТКИ ЗАСЛУЖЕНИХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ВІННИЧЧИНИ

Наша пошукова діяльність дозволила з'ясувати, що відомими на Вінниччині є п'ять учителів математики, які мають звання Заслужений учитель України, це:

- Василенко Надія Володимирівна – вчене звання Заслужений вчитель України присвоєно в 2000 році;
- Ясінський В'ячеслав Андрійович – вчене звання Заслужений вчитель України присвоєно в 2001 році;
- Збожинська Тетяна Станіславівна – вчене звання Заслужений вчитель України присвоєно в 2006 році;
- Костенко Ольга Віталіївна – вчене звання Заслужений вчитель України присвоєно в 2016 році;
- Кривошея Ігор Михайлович – вчене звання Заслужений вчитель України присвоєно в 2020 році.

Вказані вчителі математики власною творчою педагогічною діяльністю здійснили значний внесок в розвиток методики навчання математики на Вінниччині. Дамо стисло характеристику окремих визначних здобутків Заслужених учителів математики Вінниччини щодо поповнення методичної скарбнички навчання учнів математики.

Василенко Надія Володимирівна з 1982 по 2005 рік працювала директором однієї з найбільших шкіл Вінницької області – в середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №29. Завдяки її старанням у 1997 році школа стала Гуманітарно-естетичним коледжем, закладом нового типу з ранньою профілізацією. За час роботи під безпосереднім керівництвом директора, вчителя математики Надії Володимирівни школа стала одним з найкращих навчальних закладів міста, школою нового типу, школою спокою для батьків, гарних знань для учнів, творчості для вчителів.

Надія Володимирівна - професіонал своєї справи, за що в 2000 році їй було присвоєне почесне звання «Заслужений учитель України». З 2005 року Надія Володимирівна працює заступником директора з наукової роботи Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників. Опираючись на свій багаторічний досвід в організаторській та методичній роботі, Надія Володимирівна, видала низку педагогічних праць, зокрема: «Особистісно орієнтоване навчання та освітні технології в системі педагогічних інновацій» (2002); «Педагогічні основи змісту і структури інноваційної діяльності директора школи» (2005); «Система підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів до інноваційної діяльності в інституті післядипломної педагогічної освіти» (2007); «Інноваційна управлінська діяльність керівників ЗНЗ в теорії та практиці» (2007). Також Надія Володимирівна є автором статті «Технологія портфоліо як засіб розвитку професійної соціокомунікативної компетентності педагога» (2011), де висвітлена проблема розвитку соціокомунікативної компетентності педагога шляхом технології портфоліо, яка сприяє ефективності її формування у старших учнів в умовах профільної школи.

Ясінський В'ячеслав Андрійович після закінчення фізико-математичного факультету ВДПУ ім. М. Островського, з 1979 по 1981 рік працював вчителем математики у Могилів-Подільській середній школі №1, з 1981 по 1984 рік у школі №15 міста Вінниці. З 1983 по 1991 рік – старший викладач кафедри педагогіки факультету вчителів початкових класів, з 1991 року – старший викладач кафедри алгебри і методики викладання математики Вінницького державного педагогічного інституту імені Михайла Коцюбинського. Працюючи в інституті, В'ячеслав Андрійович ніколи не полишав школу, за сумісництвом понад 20 років викладав у вінницьких середніх школах №15 та №18 (1984 -1991), з 1991 року – у фізико-математичній гімназії №17, а з 1995 року – у школі-ліцеї №7. У 2000 році Вінницькою міською радою був визнаний «Людиною року» у номінації «Працівник освіти». А у 2001 році Ясінському В'ячеславу Андрійовичу присвоєно звання «Заслужений вчитель України», також він був двічі удостоєний відзнаки «Відмінник освіти України».

В'ячеслав Андрійович мав педагогічний хист будувати відносини з учнями та пояснював математику, як він казав «по простому». Любив казати, що задача, яка була розв'язана, але не була записана, розв'язана лише наполовину. Методика його навчання в учнів розвивала математичне мислення та логіку, виховувала вміння скептично ставитися до свого мислення, і перевіряти чи є в ньому логічна помилка. Найкращий метод перевірки свого мислення – це пояснити свій аргумент іншій людині, говорив учитель своїм учням.

В'ячеслав Андрійович був зіркою олімпіадного руху, та міг навчити математиці навіть учнів зовсім не схильних до неї. Серед вітчизняних авторів

олімпіадних задач В.А. Ясінський був лідером, визнаним далеко за межами України. Він є першим педагогом-математиком незалежної України, чії задачі були представлені на Міжнародних математичних олімпіадах у 1998 та 2022 роках. З 1991 року був членом журі, а пізніше експертом-консультантом, заступником журі Всеукраїнської олімпіади юних математиків, Соросівських олімпіад з математики. Постійно брав участь у відборах і підготовці збірної команди України до Міжнародних математичних олімпіад. Він безпосередньо підготував чимало переможців Всесоюзних та Всеукраїнських олімпіад.

В'ячеслав Андрійович Ясінський – автор багатьох науково-методичних праць, присвячених підготовці учнів і студентів до математичних змагань, зокрема, автор та співавтор книг «Задачі міжнародних математичних олімпіад та методи їх розв'язування» (1998), «Математичні олімпіади школярів України: (1991 – 2000), (2001 – 2006)», «Секрети підготовки до Всеукраїнських та Міжнародних олімпіад. Геометрія» (2014), «Секрети підготовки школярів до Всеукраїнських та Міжнародних математичних олімпіад. Алгебра.» (2015). Автор великого циклу статей в журналах «Математика в школі», «У світі математики», «Математика в рідній школі», «Математика в школах України», присвячених методиці та практиці розв'язування олімпіадних задач.

Збожинська Тетяна Станіславівна, випускниця Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського. Після закінчення інституту працювала в середній школі №18 міста Вінниці, з 1990 року в школі-ліцеї №34, з 2008 року - керівник Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору.

Т.С. Збожинська плідно працює над розвитком інтелектуальних здібностей і обдарувань учнів. Підготувала понад 100 переможців міських і обласних, 13 переможців заключних Всеукраїнських олімпіад з математики. Серед її вихованців переможці Соросівських, Московських математичних олімпіад, «Турнірів міст», «Турніру Архімеда». Вона засновник і керівник Всеукраїнської громадської дитячо-юнацької організації «Ліга юних математиків» (2007), там готують дітей та дорослих на міжнародні олімпіади. Заняття в центрі проводяться за сучасними французькими методиками. Спершу звертають увагу на вік учнів, потім досліджують, що краще працює в учня, мислення чи пам'ять, що він хоче знати в математиці, як часто приходитиме на заняття. Також Т.С. Збожинська керівник команди України на Міжнародних математичних змаганнях «Кубок Європи» та один з лідерів рухів «Математика без кордонів», «Математика для всіх», член адміністративної ради Генеральної асамблеї Міжнародного комітету математичних ігор від України. Неодноразово організовувала в рамках Міжнародного математичного салону у Франції роботу павільйону України.

На засіданні Генеральної асамблеї Міжнародного комітету математичних змагань у Парижі доповідала присутнім про співпрацю з міністерствами освіти та науки країн світу, детально у своїй доповіді зупинилась на питаннях роботи I Всеукраїнського з'їзду вчителів математики, делегатом якого вона була, підсумках Міжнародної конференції з питань математичної освіти, яка відбулася в м. Вінниці, ходу реалізації в Україні рішень Форуму міністрів освіти європейських країн «Європейська школа XXI століття», який відбувся в Києві в рамках головування України в Комітеті Міністрів Ради Європи.

Тетяна Станіславівна Збожинська є Заслуженим учителем України з 2006 року, керівник Міського центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, Відмінник освіти України, Соросівський учитель, автор друкованих праць, зокрема: «Незабаром олімпіада», «Задачі Міжнародних математичних чемпіонатів».

Костенко Ольга Віталіївна у 1999 році отримала диплом спеціаліста за фахом учителя математики та фізики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського і впродовж вже більше 20 років працює в середній загальноосвітній школі I-III ступенів №4 міста Гайсин Вінницької області.

Життєвим кредо Ольги Віталіївни є : «Я в постійному пошуку. Я вчуся. Весь час. У життя». Вона є прикладом успішної людини як для своїх учнів, так і для своїх колег, відчуває потяг надихати та допомагати усім знайти свій шлях до омріяних цілей. Глибоко переконана, що математика може не лише навчити молодь міркувати логічно та креативно, що у ній криються можливості для створення ситуації успіху для кожного учня, який хоч трохи виявляє зацікавленість цією наукою. Саме тому кожен свій урок Ольга Віталіївна прагне зробити не лише ефективним, а й захоплюючим, щоб запалити в дитячих очах вогник інтересу до математичних знань.

Ольга Віталіївна веде персональний блог учителя математики «Мій світ математики». В сучасних умовах дистанційного та змішаного навчання це допомагає зацікавлювати учнів та осучаснювати методику навчання математики за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, саме тому її уроки вирізняються з поміж інших. В класах, де працює вчителька використовується диференційований підхід до вибору дидактичного матеріалу, впроваджуються різні форми організації навчальної діяльності учнів: фронтальна, групова, індивідуальна, ігрова. В блозі Ольги Віталіївни представлений власний педагогічний проєкт «Педагогічні технології електронного та мережевого навчання на основі системи ефективних уроків» в якому йде мова про бурхливий розвиток освіти, в ході запровадження компетентнісно-орієнтованого навчання виникає потреба по-новому подивитися на систему ефективних уроків.

Беручи участь у конкурсі «Учитель року – 2016» у номінації «Математика», Ольга Віталіївна сподівалась на розширення власних професійних горизонтів (нові педагогічні технології, оригінальні авторські методики викладання тощо), на народження перспективних ідей, які можуть перерости у продуктивні освітні проекти, пов'язані з викладанням математики. Тому коли отримала 1 місце у конкурсі «Учитель року – 2016», а від Президента України найвищу державну нагороду для українського вчителя «Заслужений учитель України» була неймовірно схвильована. Втім, зізналася, що у конкурсі брала участь не за для перемоги, а для власного професійного зростання. Перемозі на всеукраїнському рівні передувала першість на обласному етапі цих змагань, а у 2017 році стала переможницею обласного конкурсу «Людина року 2017» у номінації «Освіта». Враховуючи її педагогічний досвід та внесок у розвиток методики навчання математики, Ольга Віталіївна у 2020 році була членом журі очного етапу Турніру методичних знахідок, який проводився згідно положення про Конференцію-Олімпіаду геометричної творчості імені В.А. Ясінського.

Кривошея Ігор Михайлович у 1983 році закінчив фізико-математичний факультет Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського та почав працювати на посаді викладача математики у Вінницькому педагогічному училищі. З 1985 р. по 1996 р. працював вчителем математики у середній загальноосвітній школі I-III ступенів №11 м. Вінниці, з 1996 р. по 2007 рік – в гімназії №6, а в 2007 – 2008 роках у Вінницькій приватній гімназії «Дельфін».

З 2000 року Ігор Михайлович є одним з лідерів міжнародного руху «Математика без кордонів» та «Математика для всіх». Він є обласним координатором міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», міським координатором міжнародного інтерактивного природничого конкурсу «Колосок», що проходять за сприяння МОН України.

З 2002 р. І.М. Кривошея – один з керівників збірної команди юних математиків України на математичних Кубках Європи, а з 2003 р. – на Міжнародних Чемпіонатах з розв'язування логічних математичних задач. За ці роки учні вибороли 39 золотих, 20 срібних, 16 бронзових медалей. В особистому здобутку вчитель має 12 золотих, 5 срібних, 8 бронзових медалей, які виборов у особистій першості серед вчителів на міжнародних змаганнях, що відбувалися в рамках математичних Кубків Європи. З 2008 року працює вчителем математики міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору.

Ігор Михайлович плідно працює над забезпеченням рівних можливостей доступу до якісної освіти. Завдячуючи йому, серед учасників та переможців міжнародних математичних змагань є учні віддалених сіл, малокомплектних шкіл. З 2009 р. І.М. Кривошея в своїй роботі запроваджує елементи інклюзивної освіти,

зокрема щодо залучення дітей з вадами зору до Всеукраїнських етапів міжнародних математичних змагань.

Кривошея Ігор Михайлович – спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, Відмінник освіти України, нагороджений знаком МОН України «Василь Сухомлинський», переможець міського конкурсу «Людина року» в номінації «Освітянин року», член адміністративної ради Міжнародного комітету математичних змагань (штаб-квартира в м. Париж, Франція).

Вінниччина пишається вчителями математики, які досягли значних здобутків у благородній справі формування молодого покоління українців засобами ефективного навчання математики, а тому удостоєні високого звання Заслужений учитель України. Ми стверджуємо, що кожен із цих учителів своєю творчою діяльністю сприяє розвитку методичної науки в галузі математики на Вінниччині.

Матяш О.І.

**МЕТОДИЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЗДОБУТКИ
ЗАСЛУЖЕНОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНИ
ЯСІНСЬКОГО ВЯЧЕСЛАВА АНДРІЙОВИЧА**

Народився В. А. Ясінський 31 січня 1957 року в селі Чернівці Могилів-Подільського району Вінницької області. В 1974 році закінчив Чернівецьку середню школу №1. Був переможцем Республіканської математичної олімпіади школярів України (м. Дніпропетровськ, 1974р.) та учасником Всесоюзної математичної олімпіади школярів (м. Єреван, 1974р.). Після навчання в школі вступив до Мазурівського СПТУ №17, яке закінчив у 1975 році за спеціальністю тракторист-комбайнер широкого профілю.

Того ж року зарахований на I курс фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного інституту імені Миколи Островського, який закінчив з відзнакою в 1979 році. Навчався заочно в аспірантурі Львівського політехнічного інституту. Трудову діяльність розпочав учителем математики в школі села Григорівка Могилів-Подільського району Вінницької області. Згодом став учителем математики Вінницької середньої школи №15.

У 1982 році був зарахований до Вінницького державного педагогічного інституту на посаду асистента, а згодом на посаду старшого викладача факультету підготовки вчителів початкових класів. З 1991 року був переведений на посаду старшого викладача кафедри алгебри і методики викладання математики, а з 2003

року працював на посаді доцента цієї кафедри. За сумісництвом понад 20 років викладав математику у вінницьких середніх школах №15 та №18, фізико-математичній гімназії №17, у ліцеї №7, читав лекції вчителям у Вінницькій академії неперервної освіти.

У часи проведення українських Соросівських олімпіад з математики (1995–2001) В. А. Ясінський — постійний член журі цих престижних змагань. Департамент освіти Москви, Математичний інститут імені Стеклова, відкритий ліцей Всеросійської заочної математичної школи сім років підряд проводили Міжнародну олімпіаду з геометрії. В оргкомітет і журі олімпіади входили відомі вчені, педагоги з різних країн. В'ячеслав Андрійович Ясінський став членом методичної комісії цієї Міжнародної олімпіади, серед завдань якої створення бази нових, авторських, олімпіадних задач з геометрії.

В. А. Ясінський – голова журі та оргкомітету Турніру Міст у місті Вінниці. Турнір Міст – це одна з форм Міжнародної олімпіади школярів з математики. Проводилася щорічно з 1980 року. В цій олімпіаді брали участь більше 100 міст із 25 держав Європи, Азії, Південної і Північної Америки, Австралії. Турнір проводився силами місцевих оргкомітетів, які отримували завдання з Москви. Ясінський В.А. активно співпрацював з науковцями із Росії, Болгарії, Турції, Казахстану в рамках Фестивалю юних математиків, який проводився щорічно в Адлері. Зокрема, він один із найактивніших розробників задач цього Фестивалю.

З 1991 року В. А. Ясінський був членом журі, пізніше — експертом-консультантом, заступником голови журі Всеукраїнської олімпіади юних математиків, а з 1998 р. — членом журі й експертом-консультантом Всеукраїнського турніру юних математиків імені професора М. Й. Ядренка. Також він працював і в складі журі Всеукраїнських олімпіад для студентів математичних спеціальностей педагогічних університетів, очолював математичні олімпіади рідної Вінничини.

Авторитет В'ячеслава Андрійовича був безмежним — його неперевершені професійні якості прикрашали будь-який захід для математично обдарованої молоді. Варто відзначити, що науково-методичне забезпечення вітчизняних математичних змагань для обдарованих учнів значною мірою визначається творчістю В. А. Ясінського як автора яскравих задач та незамінного фахівця з формування комплектів завдань. Серед вітчизняних авторів олімпіадних задач В'ячеслав Андрійович був безсумнівним лідером, визнаним далеко за межами України — усім математичним олімпіадним світом. Він є першим українським педагогом-математиком, чії задачі були представлені на Міжнародних математичних олімпіадах (у 1998 та 2002 роках).

Окрім того, неодноразово його задачі входили до ShortList'ів — списків задач, з яких журі Міжнародних математичних олімпіад обирало шість задач для

проведення змагання. Його задачі прикрашали завдання відбіркового та фінального етапів олімпіади з геометрії імені І. Ф. Шаригіна, відкритих математичних олімпіад і фестивалів Рішельєвського ліцею, вінницької комплексної олімпіади з математики, фізики, інформатики «Турнір чемпіонів» тощо.

В. А. Ясінський не лише вмів створювати оригінальні задачі всіх рівнів складності, але й сам блискуче розв'язував складні олімпіадні задачі. Ще в шкільні роки він з успіхом брав участь у математичних олімпіадах різних рівнів — від шкільних до Всесоюзної. Пізніше був неодноразовим переможцем авторитетних конкурсів всесоюзного журналу «Математика в школі» для вчителів із розв'язування задач. З 1993 р. по 2006 р. на запрошення Міністерства освіти і науки України В. А. Ясінський постійно брав участь у відборах і науковій підготовці збірної команди України до Міжнародних математичних олімпіад. Він безпосередньо підготував чимало переможців Всесоюзних і Всеукраїнських математичних олімпіад. Зокрема, його вихованець Павло Пілявський є чотириразовим переможцем Міжнародних математичних олімпіад (бронзова медаль 1996 р., срібна медаль 1997 р. і золоті медалі 1998 р. та 1999 р.).

В. А. Ясінський — автор багатьох науково-методичних праць, присвячених підготовці учнів і студентів до математичних змагань. Зокрема, співавтор книжок: «Задачі міжнародних математичних олімпіад та методи їх розв'язування» (1998), «Математичні олімпіади школярів України: 1991–2000», «Математичні олімпіади школярів України: 2001–2006», рекомендованих МОН України як навчально-методичні посібники. Відзначимо також великі цикли статей В. А. Ясінського в журналах «Математика в школі», «У світі математики», «Математика в рідній школі», «Математика в школах України», присвячених методиці та практиці розв'язування олімпіадних задач. Його останні книжки «Секрети підготовки до Всеукраїнських та Міжнародних олімпіад. Геометрія» (2014) та «Секрети підготовки школярів до Всеукраїнських та Міжнародних математичних олімпіад. Алгебра» (2015), написані у співавторстві з О. Б. Панасенком, містять надзвичайно змістовний матеріал, яким узагальнюються методичні підходи до роботи з майбутніми переможцями олімпіад.

В. А. Ясінський був членом редколегії журналу для школярів «У світі математики» з моменту його заснування в 1995 році, одним із ведучих розділу розв'язування задач журналу «Математика в школі».

За вагомий внесок у розвиток обдарованої молоді України В. А. Ясінський був нагороджений знаками «Відмінник народної освіти УРСР», «Відмінник освіти України», почесними грамотами МОН України, іншими відзнаками. Мешканці Вінниці вшанували його званням «Людина року-2000» в номінації «Працівник

освіти». В травні 2001р. отримав звання «Заслужений вчитель України» за вагомий внесок у розвиток національної освіти та підготовку призерів Міжнародних учнівських олімпіад. В. А. Ясінський представлений у Книзі Педагогічної Слави України.

Кривошея І. М.

**МЕТОДИЧНА ТВОРЧІСТЬ
ЗАСЛУЖЕНОГО УЧИТЕЛЯ УКРАЇНИ
ЗБОЖИНСЬКОЇ ТЕТЯНИ СТАНІСЛАВІВНИ**

Збожинська Тетяна Станіславівна – керівник Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, Заслужений вчитель України, Відмінник освіти України, Соросівський учитель, член Адміністративної ради Міжнародного Комітету математичних змагань.

У 1986 році з відзнакою закінчила відділення математики і фізики фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного інституту імені Миколи Островського. Педагогічну діяльність у місті Вінниця почала в середній загальноосвітній школі №18 і вже за два роки серед її учнів були переможці міської математичної олімпіади. З відкриттям у 1990 році в місті Вінниця ліцею №34 з поглибленим вивчення математики та фізики (таку назву на той час мала школа-новобудова) перейшла працювати до цього закладу вчителем математики. В 1993 році серед своїх вихованців вже мала призерів IV етапу Всеукраїнської олімпіади з математики. Їх було відразу троє – два вибороли дипломи другого ступеня та один – третього ступеня. З огляду на вагомі здобутки в педагогічній діяльності при п'ятирічному стажі роботи, як виняток, була атестована на вищу кваліфікаційну категорію, за кілька років їй було присвоєно педагогічне звання «вчитель-методист». З 1994 до 2008 року була заступником директора з навчально-виховної роботи спеціалізованої школи з класами з поглибленим вивченням математики та фізики №34 міста Вінниці й всі ці роки продовжувала працювати вчителем у класах із поглибленим вивченням математики. Її учні понад 130 разів ставали переможцями та призерами міських та обласних олімпіад з математики, 15 разів призерами IV етапу Всеукраїнської олімпіади з математики, особливо чільне місце серед них – у володарів I диплому та у тих, хто здобували перемоги ще й на Соросівських олімпіадах.

З 2008 року Збожинська Т.С. працює керівником Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору. Досвідчена, вмілий керівник із високим рівнем професіоналізму, ініціативи й творчості. Добре обізнана

з філософією освіти, законодавчою та нормативною базою системи освіти України, особливостями розвитку регіональної й місцевої освіти та перспективами розвитку міжнародних освітніх систем. Має високий рівень методологічної культури управлінської діяльності. Досконало володіє знаннями форм, методів та принципів цільового управління, теорією та практикою організації навчально-виховного процесу, педагогічного моделювання. Велику увагу надає впровадженню надбань європейської та світової педагогічної думки в навчально-виховний процес. Високоосвічений фахівець, володіє сучасними знаннями в галузі менеджменту й інноваційної педагогіки. Глибоко усвідомлює управлінські функції, чітко прогнозує результативність освітніх заходів, використовуючи світовий та вітчизняний досвід управління. Вирізняється професійною готовністю до змін та творчим підходом до виконання професійних обов'язків. Мислить масштабно, прогностично, забезпечує диференційовану доцільність пріоритетних напрямків інноваційного пошуку, виявляє активну раціональну діяльність щодо реалізації нововведень. Керується принципами демократизму, гуманності, толерантності, виправданого ризику. Встановлює позитивні контакти з людьми: вміє слухати й чути співрозмовника, тактовна у взаєминах, з повагою ставиться до думки інших, забезпечує сприятливий мікроклімат, має позитивний вплив на колективну думку, сприяє підвищенню творчої активності, ініціативи колег. Має цілком сформовані лідерські якості, швидко адаптується в нових умовах, нестандартних ситуаціях. Характеризується високим рівнем інтелектуальних здібностей, науково-теоретичної та методичної підготовки. Досконало володіє ефективними формами і методами організації навчально-виховного процесу. Добре обізнана зі змістом освіти країн Європи і світу. Чітко прогнозує очікувані результати діяльності, генерує нові ідеї, здатна знаходити оригінальні, нові підходи щодо розв'язання освітніх проблем. Сприяє створенню умов для здійснення експериментальної освітньої діяльності.

Збожинська Т.С. є активним безпосереднім учасником формування пріоритетних напрямків розвитку математичної освіти в Україні та світі. Неодноразово брала участь у Генеральних асамблеях Міжнародного Комітету математичних змагань, презентувала роботу Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору в Конгресі США, популяризувала методичні здобутки навчання математиці в Україні на міжнародних Салонах математичної освіти та культури в Парижі, залучалася до обміну перспективним досвідом у освітній галузі в складі державних делегацій. На основі позитивної європейської та світової практики оприлюднювала своє бачення перспективних напрямків розвитку математичної освіти в Україні на I Всеукраїнському з'їзді вчителів математики України, на Конференціях МОН. Опікується питаннями пропедевтики та наступності в навчанні. З огляду на це є

постійним активним учасником міжнародних конференцій відповідної тематики, долучається до розробки програм щодо підготовки майбутніх вчителів.

З 2003 року Збожинська Т.С. сприяє забезпеченню координації освітньої діяльності навчальних закладів міста, регіону, країни щодо надання учням реальних можливостей інтеграції до європейського та світового освітнього простору. Здійснює консультативну діяльність із актуальних та складних педагогічних проблем. Популяризує передумови щодо оптимізації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти. Дбає про підвищення фахового рівня колег. Постійно працює над підвищенням особистого фахового рівня. Має власну систему педагогічної діяльності та бачення стратегії розвитку освіти, які презентує на загальнодержавних та міжнародних освітніх форумах.

Збожинська Т. С. – керівник-професіонал, досягла високого рівня управлінської майстерності. Комунікативна, відкрита, здатна до емпатії, лідер за характером, педагог за покликанням. Вона є одним із засновників та натхненників Всеукраїнської громадської дитячо-юнацької організації «Ліга юних математиків», із 2003 року – беззмінний капітан команди України на Математичних Кубках Європи. В складі команди неодноразово виборювала переможні дипломи та медалі.

Висококваліфікований учитель. Досконало володіє предметом викладання та методикою навчання дітей математиці, основами педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології. Плідно працює над формуванням освітніх компетенцій та компетентностей учнів. Урізноманітнює форми та методи організації навчально-виховного процесу. Впроваджує в практику своєї роботи інформаційно-комунікаційні технології, компетентнісно-орієнтований підхід. Особливої значущості в роботі педагога набули форми та методи інтерактивного навчання. Добре обізнана з навчальними програмами з математики країн Європи, світу. Має власні оригінальні методики щодо розвитку інтелектуальних здібностей і обдарувань дітей проте головне, як радив колись Василь Сухомлинський, подивитися в дитячі очі. В очах її учнів завжди світиться радість і жадоба пізнання. Бо не дає вона розквітнути байдужості в своєму серці, вміє класти на плечі кожного вихованця посильну ношу. Вона — учитель математики, стала беззаперечним авторитетом не тільки для своїх учнів, але й для їх батьків. У її мові чується людина глибоко освічена й та, котра постійно працює над своєю освітою. В її викладанні та спілкуванні з дітьми завжди є щось невловимо приємне, веселе й серйозне, м'яке, але в той же час підкорююче увагу й волю вихованців. Вона вже сягнула тієї педагогічної висоти, коли будь-яка методика зникає в особистості педагога й коли з цієї особистості з'являється кожен раз самостійний, саме той метод, який потрібен у даній ситуації. Такий високий педагог уже творить методику, а не керується нею; він уже сягнув джерела всіх метод — глибоко усвідомленої педагогічної ідеї. Саме її думка, її бачення та розуміння філософії життя стають дороговказом для

випускників на довгі роки. Здається, що джерела її творчості невичерпні й щоразу породжують все нові й нові проекти. Вона є не просто вчитель, а такий учитель, який бачить далеко на перспективу та заздалегідь готовий до викликів часу; бачить у корінь, відчуває підґрунтя можливих у освіті ускладнень і проблем. Постійно дбає про забезпечення дітям рівних можливостей доступу до якісної освіти. Не чекає державних програм та гасел. Інклюзія в математичній освіті школярів — сфера її опіки практично з дня заснування «Ліги юних математиків», — з 2002 року. Вона надала можливість відкрити світ міжнародних математичних змагань семидесяти двом учням Кам'янець-Подільського інтернату для слабозорих дітей. Завдячуючи їй, вони стали учасниками чвертьфіналу Міжнародного Чемпіонату з розв'язування логічних математичних задач. Двадцять троє з них стали учасниками Всеукраїнського фіналу цих змагань. Залучала до цієї роботи й студентів фіз-мату рідного педагогічного університету, практично вперше в Україні запровадила педагогічну практику з інклюзивної освіти.

В народі кажуть, що за тим, хто обіцяє, завжди йдуть. Вона ніколи нічого не обіцяє своїм учням, навпаки, налаштовує їх на те, що попереду наполеглива, часто важка праця. Але за нею завжди йдуть. Багато хто з її вихованців прагнули й прагнуть у своїй математичній та людській довершеності стати схожими до неї. Існує думка, що хороший вчитель має запалити в своїх вихованцях вогонь жаги до знань, до навчання. Вона не ставить перед собою такої мети. Натомість не дає згаснути іскрі Божій, яка заронена до кожної дитячої душі, бо кожна дитина по-своєму талановита від народження. Чому ж у загальнодержавній шкільній практиці так часто губляться ці таланти, де і коли їх втрачають? Тетяна Станіславівна, як учитель, має той хист, ту високу педагогічну майстерність, яка дає їй змогу розвинути обдарування своїх вихованців так, щоб сяйво Божої іскри їхніх душ було теплим та яскравим упродовж усього подальшого життя.

...Чи вичерпують вірші душу поета? За краплею дощу хіба зрозумієш, що відбувається у хмарі?.. Хто здатен зрозуміти, що має Тетяна Станіславівна в своїй душі, коли спілкується з учнями, навчаючи їх? Звідки черпає наснагу та сили? У світовій культурі людства найдревніше серед мистецтв — мистецтво спілкування. Коли не було ще ні театру, ні живопису, ні музики, було лише спілкування. Саме з нього зародилися всі мистецтва. Вона стала віртуозним майстром цього мистецтва.

МЕТОДИЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЗДОБУТКИ
ЗАСЛУЖЕНОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНИ
КОСТЕНКО ОЛЬГИ ВІТАЛІЇВНИ

Костенко Ольга Віталіївна у 1999 році отримала диплом спеціаліста з відзнакою за фахом учителя математики та фізики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського і впродовж вже більше 20 років працює в закладі загальної середньої освіти I-III ступенів №4 м. Гайсин Гайсинської міської ради Вінницької області.

Життєвим кредо Ольги Віталіївни є : «Я в постійному пошуку. Я вчуся. Весь час. У життя». Вона є прикладом успішної людини як для своїх учнів, так і для своїх колег, відчуває потяг надихати та допомагати усім знайти свій шлях до омріяних цілей. Глибоко переконана, що математика може не лише навчити молодь міркувати логічно та креативно, що у ній криються можливості для створення ситуації успіху для кожного учня, який хоч трохи виявляє зацікавленість цією наукою. Саме тому кожен свій урок Ольга Віталіївна прагне зробити не лише ефективним, а й захоплюючим, щоб запалити в дитячих очах вогник інтересу до математичних знань.

Ольга Віталіївна веде персональний блог учителя математики «Мій світ математики». В сучасних умовах дистанційного та змішаного навчання це допомагає зацікавлювати учнів та осучаснювати методiku навчання математики за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, саме тому її уроки вирізняються з поміж інших. В класах, де працює вчителька використовується диференційований підхід до вибору дидактичного матеріалу, впроваджуються різні форми організації навчальної діяльності учнів: фронтальна, групова, індивідуальна, ігрова. В блозі Ольги Віталіївни представлений власний педагогічний проєкт «Педагогічні технології електронного та мережевого навчання на основі системи ефективних уроків» в якому йде мова про бурхливий розвиток освіти, в ході запровадження компетентісно-орієнтованого навчання виникає потреба повному подивитися на систему ефективних уроків.

Беручи участь у конкурсі «Учитель року – 2016» у номінації «Математика», Ольга Віталіївна сподівалась на розширення власних професійних горизонтів (нові педагогічні технології, оригінальні авторські методики викладання тощо), на народження перспективних ідей, які можуть перерости у продуктивні освітні проєкти, пов'язані з викладанням математики. Тому коли отримала 1 місце

спочатку в обласному турі конкурсу «Учитель року – 2016», а потім 1 місце у фіналі Всеукраїнського етапу конкурсу «Учитель року – 2016» була наймовірно схвильована. За перемогу у конкурсі, згідно його Положення, від Президента України отримала найвищу державну нагороду для українського вчителя «Заслужений учитель України». Втім, зізналася, що у конкурсі брала участь не за для перемоги, а для власного професійного зростання.

Ольга Віталіївна невтомна у праці щодо власного розвитку, пройшла ЗНО з математики з результатом 200 балів, а у 2023 році пройшла сертифікацію вчителів математики. Вона щедро ділиться із вчителями Вінницької області власним творчим досвідом: з 2017 року очолює професійну спільноту вчителів математики Гайсинщини, проводить захопливі вебінари для слухачів курсів Вінницької академії безперервної освіти. Зокрема, на теми: «STEM – світ інноваційних можливостей. Реалізація напрямків STEM-освіти в навчальному закладі», «З досвіду роботи з питань підготовки випускників до складання ЗНО з математики: рівняння з параметрами».

Враховуючи педагогічний досвід О.В.Костенко та її внесок у розвиток методики навчання математики, Ольга Віталіївна у 2021 році була членом журі Всеукраїнського етапу конкурсу «Учитель року – 2021», а у 2020 році була членом журі очного етапу Турніру методичних знахідок, який проводився згідно положення про Конференцію-Олімпіаду геометричної творчості імені В.А. Ясінського у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. У 2017 році стала переможницею Вінницького обласного конкурсу «Людина року 2017» у номінації «Освіта».

МЕТОДИЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЗДОБУТКИ
ЗАСЛУЖЕНОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНИ
КРИВОШЕЇ ІГОРЯ МИХАЙЛОВИЧА

Кривошея Ігор Михайлович – вчитель математики Вінницького міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, Заслужений вчитель України, Відмінник освіти України, член Адміністративної ради Міжнародного Комітету математичних змагань, нагороджений нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» Міністерства освіти і науки України, переможець міського конкурсу «Людина року» (2003 рік) у номінації «Освітянин року», член журі IV етапів Всеукраїнських олімпіад з математики та член журі суперфіналів Міжнародних Чемпіонатів з розв’язування логічних математичних задач, один із фундаторів та керівників Всеукраїнської дитячо-юнацької організації «Ліга юних математиків», впродовж багатьох років позаштатний методист Вінницької академії безперервної освіти, очолював секцію математики в обласній дистанційній школі «Олімпійського резерву», входив до складу авторського колективу Всеукраїнського природничого науково – популярного журналу «Колосок».

У 1983 році Кривошея І.М. закінчив відділення математики фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного інституту імені Миколи Островського. До освітянської спільноти ввійшов впевненою дорогою. Всього за п’ять років педагогічної діяльності був атестований на вищу кваліфікаційну категорію, тоді ж йому було присвоєно педагогічне звання «Старший вчитель», а вже в двадцять дев’ять років він – «Відмінник освіти України».

Ігор Михайлович розпочав свою трудову діяльність у серпні 1983 року на посаді викладача математики у Вінницькому педагогічному училищі. Після проходження служби в рядах збройних сил (з жовтня 1983р. до червня 1985р.) працював учителем математики в наступних навчальних закладах: з серпня 1985р. до серпня 1996р. – у середній загальноосвітній школі I-III ступенів №11 м. Вінниці; з серпня 1996р. до жовтня 2007р. – в НВК: середня загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія №6 м. Вінниці; з жовтня 2007р. до серпня 2008р. – у Вінницькій приватній гімназії «Дельфін». За сумісництвом працював викладачем кафедри алгебри і методики викладання математики у ВДПУ ім. М.Коцюбинського. З вересня 2008 року працює вчителем математики міського Центру з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, що функціонує на базі КЗ: «Вінницький ліцей №7 імені Олександра Сухомовського».

Кривошея І.М. – вчитель вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист. Забезпечує поглиблене вивчення математики за програмами країн Європи та світу. Досконало володіє навчальним матеріалом, методикою його викладання. Постійно працює над підвищенням свого фахового рівня, надає методичну допомогу молодим вчителям. Має лідерські якості, швидко адаптується до нових та нестандартних умов. Він є надійним гарантом дієвої інтеграції України до європейського та світового освітнього простору. Забезпечує високу результативність своєї праці. Понад дві сотні разів його учні ставали переможцями міських та обласних олімпіад з математики.

Свій освітянський шлях щодо євроінтеграції почав торувати в 1987 році. Саме тоді на сторінках математичного журналу «Альфа» Німецької демократичної республіки (наразі це держава Німеччина) вперше з'явилася публікація про перемогу учнів математичного гуртка з України, яким керує вчитель математики Ігор Кривошея. А вже в 1990 році його учень стає переможцем X міжнародного Турніру міст та отримує Почесну нагороду з Болгарії – грамоту за таке розв'язання геометричної задачі, яке оригінальністю та раціональністю перевершило авторське розв'язання.

З 2002 року І.М. Кривошея – один з керівників збірної команди юних математиків України на математичних Кубках Європи, а з 2003 року – на Міжнародних Чемпіонатах з розв'язування логічних математичних задач. За ці роки учні вибороли 39 золотих, 20 срібних, 16 бронзових медалей. У особистому здобутку вчитель має 12 золотих, 5 срібних, 8 бронзових медалей, які виборов у особистій першості серед вчителів математики на міжнародних змаганнях, що відбувалися в рамках математичних Кубків Європи. Вчитель плідно працює щодо забезпечення рівних можливостей доступу до якісної освіти. Завдячуючи йому, серед учасників та переможців міжнародних математичних змагань є учні з віддалених сіл, із малокомплектних шкіл та зі шкіл, де немає класів із поглибленим вивченням математики. За роки роботи в міському Центрі з інтеграції до європейського та світового освітнього простору вчитель залучив до участі в міжнародних математичних конкурсах, що проходять під егідою Міжнародного Комітету математичних змагань, близько 62 тисяч учасників із різних регіонів України.

Понад двадцять років Ігор Михайлович є одним із лідерів міжнародного руху «Математика без кордонів» та «Математика для всіх». Він – обласний координатор Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», міський координатор Міжнародного інтерактивного природничого конкурсу «Колосок», що проходять за сприяння МОН України. З 2003 року Кривошея І.М. є членом Адміністративної ради Міжнародного Комітету математичних змагань, штаб-квартира якого знаходиться в місті Париж (Франція). Вчитель – неодноразовий

учасник засідань Генеральної асамблеї Міжнародного Комітету математичних змагань, бере участь у формуванні пріоритетних напрямків розвитку математичної освіти. Популяризує здобутки математичної освітньої галузі України на міжнародних Салонах математичної освіти і культури в Парижі.

Витоки методичної творчості Кривошеї І.М. криються в любові до дітей, до математики та до вчительської професії. Він – гідний продовжувач династії освітян. Понад тисячу років складає їх сумарний родинний педагогічний стаж. Усвідомлюючи свою доленосну місію щодо впливу на становлення особистості дитини, на розвиток її інтелекту, на формування її моральних і духовних ціннісних пріоритетів, Ігор Михайлович особливо ретельний у виборі доцільних методів, прийомів, засобів навчання своїх вихованців. Немає жодних сумнівів, що в його викладанні математики науковість є надважливою. На уроках із зовсім юними він завжди знаходить час для ігрових моментів, але перетворювати математику на гру – ніколи. Та понад усе для нього – щирість у стосунках із учнями, – завжди та за будь-яких обставин. Практика навчання математиці в його виконанні спростовує неписану, проте загальновідому «істину»: «Ніколи не берись до розв'язування складної задачі в присутності своїх учнів. Сотні успішних спроб щодо цього будуть знівельовані навіть єдиним фіаско. Учні забудуть про знайдені тобою навіть феєричні розв'язання. А ось провал пам'ятатимуть завжди». Колись, ще будучи студентом, він чув цю пораду від своїх викладачів, згодом помічав, що навіть ті серед його колег, котрих вважали метрами олімпіадної математики, беззастережно слідують цьому «правилу». А він – ні. Його правило: «Не помиляється лише Господь Бог, а ми – звичайні люди». Отож і на вранішній зорі своєї педагогічної діяльності, і вже будучи Заслуженим вчителем, завжди разом зі своїми учнями з великим інтересом і завзяттям береться до розв'язання невідомих, нетипових, часто надскладних олімпіадних задач. Хід його думок у лабіринтах пошуку розв'язку завжди відкритий і доступний учням. Він не працює під так звану в педагогічному середовищі «освітнянську фонограму» за заздалегідь заготовленими розв'язаннями. Справжній митець завжди співає наживо. В Центрі він не просто викладає математику своїм учням, каже, що навчає їх мистецтву розв'язувати задачі. Відкриває дітям чарівний, неповторний світ математики як науки, гуртує своїх вихованців, надихає їх власним прикладом. Кажуть, що математика — наука «суха». Можливо. Тільки не на його уроках. Тут вона жива, цікава. Знаходять і в математиці поезію учні, коли уроки веде він. У відповідях своїх учнів понад усе цінує чіткість і стислість. Хоча певен: математика вимагає чи не найбільшої фантазії. Він сповнений розуміння того, як важливо дитині перебороти себе, подолати страх, що не зможе збагнути чогось. Математика в сприйнятті Ігоря Михайловича – то розмаїття почуттів... Минають роки, а учні згадують свої перші відчуття щодо нього, — до людини, яка щиро захоплена своєю роботою. Це одразу

викликає в дітей глибоку повагу до нього. Його уроки математики в спогадах учнів — це уроки поезії, бо сприймали їх вихованці спочатку не стільки розумом, скільки серцем. Компетентність потомственного педагога — кремень, його заповзятливість — кресало. Щоразу за їх зіткнення спалахує вогонь, котрий запалює думки і почуття дітей. Упродовж усього свого вчительського життя він несе дві непохитні віри — у велич науки та в здібність тих, кого навчає й виховує. Завжди переконаний — хто спинився в пошуку стежини до учнівських сердець — той втратив право називатися вчителем. Характер кожного школяра для нього — складна психологічна задача, яку він щоразу розв'язує з філігранним педагогічним умінням, застерігаючи своїх вихованців від зневіри в себе. Нерідко замість опитування він — вчитель сам першим дає відповіді на учнівські запитання. Він завжди поруч, його своєчасна увага та підтримка додає сил, допомагає учням долати складні математичні «бастіони», завжди прагне, як мовиться, діамантам талантів своїх учнів дати золоту оправу. Зерна його невтомного піклування падають у благодатний ґрунт, колосяться рясно й ваговито.

За багаторічну сумлінну, творчу працю Кривошея І.М. нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України», нагрудним знаком «Василь Сухомлинський», Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, Почесними грамотами Вінницької державної адміністрації та Вінницької обласної Ради, Департаменту освіти і науки Вінницької ОДА, Департаменту освіти Вінницької міської ради. В 2020 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Відбулося нагородження та урочистості з цього приводу, а в його житті нічого не змінилося. Найвагоміші його здобутки – це не медалі, грамоти та звання. Найбільше, що зігриває його душу й додає йому сил, – це те, що коли закінчується пара в міському Центрі з інтеграції до європейського та світового освітнього простору, а діти не хочуть підійматися з-за парт і йти від нього додому. І це попри те, що впродовж дня у них було по сім — вісім уроків у своїх школах, а потім він провів із ними півтори години спілкування щодо такої непростої математики, математики високого гатунку. Діти пам'ятають, що на наступний день їм ще чимало домашніх завдань виконувати з основної школи, до того ж вже така пізня пора, а вони сидять і ладні слухати його, здається, до безмежності. Ось, що зігриває йому душу, окрилює і дає підґрунтя бути впевненим, що не даремно він прийшов у цей світ. Проживши життя, можна залишити по собі слід, можна й наслідити, але чи не найгірше — порожнє місце.

А завтра, як і багато років поспіль, він знову прийде до дітей на урок математики, щоб навчати їх мистецтву розв'язувати задачі... Він має справжніх друзів, щирих однодумців, які йдуть поруч з ним і допомагають йому долати труднощі, що знову і знову постають на його життєвому шляху.

3.2. ВИКЛАДАЧІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ящук К.І.

ШУНДА НИКИФОР МИКОЛАЙОВИЧ (1932-2017)

Никифор Миколайович Шунда працював з 1964 року на посадах заступника декана, декана фізико-математичного факультету, завідувача кафедрою алгебри і методики викладання математики, проректора з навчальної роботи, ректора Вінницького педагогічного інституту, який згодом став Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського.

Никифор Миколайович Шунда народився 12 лютого 1932 року в селі Лютарівка Теофіопольського району Хмельницької області. Закінчивши Малоклітнянську загальноосвітню школу Шунда Никифор Миколайович вступає у Вінницький педагогічний інститут. Закінчивши його у 1955 році з відзнакою Никифор Миколайович йде за направленням працювати в Шаргородську загальноосвітню школу. Про нього як про спеціаліста яскраво говорить такий факт: відразу після прийому на роботу йому доручають викладати математику у всіх (чотирьох) випускних класах школи. У зв'язку з погіршенням здоров'я батька, Никифор Миколайович змушений переїздити у Вінницю. У Вінниці спочатку працює учителем у школі трудової молоді, а згодом і завучем у загальноосвітній школі №5 міста Вінниця.

У 1964 році Никифора Миколайовича запрошують працювати асистентом у Вінницький педагогічний інститут на кафедрі алгебри і методики викладання математики. Завдяки своїй професійній підготовці, наполегливості, самовідданості в роботі Никифор Миколайович уже через 2 роки стає заступником декана фізико-математичного факультету. Це була важка робота, бо спілкування з дорослими людьми мало свою специфіку, але можливість передати свої знання тим, хто прагнув здобути освіту, приносило справжнє задоволення. Уже тоді зрозумів, що слід серйозно займатися наукою. Два роки служив у Комітеті державної безпеки.

У 1966 році Н.М.Шунда вступив до аспірантури Київського педагогічного інституту імені М. Горького і три роки працював над кандидатською дисертацією за темою «Функція як основа сучасного викладання математики в школі». Здобувши ступінь кандидата педагогічних наук, повернувся до рідного педагогічного інституту. Уже через два місяці Никифора Миколайовича призначили заступником декана фізико-математичного факультету, через рік — деканом, згодом — проректором з навчальної роботи, а з 1976 року — ректором університету. Посаду ректора обіймав до 2003 року. У 1997 році він блискуче захистив докторську дисертацію за двома спеціальностями в Інституті педагогіки і

психології професійної освіти АПН України, спеціалізовану вчену раду якого очолював академік І.А.Зязюн, а членами ради були академіки Н.Г. Ничкало, С.У.Гончаренко, М.І. Шкіль, М. Д. Ярмаченко, В.А. Моляко.

Ще в 1985 році Шунді Н.М. було присвоєно вчене звання професора, а в січні 1997 року він захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук. За плідну роботу Шунда Н.М. був нагороджений орденом Знак Пошани в 1981 році. У 1992 році він отримав почесне звання "Заслужений працівник освіти України".

Шунда Никифор Миколайович очолював кафедру алгебри і методики навчання математики Вінницького педагогічного інституту з вересня 1983 року по вересень 1988 року. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського Никифор Миколайович Шунда очолював упродовж 27 років. За цей час Вінницький педагогічний став одним з найпотужніших вищих педагогічних закладів держави. У 1994 році педуніверситет розпочав підготовку вчителів на комерційних засадах. Надання освітніх послуг дозволило вижити навчальному закладу в період фінансової скрути. Постановою Кабінету Міністрів № 122 від 4 лютого 1998 року інститут реорганізовано у Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Державна Акредитаційна Комісія Міністерства освіти України визнали Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського акредитованим за статусом вищого закладу освіти четвертого рівня акредитації. Збільшилася кількість факультетів, кафедр, спеціальностей, побільшав набір студентів.

За керівництва Н.М.Шунди у 1999 році університет відзначений почесним дипломом і увійшов до п'ятірки кращих вищих педагогічних закладів освіти України, а у 2000 і 2001 рр. — до складу десятки кращих гуманітарних та педагогічних ВНЗ освіти України.

24 серпня 2002 року Міжнародний Академічний Рейтинг популярності та якості «Золота Фортуна» нагородив Вінницький педагогічний університет срібною медаллю «Незалежність України» в номінації «За вагомий внесок у справу підготовки висококваліфікованих кадрів для народної освіти України». Міжнародний Астрономічний Союз присвоїв ім'я Вінницького педуніверситету малій планеті 1975Tj3 за номером 13904. Окрім виконання на найвищому професійному рівні своїх обов'язків вдалося зробити для Вінницького педагогічного університету, та й освіти України в цілому, таке:

- у 1974 році Вінницький педагогічний інститут почав працювати в одну зміну, за рахунок проведення оптимізації навчального процесу проректором з навчальної роботи Шундою Н.М.;
- побудовано і обладнано 4 гуртожитки для студентів;
- побудовано і обладнано восьмиповерховий навчально-лабораторний

корпус на 2000 студентів;

- побудовано і обладнано окремі лекційні аудиторії на 700 студентів;
- побудовано і обладнано бібліотеку, створено бібліотечний фонд;
- побудовано і обладнано актову залу на 620 посадочних місць;
- побудовано і обладнано їдальню на 300 посадочних місць;
- побудовано молодіжний центр;
- обладнано хімічні лабораторії;
- на базі старої їдальні обладнано і відкрито санаторій-профілакторій

Шунда Н.М. плідно займався науково-методичною роботою. За 50 років науково-педагогічної діяльності з-під пера Н. М. Шунди вийшли десятки підручників і посібників для студентів фізико-математичного факультету і вчителів математики. Никифор Миколайович є автором понад 90 наукових праць в галузі методики навчання математики, серед них 18 монографій. Серед них:

- Шунда Н. М. Математика: вправи з початків аналізу / Н. М. Шунда. — Вінниця: Планер, 2010. — 155 с.
- Шунда Н. М. Конструювання періодичних функцій: навчальний посіб. / Н. М. Шунда. — Вінниця: Планер, 2011. — 213 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування деяких нерівностей, пов'язаних з функціями: ціла і дробова частини дійсного числа: [посіб.] / Н. М. Шунда. — Вінниця: Планер, 2009. — 116 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування тригонометричних рівнянь і нерівностей: [посіб.] / Н. М. Шунда. — Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2003. — 376 с.
- Шунда Н. М. Збірник задач з алгебри для 6-8 класів: методичний посіб. / Н. М. Шунда. — Київ: Радянська школа, 1987. — 188 с.
- Шунда Н. М. Збірник задач з алгебри для 7-9 класів: навчальний посіб. / Н. М. Шунда. — Київ: Техніка, 2003. — 416 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування нерівностей, пов'язаних з оберненими тригонометричними функціями: навчально-методичний посіб. / Н. М. Шунда. — Вінниця, 1997. — 83 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування рівнянь, пов'язаних з функціями: ціла частина дійсного числа і дробова частина дійсного числа: спецкурс / Н. М. Шунда; ВДПІ, Каф. алгебри і методики викладання математики. — Вінниця, 1996. — 83 с.
- Шунда Н. М. Функції і їх графіки: задачі і вправи / Н. М. Шунда. — Київ: Радянська школа, 1976. — 192 с.
- Шунда Н. М. Функції та їх графіки: посіб. для вчителів / Н. М. Шунда. — 2-ге вид., допов. — Київ: Радянська школа, 1983. — 190 с.
- Шунда Н. М. Застосування похідної до розв'язування задач: посіб. для вчителів математики і учнів / Н. М. Шунда. — Київ: Техніка, 1999. — 240 с.

- Шунда Н. М. Розв'язування рівнянь, пов'язаних з функціями: ціла і дробова частини дійсного числа: [посіб.] / Н. М. Шунда. — Київ: Техніка, 2001. — 124 с.
- Шунда Н. М. Застосування похідної до розв'язування задач / Н. М. Шунда. — Київ: Техніка, 1999. — 239 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування рівнянь, пов'язаних з оберненими тригонометричними функціями / Н. М. Шунда. — Вінниця, 1995. — 48 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування тригонометричних нерівностей / Н. М. Шунда. — Вінниця, 1994. — 62 с.
- Шунда Н. М. Розв'язування тригонометричних рівнянь: [методична розроб.] / Н. М. Шунда. — Вінниця: ВДП ім. М. Островського, 1991. — 58 с.

2001 року генеральна дирекція Міжнародної кадрової академії, враховуючи багаторічні заслуги Н.М.Шунди, нагородила його медаллю «За заслуги в освіті». У 1977 році планету відкрито і зареєстровану за номером 13906, названо «Шунда» на честь Заслуженого працівника освіти України, відмінника народної освіти, Никифора Миколайовича Шунди. 2017 року Шунді Никифору Миколайовичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського».

З 2003 року Никифор Миколайович перебував на заслуженому відпочинку, але не припиняв своєї наукової діяльності.

Пішов з життя Н.М.Шунда 2017 року.

ВЛАСЕНКО ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

(1915-1995)

З ювілейної книги кафедри (2011)

Власенко Олександр Іванович, кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02, був першим завідувачем кафедри алгебри і методики навчання математики, який очолював її протягом двох термінів до 1972 року. Він був знаним у Україні методистом-математиком. Серед посібників, написаних ним для учителів, студентів та учнів: "Письмові пояснення при розв'язуванні арифметичних задач" (1959), "Методика розв'язування арифметичних задач" (1964), посібник для 7 класу "Чотирикутники" (1967), "Методика викладання математики. Загальні питання" (1974). О.І. Власенко читав майбутнім учителям математики лекції з методики навчання математики, проєктивної та елементарної геометрії.

У 1941 році перед початком війни Власенко Олександр Іванович закінчив навчання у Сумському педагогічному інституті та отримав диплом з відзнакою за спеціальністю учитель математики. Далі була служба в армії. Про його бойові звитяги говорять орден «Червоної Зірки», яким його було нагороджено у січні 1944 року, та медалі «За взяття Берліна», «За взяття Праги» та «За перемогу над Німеччиною».

У чині старшого лейтенанта він демобілізувався у 1946 році та поступив до аспірантури Київського педагогічного інституту. Олександр Іванович успішно навчається у аспірантурі упродовж 1946 та 1949 років і захищає дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук. Диплом він отримав 26 березня 1950 року. Після закінчення аспірантури Власенко О.І. один рік працює інспектором Міністерства освіти УРСР та асистентом кафедри методики математики Київського педінституту ім. О.М. Горького. Але його тягне більше до практичної роботи з студентами.

Дальший педагогічний шлях Власенка О.І. був таким:

- з першого вересня 1950 року він працює старшим викладачем кафедри математики Сумського педагогічного інституту;
- 14 лютого 1952 року він отримує атестат доцента по цій же кафедрі;
- 1953-1955 роки працює проректором з навчально-наукової роботи Сумського педагогічного інституту;
- 1955-56 роки виконував обов'язків ректора Сумського педагогічного інституту;
- 1956-57 роки доцент кафедри математики Черкаського педагогічного інституту;
- 1957-58 роки завідувач кафедри математики Черкаського педагогічного інституту.

З першого вересня 1958 року Власенко О.І. розпочинає працювати доцентом

кафедри математики Вінницького державного педагогічного інституту ім. Миколи Островського. Після створення кафедри елементарної математики і методики математики з 1 вересня він працює першим завідувачем цієї кафедри до 30 серпня 1971 року. Далі Власенко О.І. до виходу на пенсію у 1986 році працює на посаді доцента цієї кафедри. Потім він продовжив свою роботу на кафедрі елементарної математики і методики математики на четверть ставки до 30 червня 1988 року.

У Вінницькому педагогічному інституті Власенко О.І. доклад багато зусиль до становлення колективу кафедри, виробленню традиції толерантних взаємовідносин між викладачами і співробітниками кафедри, піклувався про зростання науково-методичного потенціалу кафедри. Він викладав курси методики математики, проективної геометрії та елементарної геометрії. Фактично Олександр Іванович був першим кваліфікованим математиком методистом на фізико-математичному факультеті Вінницького педагогічного інституту.

Власенко Олександр Іванович написав близько 40 наукових праць, серед яких посібники для учителів, студентів та учнів шкіл. Це видані у видавництві «Радянська школа» посібники «Письмові пояснення при розв'язуванні арифметичних задач» (К., 1959), «Методика розв'язування арифметичних задач» (К., 1963), посібник для учнів 7 класу «Чотирикутники» (К., 1967), «Методика викладання математики. Загальні питання» (К., 1974).

Власенко О.І. був різносторонньою людиною. Він володів добре німецькою мовою, читав і перекладав з англійської мови, писав вірші.

Пішов з життя О.І. Власенко восени 1995 року.

ЯРОВИЙ СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ

(1916-1982)

З ювілейної книги кафедри (2011)

Неординарною особистістю в історії кафедри алгебри і методики викладання математики, який зіграв значну роль у методичній підготовці багатьох випускників педагогічного інституту, майбутніх учителів та викладачів математики, та закладав основи комп'ютерної грамотності студентів Вінницького державного педагогічного інституту, був у свій час Яровий Сергій Сергійович.

Він народився 26 лютого 1916 року у місті Старобельську Луганської області в сім'ї українського народного вчителя Ярового Сергія Юхимовича. Потім батько змінив професію учителя на бухгалтера і сім'я переїхала до Вінниці, де у 1932 році Яровий С.С. закінчив навчання у вінницькій школі №2. У тому ж році він поступив на навчання до Київського машинобудівного робітничого факультету, який закінчив у 1936 році. Після робфаку Яровий С.С. навчається на фізико-математичному факультеті Вінницького учительського інституту з 1936 по 1938 роки і здобуває кваліфікацію учителя математики 5-7 класів. Пропрацювавши один рік учителем математики у селі Приборівка Турбівського району Вінницької області, він у вересні 1939 року був призваний на службу в Червону Армію.

Почалася друга світова війна і Яровому С.С. довелося служити довгих 7 років, аж до липня 1946 року. Він пройшов всю війну, мав поранення і не один раз дивився смерті у вічі. Його було нагороджено орденами „Вітчизняної війни I ступеня” та „Червоної Зірки” і медалями „За оборону Ленінграда,” „За звільнення Варшави,” „За взяття Берліна” та „За перемогу над Німеччиною.” Закінчував службу у званні капітана на посаді начальника оперативного відділу 421 артилерійської бригади.

Своє подальше життя ветеран війни знову пов'язує з навчанням та викладацькою роботою. З 1946 року по 1951 рік Яровий С.С. навчається на фізико-математичному факультеті Львівського державного університету після закінчення якого, як кращого студента, його залишають працювати на посаді асистента кафедри математичного аналізу цього ж університету. У його особовій справі залишився гарний відгук про роботу на протязі одного року асистентом доктора фізико-математичних наук, професора, завідувача кафедри А.С.Кованька. Але Сергія Сергійовича вабила Вінниця.

З 1 вересня 1952 року по серпень 1955 року він працює асистентом кафедри математики Вінницького педагогічного інституту. Далі, з вересня 1955 року по серпень 1960 року, Яровий С.С. на посаді старшого викладача навчає курсантів Вінницького військово-технічного училища ім. Богдана Хмельницького. За сумісництвом він працює також учителем математики школи №6 м. Вінниці, де збагачує свій методичний досвід. Після переведення з Вінницького училища він повертається на кафедру математики педагогічного інституту з 1 вересня 1960 року,

яка у той час була однією математичною кафедрою на фізико-математичному факультеті.

З 1 вересня 1963 року його переводять на кафедру елементарної математики та методики математики. На посаді старшого викладача він викладає математичний аналіз, методику математики, елементарну геометрію. В процесі роботи в училищі та у школі в нього виробився особливий на той час стиль оформлення конспектів та розв'язань задач, які подобалися більшості студентів. В обласному лекторії під егідою товариства „Знання” Яровий С.С. читає лекції з математики для учнів шкіл міста, які користувалися великою популярністю. Слухачі лекторію поступають на навчання у престижні університети Радянського Союзу, що збагачує досвідом і самого викладача та працює на його авторитет. Він завжди був у курсі сучасних вимог з математики у Московських, Київських та Ленінградських вищих навчальних закладах, вмів не тільки сам розв'язувати задачі з вступних екзаменів, а і доступно пояснити.

Багато уваги Яровий С.С. приділяв естетичному оформленню міркувань на папері. Він працював також вчителем математики в ЗОШ № 6 м. Вінниці. Його послідовниками у багатьох справах у подальшому стали викладачі кафедри Грузман М.З. та Ясінський В.А.

За своїм характером Яровий С.С. був холериком, швидко сприймав нові віяння у різних галузях знань і старався донести їх до студентів. Вже через кілька років він почав викладати курс алгоритми і обчислювальні машини, хоча на той час найскладнішими такими машинами в інституті були арифмометри. Першу обчислювальну практику на ЕОМ „Мінськ-1” студенти факультету проходили в 1965 році на базі Київського педінституту. Організовував і проводив її Яровий С.С. Завдяки його старанням і наполегливості у 1968 році в інститут було придбано ЕОМ „Мінськ-1,” що давало можливість більш якісно забезпечувати підготовку майбутніх вчителів математики.

Слід відзначити, що Яровий С.С. не приділяв належної уваги пропагуванню в наукових журналах своїх методичних ідей та знахідок, а щедро та безкорисливо ділився ними з своїми учнями. Тому його науково-методична спадщина виявилася мало опублікованою. Можна назвати хіба що «Збірник задач з елементарної математики», який витримав кілька видань у 50-х роках у Львові. Однак, знані в Україні вчителі математики Вінниччини неодноразово вказували на значний вплив на їхню методичну підготовку Сергія Сергійовича Ярового. Зокрема, це неодноразово можна було почути від Заслуженого учителя України, відомого в Україні автора олімпіадних задач В.А.Ясінського.

Працював Яровий С.С. на кафедрі алгебри і методики навчання математики Вінницького педагогічного інституту на протязі 13 років, до вересня 1976 року, і звільнився з роботи у зв'язку з виходом на пенсію.

Пішов з життя С.С.Яровий восени 1982 року.

КУЛИК ВОЛОДИМИР ТИХОНОВИЧ

(1937- 2006)

З ювілейної книги кафедри (2011)

Володимир Тихонович Кулик став другим (після О.І. Власенка) керівником кафедри елементарної математики з методикою викладання математики Вінницького педагогічного інституту, пропрацювавши завідувачем кафедри 10 років, з 17 січня 1972 року по 31 серпня 1982 року.

Народився Володимир Тихонович 24 жовтня 1937 року в селі Пологи Теплицького району Вінницької області. У 1955 року закінчивши з медаллю Пологівську середню школу, поступив у Вінницький державний педагогічний інститут на фізико-математичний факультет – математичне відділення. У 1960 році, закінчивши з відзнакою фізико-математичний факультет ВДПІ ім. М. Островського, був направлений на вчительську роботу в село Гарячківка Крижопільського району у середню школу, в якій працював учителем математики і фізики до 15 вересня 1961 року.

З 15 вересня 1961 року Кулик В.Т. став асистентом кафедри елементарної математики з методикою викладання математики, брав активну участь у роботі наукового алгебраїчного семінару під керівництвом Павла Макаровича Олонічева. У 1966 року по 1969 року Володимир Тихонович навчається в аспірантурі Саратовського державного університету ім. М. Чернишевського під керівництвом знаного у світі геометра і алгебраїста Вагнера В.В. Завершивши навчання в аспірантурі, Володимир Тихонович повертається на роботу на свою рідну кафедру ВДПІ і працює старшим викладачем кафедри.

Успішно захистивши 17 листопада 1971 року дисертацію «Сильні конгруенції часткових універсальних алгебр» на здобуття вченого ступеня кандидата фізико-математичних наук, Володимир Тихонович з 17 січня 1972 року приймає посаду завідувача кафедрою елементарної математики з методикою викладання математики і очолює її по 31 серпня 1982 року. У 1974 році, за ініціативою Володимира Тихоновича, кафедру перейменовано в кафедру алгебри і методики викладання математики. Ця назва згодом була змінена на таку: кафедра алгебри і методики навчання математики.

Під керівництвом Кулика В.Т. на кафедрі багато уваги приділяється модернізації викладання низки математичних та методичних дисциплін, ефективному проведенню педагогічних практик. Конкурси стінної преси студентів-практикантів залишилися у пам'яті випускників фізмату тих років.

У 1976 році Володимир Тихоновичу присвоюється вчене звання доцента. Володимир Тихонович назавжди зберіг інтерес до дослідження часткових бінарних

оперативів та логічних і числових структур, виховув у майбутніх учителів математики здатність до досліджень. Ним опубліковано понад 40 наукових праць.

Володимир Тихонович викладав такі дисципліни, як алгебра і теорія чисел, числові системи, вів алгебраїчні спецкурси. Його лекції завжди відзначалися високим науковим рівнем, строго математично і методично вивірені. Значну увагу Володимир Тихонович приділяв залученню студентів до наукової діяльності, здійснював керівництво курсовими і дипломними роботами. Під його керівництвом майбутні учителі математики виконали близько 40 дипломних робіт з алгебри та математичної логіки. Володимир Тихонович був одним з кращих наставників академічних груп. Він володів неповторним талантом спілкування зі студентами, мав неперевершений педагогічний талант організації діяльності студентів на занятті. Студенти завжди зверталися до нього за порадами і методичного характеру, і з життєвих проблем. Володимир Тихонович користувався заслуженим авторитетом серед колег, серед вчителів математики та студентів.

Володимир Тихонович нагороджений знаком «Відмінник народної освіти України» (1982р.), грамотами МОН України.

Слід відмітити, що Володимир Тихонович у 70-их роках минулого століття був і редактором факультетської газети, яка під його керівництвом була кращою в педагогічному інституті. Студенти та викладачі завжди з нетерпінням і цікавістю чекали виходу чергового номера цієї газети. У 80-их роках Володимир Тихонович багато уваги приділяв підготовці абітурієнтів, будучи на посаді завідувача підготовчим відділенням, яке готувало кадри на різні факультети педагогічних інститутів України.

Володимир Тихонович заповів своїй рідній кафедрі алгебри і методики навчання математики власну математичну бібліотеку, якою часто користуються студенти та науковці нашого інституту математики, фізики і комп'ютерних наук ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Володимир Тихонович назавжди залишається в пам'яті зразком порядності, щирості, найкращих людських рис, мудрим радником, математиком-методистом, Учителем з великої літери.

Пішов з життя В.Т.Кулик у травні 2006 року.

ПОБЕРЕЖНИК ІВАН ЮХИМОВИЧ

(1919 - 2010)

З ювілейної книги кафедри (2011)

Іван Юхимович Побережник очолював кафедру алгебри та методики навчання математики з 1 вересня 1982 року по 1 вересня 1983 року та з 1 вересня 1988 до 1 травня 1991 року.

Побережник І.Ю. народився 9 листопада 1919 р. в селі Бородецьке Козятинського району в селянській сім'ї. В 1937р. закінчив середню школу в селі Комсомольське. Цього ж року вступив до Бердичівського учительського інституту, який закінчив у 1939 році. Після цього один рік працював учителем математики і фізики в неповній середній школі села Андрушівки Погребищенського району Вінницької області.

Іван Юхимович належить до покоління, котре обпалила війна. У листопаді 1940 року призваний на дійсну службу в Червоній Армії. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений багатьма орденами і медалями (4 ордена, 20 медалей і 9 відзнак).

Після демобілізації з армії (листопад 1945 р.) відразу поступив на 3-й курс фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного інституту, який закінчив (з відзнакою) у 1947 році.

Побережник Іван Юхимович був залишений асистентом кафедри елементарної математики з методикою викладання математики як один з кращих випускників факультету з 01.09.1947 року. З 1951 року він - старший викладач і основний алгебрист Вінницького державного педагогічного інституту. Викладав курси вищої та елементарної алгебри. У 1952-53 навчальному році пройшов підвищення кваліфікації при Московському державному університеті, де навчався у таких відомих алгебристів, як Курош А.Г., Гантмахер Р.Я., Шафаревич І.Р. Протягом 1954-64 років Побережник І.Ю. працював старшим викладачем та заступником декана фізико-математичного факультету. Він навчав алгебри Кулика В.Т., Гарвацького В.С., Трохименка В.С., Рокіцького І.О., Сохацького Ф.М. та багатьох інших, хто потім став алгебристом. Іван Юхимович доклав багато зусиль для популяризації ідей та методів абстрактної алгебри.

У 1973 році Побережник І.Ю. захистив кандидатську дисертацію на тему "Формування уявлень про ідеї і методи сучасної алгебри в шкільному курсі математики". З 07.04.1976 р. - доцент кафедри алгебри і методики викладання математики. За роки праці в педагогічному інституті Іван Юхимович виконував багато різноманітних партійно-громадських доручень. За плідну роботу у Вінницькому державному педагогічному інституті нагороджений орденом

"Октябрьской Революции" (1978 рік).

Крім алгебри, Іван Юхимович читав курс методики викладання математики. Його заняття з методики навчання математики збудили невгамовне захоплення методичними дослідженнями у Сиваківського Б.Я., Матяш О.І., Миронюка М.В., Ясінського В.А., які вважають його своїм мудрим учителем. Його методичний талант та любов до правильної української математичної термінології завжди були прикладом для наслідування. Його перу належить низка методичних праць, присвячених впровадженню ідей і методів сучасної алгебри в шкільну математику і відображені в 24 публікаціях.

Важко підрахувати, скільки вчителів математики завдячують Івану Юхимовичу Побережнику своєю фаховою підготовкою, професійною майстерністю, несучи з покоління в покоління естафету математичних та методичних знань і умінь. До цієї когорти вдячних учнів відносяться майже всі члени сучасної кафедри алгебри і методики навчання математики.

Пішов з життя І.Ю.Побережник 2010 року.

Л.А.Вотякова

ТОМУСЯК АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ
(1937-2023)

Життя та творчість професора, закоханого у математику

*Присвячується пам'яті
Андрія Андрійовича Томусяка,
мого Батька та Вчителя...*

Андрій Андрійович Томусяк народився у місті Проскурів (зараз Хмельницький) у робітничій родині 22 січня 1937 року, був найстаршим із чотирьох дітей Томусяка Андрія Михайловича і Козяр Уліти Федорівни. Звісно, це були важкі часи для України: голодомори, репресії, а потім війна. За спогадами тата - у дитинстві його постійно супроводжувало відчуття голоду. Окупацію він також пам'ятав, і повернення батька з фронту... А потім повоєнні роки: безлад і розруха. Та вже тоді у хлопчика Андрія проявлявся неабиякий інтерес до навчання і зацікавленість математикою, що і спонукало його відмінно навчатися і закінчити з медаллю Проскурівську чоловічу середню гімназію. Хотів стати військовим, та не пройшов медичну комісію. Вирішив полегшити життя своєї родини, розпочавши самостійне життя у 1954 році на посаді різноробочого у рідному місті. А через рік Андрій Томусяк їде на Донбас працювати на шахті. І хто знає, як би могло скластися його життя, якби батько Андрій Михайлович не забрав сина додому, щоб той міг

навчатися. У рідному Проскурові Андрій попрацював електромонтером і у 1957 році вступив до Кам'янець-Подільського державного педінституту на фізико-математичний факультет. Саме це і стало початком формування майбутнього науковця і педагога. Навчався відмінно, і навіть був єдиним «ленінським» стипендіатом на факультеті за визначні успіхи у навчанні. Закінчив інститут у 1962 році і залишився працювати асистентом кафедри математики. За два роки А.А.Томусяк вступає до аспірантури Київського державного педагогічного інституту імені М.Горького за спеціальністю «Теорія ймовірності та математична статистика» під керівництвом академіка В.С. Королюка. Андрій Андрійович продовжив справу свого наукового наставника і у 1968 році успішно захистив дисертацію і отримав вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук. І знову сумлінно працює на кафедрі математики, у 1970 році (у віці 33 років) стає її завідувачем. У 1977-1981 роках обіймає посаду проректора з наукової роботи Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту. Випускники і колеги того часу згадують Андрія Андрійовича як надзвичайно працювиту і закохану у свою справу людину, справжнього новатора і відкритого до нових знань викладача.

У серпні 1981 розпочався новий етап у житті нашої родини – ми переїхали до Вінниці. Батько приймає пропозицію очолити кафедру математики Вінницького державного педагогічного інституту. Знову сумлінно працює для своїх студентів, закохує їх у математику та вчительство. Потім у 1988-1997 роках обіймає посаду першого проректора з навчальної роботи. Читач за роками вже розуміє, наскільки то були складні роки: розвал союзу, економічна нестабільність, становлення Української держави, реформування у галузі науки і освіти. У 1995 році Томусяку А.А. було присвоєне вчене звання професора. Він був удостоєний багатьох нагород і відзнак, але не це головне.

В першу чергу Андрій Андрійович Томусяк – це Вчитель. Саме викладацька робота була пріоритетною для тата. Все, щоб він не робив, чим би не займався, вся його діяльність була спрямована на студентів, на підготовку майбутніх вчителів математики. Як результат: понад 120 науково-методичних публікацій, більше 10 навчальних посібників і методичних розробок для студентів математичних спеціальностей, практикум з математичного аналізу, рекомендований Міністерством освіти і науки України, за яким навчалися навіть студенти столичних вишів, а також понад дві тисячі випускників. Підсумком науково-методичної діяльності професора А.Томусяка є узагальнення і систематизація його результатів в процесі роботи над держбюджетною темою «Вивчення сучасного стану, розробка змісту та методичне забезпечення професійного становлення учителя математики».

Томусяк А.А. усі роки своєї діяльності в університеті керував роботою гуртка на факультеті, готував студентів до олімпіад та наукових конкурсів, невтомно шукав нові методи і прийоми навчання математичного аналізу та теорії

ймовірностей, спонукав студентів до вивчення іноземних мов. Андрій Андрійович створював в аудиторії атмосферу пошуку, заохочував слухачів до творчості. Математичні теорії перетворював у мистецтво. Його методичні прийоми – конструювання нових математичних об'єктів, складання студентами авторських задач, написання математичних творів під класичну музику, його фрази - «пустили думку, думка побігла у нескінченність», «диференційовна функція як котик, а неперервна і недиференційовна як їжак», «красива функція» і багато інших, учні Томусяка А.А. пам'ятатимуть навіть через багато років.

Серце Андрія Андрійовича перестало битися 16 жовтня 2023 року, і, як написала одна з його учениць, «тепер він читатиме лекції зіркам».

РОКІЦЬКИЙ ІВАН ОЛЕКСАНДРОВИЧ

З ювілейної книги кафедри (2011)

Іван Олександрович Рокіцький працював 12 років (з 1985 року по 1997 рік) деканом фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, очолюючи колектив викладачів, які здійснювали високоякісну математичну та методичну підготовку майбутніх учителів математики Вінниччини.

Народився І.О.Рокіцький 11 червня 1944 року в селі Шендерівка Чернівецького району Вінницької області. Мати працювала вчителькою початкових класів. З 1 вересня 1950 року шестирічного Івана віддали до першого класу Шендирівської семирічки. Однокласники були старші на 1, 2 та навіть 3 роки. Після закінчення на «відмінно» семирічки у 1957 році Іван почав навчатися у Чернівецькій СШ №2, до якої доводилося ходити пішки за 7 кілометрів. Промайнули три роки і, закінчивши школу з золотою медаллю, Іван подався поступати на навчання до Вінницького педагогічного інституту на фізико-математичний факультет. Успішно склавши п'ять вступних екзаменів (у той час пільгами при вступі користувалися тільки ті, хто мав два роки трудового стажу) він був зарахований на спеціальність «Математика і креслення».

З 1 вересня 1960 року по 15 липня 1965 року Рокіцький І.О - студент фізико-математичного факультету. Всі його однокурсники були старшими від нього і йому доводилося весь час доводити, що і він чогось вартий, якщо не у життєвому досвіді, то у навчанні. Здібного та кмітливого студента помітив відомий в математичних колах доцент Павло Макарович Олонічев і долучив Івана Олександровича до активних занять у його математичному гуртку. Після завершення навчання з 15 серпня 1965 року обдарованого випускника факультету залишили працювати

асистентом кафедри математики. Так почалася трудова біографія Івана Олександровича, яка майже повністю пов'язана з кафедрою алгебри і методики навчання математики та фізико-математичним факультетом. Вона була такою:

- 15.08.1965 р. – 15.11.1965 р. - асистент кафедри математики;
- 15.11.1965 р. – вересень 1966 р. - служба в армії;
- 06.10.1966 р. – 15.11.1971 р. - асистент кафедри елементарної математики і методики математики;
- 17.11.1971 р. – 10.10.1974 р. - навчання в аспірантурі Харківського інституту радіоелектроніки.

У жовтні 1974 року в Харкові Рокіцький І.О. захищає дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата фізико-математичних наук. Після завершення навчання в аспірантурі Іван Олександрович повертається на рідну кафедру і працює старшим викладачем. Викладає курси вищої математики на факультеті початкових класів та алгебру і теорію чисел на фізико-математичному факультеті. У травні 1978 року йому присвоєно вчене звання доцента.

Окрім навчально-методичної та наукової діяльності Рокіцький І.О. активно займається й громадською роботою. Чотири роки підряд він обирається головою місцевому співробітників інституту і працює там на громадських засадах. А в січні 1980 року його призначено також завідувачем підготовчого відділення Вінницького педагогічного інституту. У процесі цієї роботи Іван Олександрович отримав серйозну науково-педагогічну підготовку та досвід керівництва працівниками інституту та студентами.

У серпні 1982 року за наказом Міністерства Освіти СРСР Рокіцького І.О. відряджають до Афганістану для надання допомоги у підготовці науково-педагогічних кадрів. Там він працює до серпня 1985 року, здійснюючи підготовку викладачів для Кабульського педінституту та виконуючи обов'язки заступника керівника контракту з навчальної роботи. За цей період ним підготовлено 4 викладачі-афганці та написано і видано разом з афганськими партнерами 8 посібників для педагогічного інституту та педагогічних коледжів Афганістану на мові дарі. Плідна робота Івана Олександровича за ці три роки відзначена Почесними Грамотами Посольства СРСР у Афганістані, Міністерства Освіти ДРА та Міністерства Освіти СРСР.

Після повернення з службового відрядження до Афганістану в серпні 1985 року Івана Олександровича обирають деканом фізико-математичного факультету. Він працював на цій посаді 12 років до 1 вересня 1997 року. На ці роки припадає період розквіту факультету. За кількістю студентів факультет у ті часи був одним із самих численних в педагогічному інституті, зокрема, щорічний набір на стаціонар на фізико-математичному факультеті складав 160 студентів. У цей період відбувається також і зростання наукових кадрів кафедр факультету. Зокрема, на

кафедрі алгебри та методики навчання математики Шунда Н.М. отримав звання професора. Молоді науковці на всіх кафедрах факультету захищали кандидатські дисертації. За визначний внесок у розбудову освітянської галузі колектив фізико-математичного факультету у 1988 році був занесений на обласну дошку пошани. У 1993 році обидві спеціальності факультету (математика і фізика) були акредитовані за 4 рівнем. Було відкрито аспірантуру з фізики твердого тіла, алгебри і теорії чисел, а пізніше і методики викладання математики.

У цей період Рокіцький І.О. тісно співпрацює з кафедрами Київського університету ім. Тараса Шевченка та Київського педагогічного інституту. У співавторстві з викладачами цих закладів ним було видано дві частини «Практикуму з алгебри і теорії чисел», якими користуються студенти математичних спеціальностей і донині. Загалом ним опубліковано понад 60 наукових праць.

Багатогранну роботу Рокіцького І.О. було відзначено Почесними Грамотами Міністерств вищої освіти та освіти УРСР. У 1991 році за видатні досягнення в галузі освіти його нагороджено знаком Відмінник народної освіти УРСР. 22 березня 1995 року вченою радою Вінницького педагогічного інституту Рокіцькому І.О. присвоєно вчене звання професора Вінницького педагогічного інституту і видано свідоцтво за № 2.

З 1 вересня 1997 року Рокіцького І.О. призначено проректором з навчальної роботи Вінницького педагогічного інституту. Під час роботи його на цій посаді інститут отримав статус педагогічного університету за четвертим рівнем акредитації. В університеті розпочалася підготовка магістрів. У співавторстві з викладачами кафедри Куликом В.Т і Гарвацьким В.С. було видано п'ять навчальних посібників для студентів-математиків, серед яких чотири збірники задач отримали гриф Міністерства освіти України.

Через п'ять років роботи в ректораті Вінницького державного педагогічного університету Іван Олександрович повернувся до роботи на кафедрі алгебри і методики навчання математики і працював професором кафедри до 2014 року, навчаючи майбутніх учителів математики лінійної алгебри та алгебри і теорії чисел. З 2005 по 2008 роки мав змогу вивчати досвід роботи викладачів університетів США та викладання дисципліни «Лінійна алгебра». Під його науковим керівництвом студенти виконували цікаві кваліфікаційні дослідження про застосування сучасної алгебри в різних сферах життя людини.

Багато вчителів математики Вінниччини з вдячністю згадують Івана Олександровича, як одного із кращих деканів фізико-математичного факультету, який завжди дбав про математичний та методичний розвиток випускників факультету, забезпечуючи для цього і кадровий склад викладачів факультету, і матеріальну базу для високоякісної підготовки майбутніх учителів математики.

СИВАКІВСЬКИЙ БОГДАН ЯРОСЛАВОВИЧ

Богдан Ярославович Сиваківський добре знайий математик-методист в середовищі вчителів математики Вінниччини. Він довгий час працював на кафедрі алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Богдан Ярославович викладав елементарну математику та методику навчання математики. Саме під його безпосереднім впливом формувалися методичні переконання майбутнього доктора педагогічних наук за напрямом методики навчання математики Матяш Ольги Іванівни. Як згадує Ольга Іванівна, навчальні заняття з методики навчання математики, які проводив Богдан Ярославович Сиваківський, були найзвичайно цікавими, корисними, завжди методично досконалыми. Майбутні учителі математики мали змогу не лише отримати актуальні для роботи в школі методичні знання, а й спостерігати один з найкращих стилів діяльності компетентного в методиці навчання математики педагога. Богдан Ярославович завжди мав багато учнів, щедро ділився ефективним досвідом навчання учнів математики з працюючими та майбутніми вчителями математики.

Народився Богдан Ярославович Сиваківський 12 вересня 1947 року в селі Пиківець Козятинського району. Закінчив Козятинську середню школу № 1 імені Тараса Шевченка. Навчався в Київському політехнічному інституті, згодом вчителював у школах Козятинського району, навчав учнів математики.

Згодом з відзнакою закінчив фізико-математичний факультет Вінницького державного педагогічного інституту за заочною формою навчання. Іван Юхимович Побережник не один раз акцентував увагу на кафедрі, що на заочній формі навчання можна зустріти надзвичайно талановитих студентів, з високим рівнем математичної підготовки. Як приклад, завжди звучало прізвище Богдана Ярославовича. Тому не дивно, що талановитому випускнику фізико-математичного факультету була надана рекомендація для вступу до аспірантури. Навчався в аспірантурі Київського педагогічного інституту за спеціальністю 13.00.02 – Теорія і методика навчання (математика), під науковим керівництвом знаного в Україні математика-методиста, завідувача кафедри математики та методики її навчання Бевза Григорія Петровича.

З 1978 року Богдан Ярославович Сиваківський - асистент кафедри алгебри і методики викладання математики у Вінницькому державному педагогічному інституті, згодом старший викладач. Викладає методику навчання математики, водночас продовжує вчителювати в школі. Богдан Ярославович автор багатьох публікацій з актуальних проблем навчання математики в школі. Богдан Ярославович завжди був вимогливим до себе, до результатів досліджень, нетерпимим до

фальші. Його публікації вирізнялися глибиною, неповторним стилем. За роки навчання в аспірантурі виконав досконале дисертаційне дослідження про методичні особливості навчання геометрії за підручником О.В.Погорелова. Однак, незадовго до подання дисертації до захисту, підручник геометрії О.В.Погорелова був вилучений (політичні аспекти) з програм навчання математики в школі. Тому виконана дисертація втратила актуальність і з цієї причини не подавалася до захисту.

Богдан Ярославович Сиваківський – поет, публіцист, перекладач, журналіст. Член Спілки журналістів України, автор поетичних збірок "Народження добра" (1991) і "Мій час" (2003). Друкується в періодичних виданнях, лауреат міжнародного конкурсу документальної прози (м. Варшава, 2001 рік). Протягом 2003 року - головний редактор часопису "Вісник УВКР" (видання Української Всесвітньої координаційної ради).

Ящук К.І.

МИРОНЮК МИХАЙЛО ВАСИЛЬОВИЧ

Михайло Васильович Миронюк кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 Теорія і методика навчання (математика). Розпочав свою науково-педагогічну діяльність на кафедрі алгебри і методики навчання математики з 1977 року. Він працював спочатку старшим лаборантом (1977-1980), асистентом кафедри (1980-1982, 1985-1996), старшим викладачем з 1996 року, доцентом кафедри алгебри і методики навчання математики з вересня 2000 року.

У 1994 році Михайло Васильович Миронюк захистив в Києві кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Реалізація професійної спрямованості викладання математики в професійно-технічних училищах сільськогосподарського профілю (на прикладі спеціальності «Тракторист-машиніст широкого профілю»)» за спеціальністю 13.00.02. Терія і методика навчання математики.

Михайло Васильович навчав майбутніх учителів математики алгебри і теорії чисел, вищої математики, лінійної алгебри і аналітичної геометрії. Керував науково-дослідницькою діяльністю студентів на рівні курсових та дипломних робіт студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів "Бакалавр" та "Магістр". Здійснював керівництво проблемною групою "Вибрані питання теорії чисел".

Його основний напрям наукових досліджень - вибрані питання теорії чисел при підготовці вчителів математики. Михайло Васильович опублікував понад 50 наукових праць, з них у фахових виданнях понад 20 публікацій.

Багатогранною була й громадсько-педагогічна діяльність Михайла Васильовича – керівник команди з шахів Вінницького державного педагогічного

університету імені Михайла Коцюбинського, член журі міських та обласних олімпіад школярів з математики; один з кращих наставників академічних груп студентів, багаторічний відповідальний за організацію і проведення педагогічної практики студентів заочної форми навчання напряму підготовки «Математика».

Багато вчителів математики Вінниччини з теплотою згадують навчальні заняття з алгебри, які проводив Михайло Васильович Миронюк, адже вони вирізнялися високим теоретичним і методичним рівнем, толерантністю й дбайливим ставленням до студентів.

Михайленко Л.Ф.

ПРОФЕСІЙНА ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА
ОЛЬГИ ІВАНІВНИ МАТЯШ
ЗА НАПРЯМОМ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Професійну діяльність Ольга Іванівна Матяш розпочинала у 1981 році учителем математики Головеньківської восьмирічної школи Немирівського району Вінницької області, після закінчення з відзнакою фізико-математичного факультету Вінницького педагогічного інституту імені М.Островського. Педагогічний досвід навчання учнів математики накопичувався у процесі викладання математики в СПТУ №11 міста Вінниці (1985-1989 рр.), у ЗОШ №27 (1995-2003 рр.), у Вінницькому обласному ліцеї для обдарованої молоді (1999-2003 рр.), у приватній школі «Дельфін» міста Вінниці (2003-2005 рр.). Це були роки активного формування методичних поглядів та переконань щодо ефективних методів, прийомів та засобів навчання учнів математики в школі. Має багаторічний досвід (за сумісництвом) навчання математики учнів у загальноосвітній школі та класах поглибленого навчання математики. Її учні ставали переможцями II і III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з математики.

З 1989 року Ольга Іванівна розпочинає роботу у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, спочатку як асистент, згодом викладач, згодом доцент цієї ж кафедри, завідувач кафедри (2003-2020 рр.), професор кафедри алгебри і методики навчання математики. Як викладач дисциплін «Методика навчання математики», «Основи педагогічної майстерності», «Теорія та методика навчання алгебри в профільній школі», «Теорія та методика навчання стереометрії» та інших, розробляє навчальні програми, навчально-методичні посібники для студентів, керує курсовими та дипломними дослідженнями майбутніх учителів математики. Зокрема, розробляє низку авторських курсів «Технології навчання математики»,

«Вибрані питання методики навчання геометрії», «Освітні вимірювання», «Теорія і практика дуальної освіти», «Дослідницько-проектувальна діяльність викладача (Математика)». Серед основних посібників, підготовлених для студентів у співавторстві з іншими колегами кафедри можна виокремити:

Практикум з методики навчання математики. Основна школа. Навчальний посібник для організації практичних занять і самостійної роботи студентів математичних спеціальностей педагогічних університетів / за редакцією В.О.Швеця - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 267 с. *Гриф МОН України (2011 р.)*.

Методика навчання геометрії в школі. Практикум. Вінниця: ТВОРИ, 2020. – 532 с.

Підготовка, написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт з методики викладання математики. Методичний посібник. - Вінниця, ВДПУ, 2001. – 112 с.

Методичні рекомендації для студентів математичних спеціальностей до державного екзамену з математики і методики викладання математики. Вінниця: ВДПУ, 2006. – 43 с.

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з методики навчання математики. Вінниця: ВДПУ, 2007.–71 с.

Путівник по сторінках фахових журналів вчителя математики. Вінниця: ВДПУ, 2008. – 114 с.

Збірник навчально-методичних задач з методики навчання геометрії в школі. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2012.–392 с.

Рекомендації щодо навчання геометрії у методичній спадщині відомих українських математиків-методистів . Вінниця: ВДПУ, 2012. – 135 с.

Наукову діяльність Ольга Іванівна Матяш розпочинала працюючи над дисертацією «Вивчення рухів в курсі геометрії школи II ступеня», яку захистила у 1995 році у спеціалізованій раді педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (м. Київ, спеціальність 13.00.02 - Теорія і методика навчання (математика)). У 2014 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему «Формування методичної компетентності з навчання геометрії майбутніх учителів математики» за спеціальністю 13.00.02 - Теорія і методика навчання (математика). Ольга Іванівна є керівником і основоположником наукової школи «Підвищення ефективності фахової підготовки учителів математики в умовах розвитку вищої освіти в Україні». Основні напрями наукових досліджень: проблеми фахової підготовки вчителів математики та формування професійних компетентностей майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Під науковим керівництвом О.І.Матяш захищено 13 кандидатських дисертацій:

За спеціальністю 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти 11 кандидатських дисертацій (Л.Ф.Михайленко, Л.П.Гусак, А.Л.Воєвода, Л.Й.Наконечна, Л.П.Половенко, Т.П.Березюк, С.Пудова, О.Стахова, Н.Шустова, Т.Волкодав, А. Терепа);

За спеціальністю 014. Середня освіта (Математика) – 2 кандидатські дисертації (Г.Д.Катеринюк, Р.С. Мілян);

За спеціальністю 13.00.02. Теорія і методика навчання (математика) - 1 дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (Л.Ф.Михайленко).

З 2015 року у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського відкрито аспірантуру за спеціальністю 014. Середня освіта (Математика). Під науковим керівництвом О.І.Матяш в цій аспірантурі виконують дослідження 8 аспірантів, двоє з них уже успішно захистили свої дисертації. Серед основних публікацій О.І.Матяш, підготовлених для школи у співпраці з аспірантами, вкажемо наступні:

Математика у творчості. Творчість у математиці: монографія /О. І. Матяш, А. В. Терепа. – Вінниця: 2018. – 283 с.

Методичний інструментарій формування здатності учнів до математичного моделювання. /О. І. Матяш, Г.Д.Катеринюк. - Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. – 270 с.

Навчаємо мислити логічно. Методичні рекомендації для вчителів. /О. І. Матяш, Р.С.Мілян. - Тернопіль: Вектор, 2020. 104 с.

Вчимося мислити логічно. Навчально-методичний посібник для учнів. /О. І. Матяш, Р.С.Мілян. - Тернопіль: Вектор, 2020. 106 с.

Ольга Іванівна - членкиня двох спеціалізованих рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій: Д 26.053.03 у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова та Д 05.053.01 у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. Систематично виступає офіційним опонентом на захистах кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями 13.00.02 - Теорія і методика навчання (математика) і 13.00. 04. Теорія і методика професійної освіти. Зокрема, виступала офіційним опонентом на захистах докторських дисертацій за спеціальністю 13.00.02 - Теорія і методика навчання (математика): В.В.Ачкани, Н.В.Кугай, Ю.В.Ботузової.

У 2016-2019 роках виконувала обов'язки голови НМК-2 - науково-методичної комісії з предметної освіти та спорту МОН України. Наказом МОН України №290 від 26 лютого 2020 року включена до робочої групи з питань організації конкурсу на розроблення електронного підручника з вищої математики для студентів закладів вищої школи. У 2021-2022 роках зарахована до відділу організації наукових досліджень Національного педагогічного університету імені

М.П.Драгоманова провідним науковим співробітником (за сумісництвом) у науковий відділ для виконання держбюджетної теми «Дуальна форма здобуття освіти та змішане навчання в системі підготовки вчителів математики».

Здійснювала наукову експертизу акредитаційних матеріалів за спеціальністю Середня освіта (Математика) у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя, у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди, у Бердянському державному педагогічному університеті, у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки.

З 2020 року Ольга Іванівна є експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, здійснювала експертизу освітніх програм «Середня освіта. Математика» у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, в Житомирському державному університеті імені Івана Франка, в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті, в Державному закладі "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка".

О.І.Матяш - членкиня редакційної колегії журналу «Математика в школі» (м.Київ). Членкиня редакційних колегій наукових видань в галузі теорії і методики навчання математики (Київ, Вінниця, Суми, Чернівці), зокрема включеного до переліку наукових фахових видань України (категорія Б): «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми», «Вісник науки та освіти», «Актуальні питання природничо-математичної освіти».

Ольга Іванівна є ініціаторкою та головою організаційного комітету Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2009, 2012, 2015, 2018, 2021), ініціатор та співголова організаційного комітету Всеукраїнської конференції-олімпіади геометричної творчості імені В.А. Ясінського (2017, 2018, 2019, 2020, 2021). Членкиня організаційного комітету Всеукраїнської науково-практичної конференції «Методичний пошук вчителя математики» (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023). Неодноразово входила до організаційних та програмних комітетів Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій за напрямом методики навчання математики, які проводяться в інших ЗВО України.

Як завідувач кафедри алгебри і методики навчання математики завжди дбала про налагодження партнерської взаємодії між педагогічним університетом і школою. Працювала також (за сумісництвом) на курсах підвищення кваліфікації учителів математики. У 2011 та 2016 роках - заступник голови журі обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Математика». Зокрема, у 2016 році отримала Подяку Департаменту освіти і науки Вінницької обласної

державної адміністрації за вагомий особистий внесок у підготовці переможців та лауреатів Всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2016». В 2016 році в цьому Всеукраїнському конкурсі перемогу отримала Костенко Ольга Віталіївна (вчителька математики Гайсинської школи №4 Вінницької області) - випускниця Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, яка навчалася методики математики у Ольги Іванівни Матяш. Впродовж багатьох років О.І.Матяш є заступником голови журі II і III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з математики, членом журі Всеукраїнських математичних турнірів імені М.Ядренка.

Учасниця понад 50 Всеукраїнських та Міжнародних конференцій, присвячених теорії та методиці навчання математики, в значній частині яких включена до програмного чи організаційного комітету. За ініціативи та редакції О.І.Матяш з 2011 року видається щорічний збірник наукових праць студентів «Методичний пошук». Опубліковано десять тематичних випусків цього збірника.

Ольгою Іванівною Матяш опубліковано більше 200 наукових праць, з них 3 монографії, більше 20 навчально-методичних посібників, понад 50 статей у фахових виданнях. Понад 30 статей опубліковано у наукових періодичних виданнях інших держав, з них: три статті у закордонному виданні, що індексується у базі даних Scopus; дві статті у закордонному виданні, що індексується у базі даних вебсайту, підрозділ розділу «Ukraine: School Mathematics Education in the Last 30 Years» в монографії «Eastern European Mathematics Education in the Decades of Change», яка видана в Швейцарії у видавництві Springer. До основних наукових праць можна віднести:

Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики до навчання учнів геометрії. Монографія. Вінниця:ФОП Легкун В. М., 2013.–445 с.

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф. Opportunities for Method Competence Development of Mathematics Teachers. The Role of Participation in Competitions with Colleagues. Universal Journal of Educational Research 8.3. 2020. P. 747 - 754.

<https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?sort=count-f&src=al&affilName=Vinnytsia+Mykhailo+Kotsiubynskyi+State+Pedagogical+University&sid=b2887c9067a04047bb6> Scopus (A)

Швець В.О., Бевз В.Г., Шкільний О.В., Матяш О.І., Chapter “Ukraine: School Mathematics Education in the Last 30 Years” in book “Eastern European Mathematics Education in the Decades of Change” International Studies in the History of Mathematics and its Teaching. Springer, 2020. – P. 229-274.

https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-030-38744-0_6 Springer (Швейцарія)

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф., Мілян Р.С., Ольшевський В.В. Monitoring of Methodical Competence of Mathematics Teachers' Indicators and Levels in the Conditions of the Partnership of Pedagogical University and School. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(10). 2021. P. 77–93.

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215425357> Scopus (A)

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф., Швець В.О., Школьний В.О. Educational Environment As A Form For Development Of Math Teachers Methodological Competence. *Mathematics and Informatics*. 2021. Vol. 64, Number 5, P. 520-531.

<https://azbuki.bg/uncategorized/educational-environment-as-a-form-for-development-of-math-teachers-methodological-competence/> Web of Science (A)

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф., Швець В.О., Школьний В.О. Educational Environment As A Form For Development Of Math Teachers Methodological Competence. *Mathematics and Informatics*. 2021. Vol. 64, Number 5, P. 520-531.

<https://azbuki.bg/uncategorized/educational-environment-as-a-form-for-development-of-math-teachers-methodological-competence/> Web of Science (A)

Matiash O., Mykhailenko L. Teacher Moments as Tools for Fostering Mathematic Education Students' Teacher Knowledge in Geometry. *Competentization and mathematical education: monograph*. Eds. prof. N. Tarasenkova, & L. Kyba. Budapest : SCASPEE, 2021. P. 90-97.

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф., Мілян Р.С., Воєвода А.Л., Наконечна Л.Й., Катеринюк Г.Д. The Place and Role of Problems Combinations In The Methodical System of The Pupils' Logical Thinking. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22 Number 5, P. 463-468.

http://paper.ijcsns.org/07_book/202205/20220565.pdf Web of Science (A)

Михайленко Л.Ф., Матяш О.І., Мілян Р.С., Калашніков І.В., Горяшин А. Mathematics Teacher's Methodical Competence Development in the Conditions of the University and School Partnership. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. Vol. 22(12).

<https://articlegateway.com/index.php/JHETP/article/view/5465> Scopus (A).

Matiash O.I, Trebenko O.O., Shkolnyi O.V. Practical training in mathematics teacher education obtained in the conditions of dual form: role, place, tasks, features // *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences*. - 2023. - 1 (112). – P.47-59. URL: <http://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/280142>

Ольга Іванівна активна у вивченні закордонного педагогічного досвіду – тричі (2017, 2018, 2019) проходила стажування за кордоном, зокрема, за програмами: «Організація навчального процесу, наукові проекти та публікаційна діяльність в університетах Євросоюзу» (м. Прага, 20 – 30 листопада 2017 року), «Innovation in educational process: methods, approaches, technologies» (м. Прага, 18 листопада – 18 грудня 2019 року).

За роки багаторічної педагогічної діяльності Матяш О.І. проявила себе високопрофесійним викладачем, талановитим та ініціативним керівником, відданою освітянській справі особистістю, знаним в Україні методистом за напрямом навчання математики.

Неодноразово нагороджена подяками та почесними грамотами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; почесними грамотами та подяками управління освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації, почесною грамотою МОН України (2015 рік), Відмінник освіти України (2009 рік), нагороджена нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» (2022 рік). Членкиня правління Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики», яка створена за її ініціативи в 2022 році. Керівник наукової школи «Підвищення ефективності фахової підготовки вчителів математики в умовах розвитку вищої освіти в Україні».

Панасенко О.Б.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ І НАУКОВИЙ РОЗВИТОК АЛІНИ ЛЕОНІДІВНИ ВОЄВОДИ

Свій педагогічний шлях Аліна Леонідівна розпочала у 2000 році, після закінчення фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за спеціальністю «Математика», на посаді вчителя математики у Кивачівській середній школі I-III ступенів Теплицького району Вінницької області. У цьому закладі освіти пропрацювала з 2000 по 2003 рік, тут робила перші кроки на шляху професійного становлення: випробовувала різні методичні прийоми навчання математики, вчилась застосувати індивідуальний підхід та створювати творчу атмосферу на уроках математики. У 2002 закінчила магістратуру Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика». З 2003 по 2006 рік працювала викладачем математики у Вінницькому політехнічному технікумі, де продовжила здобувати досвід педагогічної роботи та фахового розвитку.

Свою науково-педагогічну діяльність розпочала у 2006 році на посаді асистента кафедри алгебри і методики викладання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, згодом стала старшим викладачем (2009), з 2015 року і донині – доцент кафедри алгебри і методики навчання математики. З вересня 2023 року стала деканкою факультету математики, фізики і комп'ютерних наук.

У 2009 році під керівництвом докторки педагогічних наук, професорки Матяш О.І. захистила дисертацію на тему «Формування фахової компетентності майбутніх учителів математики засобами розвитку пізнавальної активності» за спеціальністю 13.00.04 теорія і методика професійної освіти та здобула науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

Учене звання доцента кафедри алгебри і методики навчання математики присвоєно Аліні Леонідівні у 2015 році.

У 2021 році затвердила тему дисертації «Система професійної підготовки майбутніх учителів математики в закладах вищої освіти Ізраїлю» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти (науковий консультант доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України Гуревич Р.С.). У 2023 році вступила до докторантури у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського.

Впродовж роботи на кафедрі, Аліна Леонідівна забезпечувала викладання дисциплін: «Лінійна алгебра», «Історія математики», «Технології навчання математики», «Основи педагогічної майстерності», «Методика навчання математики», «Методика навчання математики в профільній школі», «Елементарна математика», «Підготовка грантових проєктів» для студентів освітніх ступенів бакалавр та магістр денної та заочної форм навчання.

Воевода А.Л. розробляє навчальні програми, навчально-методичні посібники для студентів, розробила і впровадила у навчальний процес вибіркові курси «Підготовка грантових проєктів», «Позакласна робота з математики». Щороку під керівництвом Аліни Леонідівни виконуються дипломні роботи з методики навчання математики здобувачами освітніх ступенів бакалавр, магістр та курсові роботи з методики навчання математики студентами денної і заочної форм навчання.

Виступала офіційним опонентом на захисті п'яти дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти в різних університетах України (зокрема Київському університеті імені Бориса Грінченка (2014), Бердянському державному педагогічному університеті (2015), приватному університеті імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (2017), Глухівський національний педагогічний університет (2018), Сумський державний педагогічний університет (2018, 2019).

Членкиня організаційного комітету Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2009, 2012, 2015, 2018, 2021), членкиня організаційного комітету Всеукраїнської конференції-олімпіади геометричної творчості імені В.А. Ясінського (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022). Членкиня організаційного комітету Всеукраїнської

науково-практичної конференції «Методичний пошук вчителя математики» (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023).

Членкиня Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики». Співпрацювала з ГО «Центр освітніх технологій» (м. Вінниця) та Вінницьким центром оцінювання якості освіти.

Членкиня журі другого та третього етапів Всеукраїнської математичної олімпіади, Всеукраїнського турніру юних математиків імені професора М.Й. Ядренка.

У доробку понад 100 праць, серед яких навчально-методичні посібники, науково-популярні видання, статті у закордонних виданнях, що індексуються у базах даних Scopus та Web of Science, статті у фахових вітчизняних та закордонних журналах. Взяла участь у 26 конференціях різного рівня – Всеукраїнських, Міжнародних, що присвячені теорії та методиці навчання математики.

Аліна Леонідівна постійно намагається вдосконалювати свій професійний рівень: проходила стажування у: Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова; University of Economics, Prague. “Innovation in educational process: methods, approaches, technologies (on the example of preparation of bachelors and masters)” (м. Прага, Чехія); Uniwersytet Jana Kochanowskiego in Kielcach (м. Кельце, республіка Польща); пройшла курси «Цифрові інструменти Google для освіти».

За сумлінну працю на педагогічній та науковій ниві А.Л. Воевода неодноразово була нагороджена подяками Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; грамотою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; почесною грамотою управління освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації, нагороджена подякою МОН України у 2022 році.

Воевода А.Л. приділяє багато уваги вивченню досвіду активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів та студентів, застосування сучасних форм навчально-виховної роботи, бере активну участь у громадському житті кафедри алгебри і методики навчання математики. Аліна Леонідівна користується заслуженою повагою й авторитетом серед студентів й колег по роботі.

Основні праці:

Matiash, Olha Mykhailenko, Liubov Milian, Roksolana Voievoda, Alina Nakonechna, Liudmyla Kateryniuk, Halyna The Place and Role of Problems Combinations In The Methodical System of The Pupils' Logical / Thinking International journal of computer science and network security, T. 22, Vol. 5, p. 463-468, DOI 10.22937/IJCSNS.2022.22.5.65

<https://clarivate.com/webofsciencgroup/solutions/journal-citation-reports/>

Alina Voievoda, Svitlana Pudova, Oleh Konoshevskiy, Readiness of ukrainian mathematics teachers to use computer games in the educational process Mathematics and Informatics (WOS) Volume 65, Number 5, 2022 с. 467-483

Olha Matiash, Liubov Mykhailenko, AlinaVoievoda, Liudmyla Nakonechna, Ihor Kalashnikov, Viacheslav Olshevskiy (2020). Usage of Information Communication Technologies for Training Prospective Mathematics Teachers in the Contex to Dual System of Educationin Ukraine. Universal Journal of Educational Research, 8(12), 6641-6650. DOI: 10.13189/ujer.2020.081228. (Scopus).

Методика навчання геометрії в школі. Практикум: навчально-методичний посібник / О.І. Матяш, А.Л. Воєвода, Л.Ф. Михайленко, Л.Й. Наконечна, О.Л. Коношевський. Вінниця: ТВОРИ, 2020.532 с.

Воєвода А.Л. Цікава математика на уроках та в позаурочній роботі. Методичний посібник / За редакцією доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України Гуревича Р.С. Вінниця: ТВОРИ, 2021.182 с.

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф., Воєвода А.Л. Актуальні аспекти міжнародних досліджень використання інформаційних технологій навчання в галузі математичної освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.// Зб. наук. пр. – Вип. 60 – Київ – Вінниця:ДОВ «Вінниця», 2021. – С. 81-90.

Воєвода А.Л., Матяш О.І., Михайленко Л.Ф. Трансформаційні процеси у нормативно-правових засадах розбудови системи педагогічної освіти Ізраїлю// Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.// Зб. наук. пр. – Вип. 64 – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2022. – С. 233-242

Воєвода А.Л., Панасенко О.Б. Сучасні тенденції розвитку математичної освіти Ізраїлю// Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.// Зб. наук. пр. – Вип. 68 – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2023. – С. 233-242

Воєвода А.Л. Деякі аспекти досвіду з організації системи вступу до закладів вищої освіти Ізраїлю/ А.Л. Воєвода // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.// Зб. наук. пр. – Вип.51 – Київ – Вінниця:ДОВ «Вінниця», 2018. – С. 21-25.

Воєвода А. Л. Аналіз закордонного досвіду підсумкової атестації випускників школи з математики. / А.Л. Воєвода // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.// Зб. наук. пр. – Вип.46 – Київ – Вінниця:ДОВ «Вінниця», 2016. – С. 21-25.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ І НАУКОВИЙ РОЗВИТОК
ЛЮБОВ ФЕДОРІВНИ МИХАЙЛЕНКО

Свій професійний шлях Любов Федорівна розпочала у 1996 році, після закінчення фізико-математичного факультету Вінницького державного педагогічного інституту за спеціальністю математика, на посаді вчителя математики у Гніванській альтернативній школі. Саме у цьому закладі ЗСО з 1996 по 1998 рік випробовувала різні методи та підходи до навчання математики, вчилась керувати класом, створювати сприятливу навчальну атмосферу, пристосовувати свої підходи у навчанні учнів математики до потреб кожного учня. З 1998 по 2001 рік працювала вчителем математики і логіки в Тиврівському ліцеї-інтернаті, де продовжувала розвиватись як педагог.

Наукову діяльність розпочала у 2001 році, вступивши до аспірантури у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. У 2005 році захистила дисертацію на тему «Система методичної підготовки вчителя математики у вищому навчальному закладі за заочною формою навчання» та здобула вчений ступень кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 теорія та методика професійної освіти. У 2021 році захистила докторську дисертацію «Формування методичної компетентності вчителя математики в умовах партнерської взаємодії педагогічного університету та школи» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (математика) у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького. Обидві дисертації виконувались під науковим консультуванням докторки педагогічних наук, професорки Матяш Ольги Іванівни.

Досвід науково-педагогічної діяльності Л.Ф. Михайленко розпочався у 2002 році, спочатку на посаді асистента, згодом на посаді старшого викладача, з 2006 року на посаді доцента кафедри алгебри і методики навчання математики. З 2022 року Любов Федорівна працює на посаді професора кафедри алгебри і методики навчання математики. Учене звання доцента кафедри алгебри і методики навчання математики присвоєно у 2005 році.

Протягом роботи на кафедрі, Любов Федорівна читала дисципліни: «Методика навчання математики», «Методика навчання математики в профільній школі», «Елементарна математика», «Практикум розв'язування математичних задач», «Практикум розв'язування прикладних задач», «Задачі на побудову в площині і в просторі» для студентів освітніх ступенів бакалавр та магістр денної та заочної форм навчання. Любов Федорівна, як викладач кафедри розробляє навчальні програми, навчально-методичні посібники для студентів, розробила і

впровадила у навчальний процес курси «Перспективний педагогічний досвід», «Дистанційний супровід шкільного курсу математики», «Закордонний досвід математичної освіти». Щороку під керівництвом Любові Федорівни виконуються дипломні роботи з методики навчання математики здобувачами освітніх ступенів бакалавр, магістр та курсові роботи з методики навчання математики студентами денної і заочної форм навчання.

З 2019 року неодноразово була експерткою для здійснення експертизи проєктів шкільних підручників з математики.

Членкиня організаційного комітету Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2009, 2012, 2015, 2018, 2021), членкиня організаційного комітету Всеукраїнської конференції-олімпіади геометричної творчості імені В.А. Ясінського, відповідальна за проведення «Турніру методичних знахідок» на заочному та очному етапах (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022). Співголова організаційного комітету Всеукраїнської науково-практичної конференції «Методичний пошук вчителя математики» (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023).

Членкиня правління Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики».

Членкиня редакційної колегії журналу «Journal of Instructional Mathematics» (Індонезія).

У доробку Любові Федорівни понад 120 праць, серед яких монографія і два розділи у колективних монографіях, навчально-методичні посібники, статті у закордонних виданнях, що індексуються у базах даних Scopus та Web of Science, статті у фахових вітчизняних та закордонних журналах. Взяла участь у понад 30 конференціях різного рівня – Всеукраїнських, Міжнародних, що присвячені теорії та методиці навчання математики.

Любов Федорівна постійно навчається, вдосконалює свій професійний рівень: проходила стажування у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова на тему «Формування методичної компетентності учителів математики»; проходила стажування у University of Economics, Prague. “Innovation in educational process: methods, approaches, technologies (on the example of preparation of bachelors and masters)”; проходила стажування у Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie на тему «New and innovative teaching methods»; неодноразово брала участь в вебінарах Clarivate; пройшла курси «Цифрові інструменти Google для освіти».

За сумлінну працю на педагогічній та науковій ниві Л.Ф. Михайленко неодноразово була нагороджена почесною грамотою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; подякою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; почесною грамотою управління освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації,

нагороджена подякою МОН України у 2017 році, грамотою МОН України у 2022 році. Двічі занесена на дошку пошани Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Любов Федорівна приділяє багато уваги вивченню та поширенню передового досвіду і сучасних форм навчально-виховної роботи, бере активну участь у громадському житті інституту математики, фізики і комп'ютерних наук та кафедри алгебри і методики навчання математики.

За час роботи на кафедрі алгебри і методики навчання математики Михайленко Любов Федорівна проявила себе добросовісним і кваліфікованим працівником, користується заслуженою повагою й авторитетом серед студентів й колег по роботі.

Основні праці Любов Федорівни Михайленко станом на 2023 рік:

Михайленко Л.Ф. Теорія та практика формування методичної компетентності вчителя математики в умовах партнерства педагогічного університету та школи: монографія / науковий редактор д. пед. н., проф. О.І. Матяш. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 420 с.

Михайленко Л.Ф. Партнерство педагогічного університету та школи як передумова методичного розвитку вчителів математики. *Modern Technologies in the Education System: Monograph 26/* edited by Michał Ekkert and Iryna Ostopolets. Editorial compilation Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej Katowice, 2019. P.166-177.

Matiash O., Mykhailenko L. Teacher Moments as Tools for Fostering Mathematic Education Students' Teacher Knowledge in Geometry. *Competentization and mathematical education: monograph*. Eds. prof. N. Tarasenkova, & L. Kyba. Budapest : SCASPEE, 2021. P. 90-97.

Методика навчання геометрії в школі. Практикум: навчально-методичний посібник. / О.І. Матяш, А.Л. Воєвода, Л.Ф. Михайленко, Л.Й. Наконечна, О.Л. Коношевський. Вінниця: ТВОРИ. 2020. 532 с.

Mykhailenko, L., Matiash, O., Milian, R., Kalashnikov, I., & Horiashyn, A. Mathematics Teacher's Methodical Competence Development in the Conditions of the University and School Partnership. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2022. Vol. 22, no. 12. URL: <https://doi.org/10.33423/jhetp.v22i12.5465>

Matiash, O., Mykhailenko, L., Milian, R., & Olshevskiy, V. (2021). Monitoring of Methodical Competence of Mathematics Teachers' Indicators and Levels in the Conditions of the Partnership of Pedagogical University and School. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(10). <https://doi.org/10.33423/jhetp.v21i10.4627>

Matiash O., Mykhailenko L. Opportunities for Method Competence Development of Mathematics Teachers: The Role of Participation in Competitions with Colleagues.

Universal Journal of Educational Research. 2020. Vol. 8(3), 747 - 754. DOI: 10.13189/ujer.2020.080303.

Matiash O., Mykhailenko L., Milian R., Voievoda A., Nakonechna L., Kateryniuk H. The Place and Role of Problems Combinations In The Methodical System of The Pupils' Logical Thinking. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22 No 5 P. 463-468. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202205/20220565.pdf

Matiash Olha, Mykhailenko Liubov, Shvets Vasyl, Shkolnyi Oleksandr. (2021). Educational environment as a form for development of math teachers methodological competence. *Mathematics and Informatics*, Volume 64, Number 5, 2021. <https://doi.org/10.53656/math2021-5-7-edu>

Matiash O., Mykhailenko L., Voievoda A., Nakonechna L., Kalashnikov I., Olshevskiy V. Usage of Information Communication Technologies for Training Prospective Mathematics Teachers in the Context of Dual System of Education in Ukraine. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. Vol.8(12), 6641-6650. DOI: 10.13189/ujer.2020.081228.

Матяш О.І., Михайленко Л.Ф. Умови ефективності партнерської взаємодії університету та школи для розвитку методичної компетентності вчителів математики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця, 2020. Випуск 57. С. 189-199. DOI: 10.31652/2412-1142-2020-57-189-199

Воєвода А.Л.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАУКОВИЙ РОЗВИТОК ОЛЕКСІЯ БОРИСОВИЧА ПАНАСЕНКА

Олексій Борисович Панасенко закінчив з відзнакою навчання на фізико-математичному факультеті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у 2005 році. Ще під час навчання в університеті студент Панасенко О.Б., випускник Вінницької фізико-математичної гімназії №17, кілька років поспіль займав призові місця на Всеукраїнській студентській олімпіаді з математики (науковий керівник - доцент Ясінський Вячеслав Андрійович).

Свою науково-педагогічну діяльність розпочав Олексій Борисович на посаді асистента кафедри вищої математики Вінницького національного технічного університету. З 2006 року почав працювати на посаді асистента кафедри алгебри і методики викладання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, згодом став старшим викладачем, доцентом кафедри алгебри і методики навчання математики.

23 березня 2010 року в Інституті математики НАН України Олексій Борисович успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Фрактальні властивості графіків деяких класів неперервних ніде не диференційовних функцій» та здобув науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, за спеціальністю 01.01.01 – математичний аналіз, науковий керівник - доктор фізико-математичних наук, професор Працьовитий М.В.

Впродовж роботи на кафедрі алгебри і методик навчання математики, Олексій Борисович забезпечує викладання дисциплін лінійна алгебра, математична логіка та теорія алгоритмів, практикум розв'язування олімпіадних задач з математики, теорія і практика математичних олімпіад, основи машинного навчання для студентів освітніх ступенів бакалавр та магістр денної та заочної форм навчання. Олексій Борисович розробляє навчальні програми, навчально-методичні посібники для студентів, розробив і впровадив у навчальний процес вибіркові курси “Основи штучного інтелекту” та “Основи аналізу даних”. Щороку під керівництвом Олексія Борисовича виконуються дипломні роботи з методики навчання математики здобувачами освітніх ступенів бакалавр, магістр та курсові роботи з методики навчання математики студентами денної і заочної форм навчання. Під науковим керівництвом Панасенка О.Б. студентка третього курсу Скрипник Софія Вікторівна здобула срібну медаль на V Міжнародній інтернет-олімпіаді з математики.

Багато років Олексій Борисович опікується роботою зі здібними до навчання математики школярами, здійснює керівництво їхньою підготовкою до математичних олімпіад, змагань, турнірів різних рівнів. Чимало його гуртківців ставали призерами IV етапу Всеукраїнської олімпіади з математики.

У 2013 році Панасенко Олексій Борисович — викладач Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського і керівник гуртків у фізико-математичній гімназії №17 м. Вінниці — згуртував 5 учнів гімназії для участі в XVI Турнірі юних математиків імені професора М. Й. Ядренка. Фінальний етап цього заходу проходив у місті Сімферополь напередодні драматичних подій в Україні. Команда “БоБр” фізико-математичної гімназії №17 показала прекрасний результат, здобувши диплом II ступеня із абсолютним третім місцем (з-поміж 24 команд). О. Б. Панасенко згадує підготовку до цього турніру, як один з найбільш пам'ятних досвідів роботи з обдарованими учнями. Постійні репетиції доповідей знайдених розв'язань, аналіз і критика знайдених просукань в розв'язаннях, створення і редагування презентацій, розбір наукових статей (які здебільшого були англійськими), що мали певний дотик до задач, комп'ютерне моделювання окремих задач — все це аспекти тривалої підготовки до заключного етапу Турніру юних математиків. Витрачені зусилля вилились у значний успіх вінницької команди, яка вперше в історії Вінниччини вийшла до фіналу. У

фінальному математичному бої в напруженій боротьбі вінницька команда поступилась командам Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при Дніпропетровського національному університеті імені Олеся Гончара та Харківського фізико-математичного ліцею №27.

Панасенко О.Б. вважає, що підготовка до турніру і прагнення показати максимальний результат, розвинули низку компетентностей учнів, які робили їх більш конкурентними в майбутньому.

Успіх вінницької команди 2013 року був ще більше розвинений у 2014 році. Набувши досвіду успішної підготовки до турніру, під керівництвом учительки фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці Попової Ірини Василівни команда “ФМГ-17” здобула диплом I ступеня на XVII Турнірі юних математиків імені професора М. Й. Ядренка. Науковим консультантом команди знову був Панасенко Олексій Борисович.

Організатори і журі турніру запропонували Панасенку Олексію Борисовичу продовжити роботу свого вчителя і наставника В'ячеслава Ясінського, та підхопити естафету у збереженні і примноженні традицій турнірів в Україні. Відтак із 2016 року обов'язки експерта-консультанту Турніру юних математиків імені професора М. Й. Ядренка незмінно виконував старший викладач кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Панасенко Олексій Борисович. Він створив сайту турніру (<http://tym.in.ua>) та опікується його підтримкою. На ньому розміщуються оголошення про наступні турніри, фотозвіти про вже проведені, деякі науково-методичні матеріали, які можуть бути цікаві вчителям і учням, які цікавляться олімпіадною математикою. У 2023 році Панасенко О.Б. та проректор Київської школи економіки доктор фізико-математичних наук, професор Шевченко Г. М. ініціювали проведення чергового XXIII Турніру юних математиків імені професора М.Й. Ядренка.

Олексій Борисович є ідейним натхненником факультетського заходу – Турнір студентів-математиків. Так, із 2015 року на факультеті математики, фізики і комп'ютерних наук проводиться турнір студентів-математиків, у якому змагаються команди 2-4 курсів, які навчаються за предметною спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика). Мета математичного турніру серед студентів, майбутніх учителів математики, полягала у залученні студентів до розв'язування творчих завдань, у підвищенні інтересу до вивчення математики, у навчанні їх організувати конструктивну наукову дискусію. Особливе місце і роль Панасенка Олексія Борисовича в організації та проведенні другого та третього етапів Всеукраїнської математичної олімпіади. Неодноразово з 2015 року він очолював журі цієї Олімпіади на Вінниччині.

Олексій Борисович є членом організаційного комітету Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2009, 2012, 2015, 2018, 2021), членом організаційного комітету Всеукраїнської конференції-олімпіади геометричної творчості імені В.А. Ясінського (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023), є керівником наряду цієї Олімпіади, за яким змагаються учні у розв'язуванні геометричних задач.

Олексій Борисович є творчою, досить різнобічною особистістю: у травні 2023 року провів міжнародну гостьову лекцію на тему «Using Artificial Intelligence in the Educational Process: Opportunities and Risks», що організована [Universitas Sains dan Teknologi Komputer - Universitas Stekom](#); в листопаді 2023 організував на факультеті математики, фізики і комп'ютерних наук захопливу гру «Що? Де? Коли?». Олексій Борисович приділяє багато уваги застосування сучасних форм навчально-виховної роботи, дбає про власний професійний і особистісний розвиток, постійно співпрацює з вчителями математики Вінниччини. З вересня 2023 року Олексій Борисович виконує обов'язки заступника декана факультету математики, фізики і комп'ютерних наук Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Панасенко Олексій Борисович є членом Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики». У вересні 2023 року виступив на семінарі цієї громадської організації з доповіддю «Штучний інтелект у навчанні математики: можливості, ризики, перспективи», яка отримала надзвичайно високу оцінку в середовищі знаних в Україні науковців-методистів за напрямом методики навчання математики.

Основні публікації Олексія Борисовича Панасенка станом на 2023 рік:

Розмірність Хаусдорфа–Безиковича однієї неперервної ніді не диференційовної функції // Український математичний журнал. – 2009. – Т. 61., №9 – С. 1225–1239.

Лекції з лінійної алгебри / О.Б. Панасенко. – 2-е вид., доповн. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 222 с.

Застосування лінійної алгебри / І. О. Рокіцький, О. Б. Панасенко. – Вінниця : ФОП Легкун, 2012. – 240 с.

Секрети підготовки школярів до Всеукраїнських та Міжнародних математичних олімпіад. Геометрія. / Ясінський В.А., Панасенко О.Б. – Вінниця : ТОВ Нілан ЛТД, 2014. – 224 с.

Секрети підготовки школярів до Всеукраїнських та Міжнародних математичних олімпіад. Алгебра. / Ясінський В.А., Панасенко О.Б. – Вінниця : Середняк Т.К., 2015. – 272 с. (16 д.а.)

Ясінський В. А., Лейфура В. М., Мітельман І. М., Панасенко О. Б., Радченко В. М. Секрети підготовки школярів до Всеукраїнських та Міжнародних математичних олімпіад. Теорія чисел. – Вінниця : ТОВ Нілан ЛТД, 2018. – 336 с.

Panasenko O.B. Add-on grade-ranking scale for assessing thrombotic risk in patients with ischemic heart disease and percutaneous coronary angioplasty / Storozhuk N., Panasenکو O., Storozhuk B., Dovhaluik T. // Wiadomości Lekarskie 2019, T. LXXII, №9. - С. 1727-1731.

Л.А. Вотякова

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАУКОВИЙ РОЗВИТОК ІГОРЯ ВЯЧЕСЛАВОВИЧА КАЛАШНІКОВА

Ігор Вячеславович Калашніков з 2001 року працює на кафедрі алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Народився 1 червня 1974 року в родині службовців у смт. Сутиски Вінницької області. Навчався і закінчив з срібною медаллю Могилівську середню загальноосвітню школу.

З 1990 року навчався за спеціальністю «Математика та інформатика» у Південноукраїнському державному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського, який закінчив у липні 1997 року отримавши диплом магістра з відзнакою.

У серпні 1998 року вступив до аспірантури Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. У червні 2003 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Розвиток творчої діяльності учнів у процесі вивчення функцій в основній школі», та отримав диплом кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02, теорія та методика навчання математики. Науковим керівником Ігоря Вячеславовича була видатний науковець, визначний фахівець в галузі методики навчання математики – доктор педагогічних наук, професор Слєпкань Зінаїда Іванівна.

З 1996 року Ігор Вячеславович працював учителем математики в Могилівській ЗОШ та Жмеринській ЗОШ №3. З особливою теплотою і вдячністю згадує своїх шкільних учителів: Дорош Валентину Степанівну, Васильченка Миколу Лук'яновича; викладачів: Светного Олександра Петровича, Синюкову Олену Миколаївну, та інших. «В житті мені пощастило на учителів, – кожен з них це був фахівець екстра-класу, реально круті спеціалісти, Люди з великої літери...», каже Ігор Вячеславович.

З 1 вересня 2001 року Ігор Вячеславович працює на кафедрі алгебри та методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. З 2003 року - консультантом у Вінницькому міському центрі професійного розвитку педагогічних працівників. За період наукової діяльності опубліковано понад п'ятдесят наукових праць. В процесі своєї науково-педагогічної діяльності Ігор Вячеславович за сумісництвом плідно працює з учнями та студентами популяризуючи математику не лише у Вінниці та Вінницькій області.

Основні публікації Ігоря Вячеславовича Калашнікова станом на 2023 рік:

- Забезпечення компонента творчого мислення. Математика в школі. – 2003. – №2. – С 29-35.
- Методичні вимоги до розвитку творчого мислення при вивченні функцій в основній школі. Математика в школі. – 2003. – №5. – С 30-34.
- Підвищення ефективності навчання математики шляхами відеовізуалізації / Збірник наукових праць. Актуальні питання природничо-математичної освіти. м. Суми. ВВП "Мрія". – 2013. – №2. – С. 197 – 208.
- Основи алгебри (в двох частинах) // Калашніков І. В., Гарвацький В.С., Кулик В.Т.- Вінниця: ВДПУ, 2006. – 490 с.
- Числові системи // Гарвацький В.С., Калашніков І. В., Лужанська С.В. - Вінниця: ВДПУ, 2007. – 196 с.
- Побудова перерізів просторових тіл у шкільному курсі математики // Калашніков І. В., Синюк Н.Л. - Вінниця: СамІздат, 2012. – 112 с.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАУКОВИЙ РОЗВИТОК
ОЛЕГА ЛЕОНІДОВИЧА КОНОШЕВСЬКОГО

Коношевський Олег Леонідович, закінчивши Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського у 2000 році, розпочав свою педагогічну діяльність вчителем математики та фізики у Джуринецькій середній школі I-II ступенів Немирівського району Вінницької області. З вересня 2002 року Коношевський О. Л. розпочав свою науково-педагогічну діяльність на посаді асистента кафедри алгебри і методики навчання математики, викладаючи практичні заняття з елементарної математики.

В березні 2007 року Олег Леонідович під керівництвом доктора педагогічних наук, професора Гуревича Р. С. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти на тему «Індивідуалізація самостійної роботи майбутніх учителів математики засобами мультимедіа».

З січня 2008 року Олег Леонідович працює на посаді старшого викладача, а з жовтня 2011 року на посаді доцента кафедри алгебри і методики викладання математики. У 2014 році він отримав вчене звання доцента. У вересні 2020 року на конкурсній основі обраний завідувачем кафедри алгебри і методики навчання математики.

Впродовж роботи на кафедрі Коношевський О. Л. викладає дисципліни «Елементарна математика», «Шкільний курс математики», «Алгебра і теорія чисел», «Лінійна алгебра», «Лінійна алгебра і аналітична геометрія», «Числові системи», «Застосування лінійної алгебри» тощо. Керує курсовими та кваліфікаційними дипломними роботами, педагогічною практикою студентів.

Олег Леонідович тричі виступав офіційним опонентом на захисті дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка.

Коношевський О. Л. працював у складах організаційних комітетів Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи фахової підготовки вчителя математики» (2009, 2012, 2015, 2018, 2021); Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми» (2012, 2014, 2016); Всеукраїнської конференції-олімпіади геометричної творчості імені В. А. Ясінського (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Методичний пошук вчителя математики» (2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023) та інших наукових заходів.

Олег Леонідович є учасником Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики», постійно працює у складі журі другого та третього етапів Всеукраїнської математичної олімпіади школярів.

Окрім посадових обов'язків виконував обов'язки голови Профбюро факультету (з 2009 року), обов'язки керівника Центру довузівської підготовки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (2012-2015) та обов'язки заступника відповідального секретаря Приймальної комісії ВДПУ імені Михайла Коцюбинського (2015-2017).

За результатами професійної діяльності має подяки та почесні грамоти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. За сумлінне виконання службових обов'язків у 2022 році нагороджений Почесною грамотою Вінницької ОВА.

У доробку Коношевського О. Л. близько 100 праць, серед яких навчально-методичні посібники, колективні монографії, статті у закордонних виданнях, що індексуються у базах даних Scopus та Web of Science, статті у фахових українських виданнях. За останні кілька років основними є:

- Readiness of Ukrainian mathematics teachers to use computer games in the educational process. / Alina Voievoda, Svitlana Pudova, Oleh Konoshevskiyi. Mathematics and Informatics. Volume 65, Number 5, 2022. pp. 467-483 <https://doi.org/10.53656/math2022-5-6-rea> (Web of Science) (A)
- System-Forming Aspects of the Computer Science and Mathematics Teachers' Readiness to Develop and Use Computer Didactic Games in Educational Process. / Klochko, O.; Gurevych, R.; Fedorets, V.; Klochko, V.; Konoshevskiyi, O. and Kovtoniuk, M. (2023). In Proceedings of the 2nd Myroslav I. Zhaldak Symposium on Advances in Educational Technology - AET; ISBN 978-989-758-662-0, SciTePress, pages 488-514. DOI: 10.5220/0012065600003431 (Scopus) (A)
- Інтернет-залежність дітей та юнацтва в період пандемії covid-19: виклики, проблеми та шляхи їх вирішення. / Гуревич Р., Гордійчук Г., Кадемія М., Коношевський Л., Коношевський О. //Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2020. Вип. 58. С. 5–16. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2020-58-5-16>
- Інформаційно-освітній портал – ефективний засіб навчання студентів. / Гордійчук Г., Коношевський Л., Коношевський О., Данилишина К., Шахіна І. //Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2021. Вип. 62. С. 130–137. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-130-137>
- Використання інформаційних ресурсів у професійній підготовці майбутніх учителів: досвід, проблеми, перспективи./ Гуревич Р., Гордійчук Г.,

Коношевський Л., Коношевський О., Соловей В. // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 65. С. 5–20. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-65-5-20>

- Електронна (дистанційна) освіта і заочне навчання: точки дотику, проблеми, перспективи. / Гуревич Р., Кобися В., Коношевський Л., Коношевський О., Опушко Н., Драчук М. // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. Вип. 66. С. 14–30. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-66-14-30>
- Цифрове освітнє середовище в закладах освіти. / Гуревич Р., Гордійчук Г., Кобися В., Коношевський Л., Коношевський О. // *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія. – 2023. – Випуск 73. С. 7-12. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-73-7-12>
- Цифрові грамотність, компетентність, технології – точки дотику в освітньому процесі. / Гуревич Р., Коношевський Л., Коношевський О., Опушко Н., Драчук М. // *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки: Том 32 № 1 (2023). С. 64-86. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v32i1.1363>
- Підготовка майбутніх учителів в освітньо-інформаційному середовищі закладів вищої освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій : [монографія] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, В. М. Бойчук, Г. Б. Гордійчук, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський, Н. Р. Опушко, О. В. Шестопалюк; за ред. академіка НАПН України Р. С. Гуревича. – Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2019. – 564 с.
- Методика навчання геометрії в школі. Практикум : навчально-методичний посібник / О. І. Матяш, А. Л. Воєвода, Л. Ф. Михайленко, Л. Й. Наконечна, О. Л. Коношевський. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 534 с.
- Особливості вивчення многочленів майбутніми вчителями математики в курсі алгебри і теорії чисел / О. Л. Коношевський // *Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики : матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 7–8 жовтня 2021 р.)*. – Вінниця, 2021. – С.48-50.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА НАУКОВИЙ РОЗВИТОК
ЛЮДМИЛИ ЙОСИПІВНИ НАКОНЕЧНОЇ

У 1989 році Людмила Йосипівна Наконечна закінчила з медаллю Дербчинську середню школу і вступила до Вінницького державного педагогічного інституту на фізико-математичний факультет, який закінчила у 1994 році дипломом із відзнакою за фахом «вчитель математики і фізики». Із 1997 року працювала вчителем математики у ЗОШ № 13 м. Вінниці, а пізніше викладачем математики у ВХПТУ №5.

Із вересня 1999 року займається науково-педагогічною діяльністю на кафедрі алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. У 2010 році Наконечна Людмила Йосипівна захистила дисертацію на тему ««Розвиток пізнавальної самостійності майбутніх вчителів математики у процесі вивчення фахових дисциплін», здобувши науковий ступінь кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

Людмила Йосипівна викладає дисципліни: елементарна математика, шкільний курс алгебри і геометрії, поглиблене вивчення алгебри, методика навчання математики, технології навчання математики. Керує науково-дослідницькою діяльністю студентів на рівні курсових та дипломних робіт студентів освітніх ступенів «Бакалавр» та «Магістр».

Наконечна Л.Й. займається науково-дослідницькою діяльністю за напрямом: засоби формування професійних компетентностей майбутніх учителів математики, є автором статей та навчальних посібників. Загалом має понад 140 опублікованих наукових праць, з них близько 30 у провідних фахових виданнях України та зарубіжжя.

Наконечна Людмила Йосипівна активно займається громадсько-педагогічною діяльністю, є керівником Центру довузівської підготовки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського; є наставником академічної групи студентів; членом журі міських та обласних олімпіад школярів з математики; членом оргкомітету міжнародних та всеукраїнських конференцій та олімпіад студентів та викладачів.

Основні публікації Людмили Йосипівни Наконечної станом на 2023 рік:

- Рівняння та нерівності: самостійно вдосконалюємо знання та вміння. Навч. посібник / Наконечна Л.Й. – Вінниця, 2008. – 142 с.
- Методичні вказівки для викладачів з розвитку пізнавальної самостійності майбутніх учителів математики / Наконечна Л.Й. – Вінниця, 2010. – 72 с.

- Збірник навчально-методичних задач з методики навчання геометрії: навчально-методичний посібник / О.І. Матяш, А.Л. Воєвода, Л.Ф. Михайленко, Л.Й. Наконечна. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2012. -392 с.
- Раціональні рівняння та способи їх розв’язування // Наконечна Л.Й., Наконечний Я.В. - Вінниця, СПД Лопушанський В.Ф. - 2013. - 58 с.
- Системи раціональних рівнянь та способи їх розв’язування // Дарченко О.В., Наконечна Л.Й. - Вінниця, СПД Лопушанський В.Ф. - 2013. - 58 с.
- Геометричні перетворення графіків функцій та рівнянь і методика їх вивчення в школі / Наконечна Л. Й., Вотякова Л. А., Білосор В. І. / Навчально-методичний посібник. – Вінниця: ММК, 2019. – 96 с.
- Методика навчання геометрії в школі. Практикум: навчально-методичний посібник О. І.Матяш, А.Л. Воєвода, Л. Ф. Михайленко, Л. Й. Наконечна, О.Л.Коношевський. - Вінниця: ФОП «Легкун В. М.», 2020. – 540 с.
- Інноваційна лекція як засіб розвитку пізнавальної самостійності студентів / Наконечна Л.Й. // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ : БДПУ, 2009. – № 3. – С. 194-199.
- Usage of Information Communication Technologies for Training Prospective Mathematics Teachers in the Context of Dual System of Education in Ukraine Universal Liudmyla Nakonechna, Olha Matiash, Liubov Mykhailenko, Alina Voievoda, Ihor Kalashnikov, Viacheslav Olshevsky Journal of Educational Research Vol 8(Dec, 2020) No 12. pp. 6641 – 6650 DOI: 10.13189/ujer.2020.081228

http://www.hrpub.org/journals/jour_archive.php?id=95&iid=1819

The Place and Role of Problems Combinations In The Methodical System of The Pupils' Logical Thinking IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. VOL.22 No.5, May 2022. P. 463-468
<https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.5.65> Web of Science

ПІСЛЯСЛОВО

Якість української математичної освіти це та головна ідея, яка об'єднує сьогодні наукові дослідження математиків-методистів і творчу діяльність вчителів практиків. Нині ми живемо і працюємо у надзвичайно складних для України умовах. Маємо серйозні виклики для нашої освітньої і наукової діяльності. Однак саме в нинішніх умовах стає зрозумілою особлива роль навчання учнів математики в школі, особлива місія вчителя математики у розвитку мислення молодого покоління українців. Очевидно, нам болить питання престижу вчителя в суспільстві та інші похідні від цього аспекти педагогічної діяльності. Однак, маємо впевненість, що переважна більшість сучасних учителів математики України, переборюючи різні негаразди, кожний на своєму місці, прагне зробити все можливе, щоб у наших дітей були належні умови для формування математичної компетентності.

Дбаючи про підняття престижу вчителя математики, ми вирішили підготувати й опублікувати цю книгу, в якій зібрали з різних джерел, систематизували матеріал про творчих вчителів математики Вінниччини, про вчителів математики, які мають почесне звання Заслужений вчитель України, про їхні здобутки та методичні уподобання, про спеціалізовані математичні центри та навчальні заклади Вінниччини, про діяльність викладачів, які забезпечують підготовку майбутніх учителів математики, про науково-методичні заходи, які сприяють розвитку української методичної науки за напрямом методики навчання математики, про нашу насправді багату історію становлення і розвитку.

Цією книгою ми засвідчуємо повагу до учителів математики Вінниччини, до українських педагогів математиків, які працювали і працюють у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, які своєю натхненою працею здійснили значний внесок у розвиток методики навчання математики в Україні.

Матяш О.І., доктор педагогічних наук, професор.